



Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego



Wybrane działania MKiDN
w obszarze stosunków
polsko-żydowskich
w latach 2016-2022



Działania MKiDN

w obszarze stosunków polsko-żydowskich w liczbach



606,3 MLN ZŁ

na dotacje podmiotowe i celowe w latach 2016-2022 dla muzeów martyrologicznych oraz instytucji kultury, działalność których obejmuje dbanie o pamięć, kulturę i dziedzictwo narodu żydowskiego

100 MLN ZŁ

na kapitał wieczysty dla Fundacji Dziedzictwa Kulturowego

72,5 MLN ZŁ

na produkcję filmów w ramach dotacji Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej

10 MLN EURO

na projekt predefiniowany „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe”

22,3 MLN ZŁ

dotacji w ramach Programów Ministra w latach 2016-2022

SETKI

koncertów, przedstawień, spotkań, wydawnictw dofinansowanych z MKiDN i instytucji podległych

Projekty w obszarze stosunków polsko-żydowskich,

realizowane oraz wspierane przez resort kultury,
można podzielić na następujące kategorie:

I. Wspieranie podstawowej działalności polskich
instytucji kultury w obszarze stosunków
polsko-żydowskich | 04

II. Opieka nad cmentarzami żydowskimi
i ochrona zabytków | 10

III. Wspieranie wydarzeń z zakresu kultury
żydowskiej | 14

IV. Publikacje i archiwizacja spuścizny żydowskiej | 28

V. Projekty finansowane z programów dotacyjnych
promujących polską kulturę za granicą | 29

I.

Wspieranie podstawowej działalności polskich instytucji kultury w obszarze stosunków polsko-żydowskich

606,3 mln zł wyniosła suma dotacji podmiotowych i celowych w latach **2016-2022** dla instytucji prowadzonych bądź współprowadzonych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, których działalność obejmuje dbanie o pamięć, kulturę i dziedzictwo narodu żydowskiego na ziemiach Polski, a także upamiętnianie Zagłady Żydów przez Rzeszę Niemiecką na terenach polskich. Wśród odbiorców dotacji znajdują się m.in.: Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, Państwowe Muzeum na Majdanku (z oddziałami: Muzeum i Miejsce Pamięci w Bełżcu. Niemiecki nazistowski obóz zagłady (1942-1943) oraz Muzeum i Miejsce Pamięci w Sobiborze. Niemiecki nazistowski obóz zagłady (1942-1943)), Muzeum Stutthof w Sztutowie. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1939-1945), Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944), Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1940-1945), Muzeum Getta Warszawskiego, Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II Wojny Światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej, Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma, Muzeum – Miejsce Pamięci KL Płaszow w Krakowie. Niemiecki nazistowski obóz pracy i obóz koncentracyjny (1942-1945).

MUZEA

W 2022 r. MKiDN przeznaczyło 103,6 mln zł na instytucje kultury i muzea wykonujące zadania związane z dbałością o pamięć, kulturę i dziedzictwo narodu żydowskiego na terenach Polski oraz upamiętnianiem Zagłady Żydów przez Rzeszę Niemiecką na ziemiach Polski. W porównaniu z rokiem 2016, w roku 2022 przeznaczono na muzea dwukrotnie więcej (52,66 mln zł w 2016 r. vs. 103,6 mln zł w 2020 r.).

Struktura dofinansowania ministerialnego w kolejnych latach w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
52.66	59.43	68.12	95.11	106.13	121.22	103.62	144.047



1. Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu

Muzeum jest instytucją podległą MKiDN. 3 października 2019 roku oficjalnie zakończono adaptację historycznego budynku tzw. Starego Teatru na nową siedzibę Międzynarodowego Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście, które powstało w 2005 roku i jest integralną częścią Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. W 2023 roku ukończony zostanie pierwszy etap kolejnej istotnej inwestycji – Centrum Obsługi Odwiedzających. W 2022 roku muzeum otrzymało 32,54 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
19.6	20.05	28.00	34.61	32.4	25.3	32.54	49.563

2. Państwowe Muzeum na Majdanku – Niemiecki Nazistowski Obóz Koncentracyjny i Zagłady (1941-1944)

Muzeum jest instytucją podległą bezpośrednio Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2022 roku muzeum otrzymało 12,6 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
8.00	12.37	12.64	20.48	15.60	13.00	12.59	17.608

Od 2016 roku Państwowe Muzeum na Majdanku prowadziło dodatkową inwestycję – **Muzeum i Miejsce Pamięci w Sobiborze**, na której realizację Niemcy przekazały 1 mln EUR (nie będąc członkiem Międzynarodowego Komitetu Sterującego projektem utworzenia Muzeum). Natomiast oddanie całości upamiętnienia terenowego nastąpi w ramach uroczystych obchodów 80. rocznicy wybuchu powstania więźniów byłego niemieckiego obozu zagłady w Sobiborze, w dniu 12 października 2023 roku. W październiku 2020 roku nastąpiło otwarcie wystawy stałej w Sobiborze. Budowa budynku muzealnego z zapleczem edukacyjnym i salą ekspozycyjną została sfinansowana z dotacji celowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie **ponad 24 mln zł**, co stanowi 81% zaangażowania państw wchodzących w skład Międzynarodowego Komitetu Sterującego projektem utworzenia Muzeum – Miejsca Pamięci na terenie byłego niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Sobiborze. Prócz Polski, członkami Komitetu są: Izrael, Holandia i Słowacja, które przekazały na ten cel odpowiednio: 1%, 16% i 2%.

3. Muzeum Stutthof w Sztutowie. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1939-1945)

Muzeum jest jednostką bezpośrednio podległą Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2022 roku muzeum otrzymało 8,4 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
5.41	6.18	5.71	6.54	6.84	8.40	8.40	8.836

4. Muzeum Getta Warszawskiego (w organizacji)

Muzeum zostało powołane 28 lutego 2018 r. z inicjatywy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2019 roku ukończono prace nad scenariuszem wystawy stałej. Trwają intensywne prace w zakresie inwestycji budowlanej, mającej na celu przystosowanie historycznego budynku Szpitala Dziecięcego Bersohnów i Baumanów przy ulicy Siennej 60 w Warszawie na potrzeby docelowej siedziby Muzeum oraz instalacji w niej ekspozycji stałej. W 2022 roku muzeum otrzymało 14,66 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2018	2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
3.24	6.93	18.51	19.30	14.66	33.624

5. Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II Wojny Światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej

Muzeum jest współprowadzone przez MKiDN i Województwo Podkarpackie. W 2022 roku muzeum otrzymało 2,58 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2017	2018	2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
1.00	1.50	1.56	1.52	1.87	2.58	2.109



6. Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej

Powstałe w 2018 r. muzeum jest współprowadzone z Powiatem Oświęcimskim. W 2022 roku została otwarta wystawa stała muzeum. W 2021 r. muzeum, prócz dotacji na działalność bieżącą, otrzymało 22,3 mln zł na wystawę stałą oraz ukończenie inwestycji remontowo budowlanej w budynku Legerhaus, tj. swojej docelowej siedziby. Jest to historyczny budynek, pozostałość po infrastrukturze niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady KL Auschwitz. W 2022 roku muzeum otrzymało 2,23 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2018	2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
0.30	2.87	6.10	22.30	2.23	2.178

7. Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Muzeum w Warszawie współprowadzone jest przez MKiDN, miasto stołeczne Warszawa i Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny. Dotacja MKiDN wynikająca z umowy o współprowadzeniu kształtuje się na średniorocznym poziomie ok. 11,8 mln zł rocznie. W 2022 roku muzeum otrzymało 13,01 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
12.77	10.55	10.19	10.62	12.92	12.96	13.01	49.563

8. Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma

Instytut otrzymywał z Ministerstwa dotację podmiotową oraz celową na organizację wystaw oraz projekty w ramach udziału w Programie Wieloletnim „Niepodległa” na lata 2017-2022. W 2022 roku instytut otrzymał 10,06 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
6.88	9.28	6.54	7.68	7.18	10.26	10.06	9.607

9. Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944)

Muzeum współprowadzone od grudnia 2018 r. przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Województwo Mazowieckie. Uwzględniając dotację podmiotową oraz dotację celową przeznaczoną na budowę nowego obiektu wystawienniczo-edukacyjnego dla Muzeum Treblinka, MKiDN w 2022 r. przekazał łącznie 2,1 mln zł. Nowy budynek wystawienniczo-edukacyjny ukończony zostanie i oddany dla odwiedzających do 2025 roku. W specjalnie dedykowanych przestrzeniach eksponowane będą rzeźby Samuela Willenberga – uczestnika powstania w niemieckim nazistowskim obozie zagłady KL Treblinka, dokumentujące jego doświadczenia obozowe oraz sceny z powstania.

Dotacje w mln zł:

2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
1.56	1.56	1.86	2.10	5.642

10. Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1940-1945)

Od 2019 r. muzeum jest instytucją kultury współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Województwo Dolnośląskie - każda ze stron przekazuje rocznie dotację podmiotową **2 mln zł** na bieżące funkcjonowanie muzeum. Dodatkowo Ministerstwo sukcesywnie przekazuje muzeum dotacje celowe na wydatki bieżące – remonty i konserwacje. W 2022 r. MKiDN przekazało dotację dla muzeum w wysokości 4,12 mln zł.

Dotacje w mln zł:

2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
2.26	3.50	4.88	4.12	2.873

11. Muzeum – Miejsce Pamięci KL Plaszow w Krakowie. Niemiecki nazistowski obóz pracy i obóz koncentracyjny (1942-1945)

Od 1 marca 2021 r. instytucja kultury jest prowadzona wspólnie przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Gminę Miejską Kraków. Zgodnie z zawartą umową, muzeum jest finansowane solidarnie przez Ministra i Gminę kwotą 1 mln zł. Dodatkowo w latach 2021-2025 Gmina i Minister prześlą po **25 mln zł** na wydatki związane z realizacją inwestycji polegającej na wykonaniu upamiętnienia ofiar niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego KL Plaszow.

Dotacje w mln zł:

2021	2022	Plan na 2023
1.09	1.34	1.078



Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich – Centrum Kultury Jidysz

Ta instytucja samorządowa miasta stołecznego Warszawy współprowadzona jest od 2009 roku wraz z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Teatr Żydowski jest jedyną w Polsce i jedną z kilku na świecie placówek grających spektakle w języku jidysz (równoległe ze spektaklami w języku polskim). W sezonie artystycznym 2016/2017, w wyniku likwidacji siedziby Teatru Żydowskiego, instytucja znalazła się w bardzo trudnej sytuacji. **Dzięki interwencji MKiDN, nową sceną teatru stał się budynek Klubu Dowództwa Garnizonu Warszawa.**

Dotacje w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Plan na 2023
1.92	2.50	2.35	2.55	2.58	2.30	2.81	2.51



Realizacja ochrony zabytków i cmentarzy żydowskich dokonuje się na poziomie prawnym i finansowym. Polski rząd przeznaczył **100 mln zł** na kapitał wieczysty dla Fundacji Dziedzictwa Kulturowego, wzmocniono też pozycję Generalnego Konserwatora Zabytków, który troszczy się o ochronę cmentarzy żydowskich.

1. Ustanowienie kapitału wieczystego dla Fundacji Dziedzictwa Kulturowego

8 grudnia 2017 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął Ustawę o dotacji dla Fundacji Dziedzictwa Kulturowego przeznaczonej na uzupełnienie kapitału wieczystego, z którego dochody są przeznaczane na **konserwację Cmentarza Żydowskiego przy ul. Okopowej 49/51 w Warszawie**. Dzięki ustawie możliwe jest zaplanowanie i przeprowadzenie wieloletnich prac porządkowych i konserwatorskich na terenie jednego z najważniejszych polskich cmentarzy. Przewidziana w ustawie kwota kapitału wieczystego 100 mln zł jest inwestowana w tzw. bezpieczne instrumenty finansowe, a wypracowany dochód jest przeznaczany na renowację zabytkowych nagrobków i pielęgnację zieleni. W latach 2018-2021 odnowiono 112 nagrobków.

Rok	2018	2019	2020	2021
Liczba odnowionych nagrobków	23	51	16	22

Ponadto w latach 2019-2020 wykonano prace przy murze oporowym znajdującym się naprzeciwko wejścia do cmentarza. A we współpracy z Wydziałem Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego zostały przeprowadzone prace archeologiczne w kwaterze nr 1 (tj. najstarszej części cmentarza). W wyniku prac odkrytych zostało kilkanaście nieznanych wcześniej nagrobków, w tym z unikalnymi motywami dekoracyjnymi. Prace w 2021 i 2022 r. finansowane były dodatkowo z programów Ministra Kultury: „Ochrona zabytków”, „Groby i cmentarze wojenne w kraju”, oraz „Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju”.

2. Inwentaryzacja i oznakowanie cmentarzy żydowskich

W 2017 r. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wdrożyło projekt pierwszej **pełnej inwentaryzacji i oznakowania wszystkich cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej** we współpracy z wyspecjalizowanymi instytucjami kultury zajmującymi się tą tematyką – Narodowym Instytutem Dziedzictwa, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Żydowskim Instytutem Historycznym – w stałej współpracy z Naczelnym Rabinem Polski, Komisją Rabiniczną ds. cmentarzy, Gminą Wyznaniową Żydowską oraz Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego.

W ramach zadania realizowanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, przeprowadzona została weryfikacja terenowa cmentarzy żydowskich w Polsce. Potwierdzana była ich lokalizacja, stan zachowania kirkutów, czytelność historycznych granic oraz obecna funkcja. Ponadto ustalano obecność na ich obszarze elementów informacyjnych lub upamiętniających.

W efekcie zebranych danych określono, że w **Polsce znajduje się ponad 1200 cmentarzy żydowskich, z czego ok. 1100 obiektów posiada potwierdzoną w terenie lokalizację, a ponad 200 jest wpisanych do rejestru zabytków**. Są to obiekty indywidualnie wpisane do rejestru zabytków lub położone na terenie tzw. wpisów obszarowych.

Równocześnie, w ramach projektu w 2018 r. opracowany został **wzór tablicy informacyjnej** służącej do oznakowania cmentarzy żydowskich. Na tablicach znajdują się kody QR zawierające odesłanie do strony

internetowej zabytek.pl i opisu danego cmentarza sporządzonego w języku polskim, angielskim i hebrajskim. W 2018 r. ukończono prace przy oznakowaniu 6 pilotażowych obiektów tj. cmentarza żydowskiego w Górze Kalwarii, Lublinie, Siedlcach, Tykocinie, Warszawie (przy ul. Okopowej) i Broku. W 2019 r. wytypowano do oznakowania kolejne cmentarze w Wyszogrodzie (tzw. Nowy), Łomży, Nasielsku oraz Orli, a w 2020 r. cmentarz w Tuszynie. Natomiast w 2021 r. Narodowy Instytut Dziedzictwa we współpracy z lokalnymi partnerami (samorządy, lokalni aktywiści) oznakował 5 cmentarzy żydowskich (Bolimów, Janów Lubelski, Szamotuły, Janowiec, Sosnowica). Równocześnie wyprodukowano 68 mosiężnych tablic pamiątkowych do oznakowania cmentarzy w 2021 i kolejnych latach. Opracowano koncepcję upamiętnienia starego cmentarza żydowskiego w Ostrowi Mazowieckiej i wykonano badania georadarowe wraz z pomiarem geodezyjnym i synchronizacją geodezyjną historycznych granic cmentarza. Działaniem towarzyszącym oznakowaniu cmentarzy były ceremonie prezentacji dokonanego oznaczenia. W 2022 r. oznakowano aż 20 dawnych cmentarzy żydowskich tj. w Sulbinach, Brzozowie, Stepnicy, Zakroczymiu, Olesnie, Złotowie, Modliborzycach, Lubartowie, Szlichtyngowej, Bączku, Rzemieniu, Chorupniku, Markuszowie, dwa w Gniewoszów (ul. Dolna i Zacisze), Parysowie, Żurominie, Iwaniskach, Staszowie i Białobrzegach. Działaniem towarzyszącym oznakowaniu cmentarzy były ceremonie prezentacji dokonanego oznaczenia adresowane do lokalnej społeczności organizowane wspólnie z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Ich celem było przywracanie pamięci o cmentarzach oraz o społeczności żydowskiej. W 2022 roku zorganizowano 7 ceremonii, 5 z nich towarzyszyły realizowane przez Muzeum POLIN zajęcia edukacyjne w szkołach.

Od 2016 r. Narodowy Instytut Dziedzictwa prowadzi **Program „Wspólnie dla dziedzictwa”** finansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, którego istotą jest dofinansowanie działań lokalnych na rzecz spuścizny kulturowej poprzez wolontariackie prace porządkowe, edukację i dokumentację dziedzictwa. Istotną część programu stanowią prace na opuszczonych cmentarzach żydowskich. Na działania związane z edukacją na temat lokalnego dziedzictwa żydowskiego i prowadzenie prac rewaloryzacyjnych na cmentarzach żydowskich udzielono dotacji w sumie od 2016 do 2022 roku – 1 016 252 zł.

3. Ochrona cmentarzy żydowskich przez Generalnego Konserwatora Zabytków

Wzmocniono kompetencje organów ochrony zabytków wprowadzając *Ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz niektórych innych ustaw* do art. 13 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami ustęp 5. Zgodnie z jego treścią sprzedaż, zamiana, darowizna lub dzierżawa nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub samorządu, będących cmentarzami ujętymi w wojewódzkiej ewidencji zabytków, a także wnoszenie tych nieruchomości jako wkładów niepieniężnych (aportów) do spółek wymagają pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Powyższy zapis rozszerza uprawnienia służb konserwatorskich w celu zapobiegania przypadkom realizacji inwestycji komercyjnych na miejscach cmentarzy dawnych żydowskich.

Generalny Konserwator Zabytków w pismach okólnych (najobszerniej w piśmie z 31 lipca 2017 r.) skierowanych do wszystkich Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków wskazał cmentarze żydowskie jako jedną z priorytetowych dla służb konserwatorskich kategorię zabytków oraz **wniósł o wpisanie do ewidencji zabytków wszystkich niewpisanych jeszcze do niej miejsc cmentarzy żydowskich**, w celu zagwarantowania wszystkim prawnej ochrony.

21 grudnia 2018 r. Generalny Konserwator Zabytków zawarł porozumienie ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej oraz Naczelnym Rabinem Polski w sprawie standardów zachowania i upamiętniania cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Ochrona cmentarzy żydowskich przez Narodowy Instytut Konserwacji Zabytków

W ramach zadań realizowanych przez Narodowy Instytut Konserwacji Zabytków przeprowadzono działania związane z uporządkowaniem i zabezpieczeniem terenu poszczególnych cmentarzy oraz ich upamiętnieniem:

- Zabezpieczenie fragmentów historycznych nagrobków żydowskich w formie lapidarium – Ściany Pamięci – w Szczecinie-Dąbiu
- Wykonanie wyгородzenia terenu cmentarza żydowskiego w Szydłowie
- Katowice – cmentarz żydowski – uporządkowanie terenu

- Cieszyn – cmentarz żydowski – prace porządkowe
- FODŻ – Cmentarze Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego – prace porządkowe
- Działania na cmentarzach żydowskich w woj. lubelskim we współpracy z ich właścicielami

5. Ochrona zabytków

W ramach Programu Ministra „Ochrona zabytków” w 2018 r. dofinansowanie na łączną kwotę **377 606 zł** otrzymały następujące projekty:

- Wymiana okien w sali głównej oraz zabezpieczenie pozostałej stolarki okiennej i drzwiowej w synagodze z XIX w. w Bychawie – 19 242 zł,
- Budowa instalacji systemu sygnalizacji pożaru i włamania w Zespole Synagogałnym z XVIII w. we Włodawie – 30 000 zł,
- Ratunkowe prace zabezpieczające w budynku dawnej synagogi w Wielowsi – 48 364 zł,
- Zabezpieczenie i naprawa bimy w synagodze z XVIII w. w Przysusze – 280 000 zł (dotacja anulowana ze względu na rezygnację beneficjenta).

W ramach Programu Ministra „Ochrona zabytków” w 2019 r. dofinansowanie na łączną kwotę **590 000 zł** otrzymały następujące projekty:

- Kraków, Synagoga Tempel k. (XIX w.): usunięcie stanu awaryjnego konstrukcji - kontynuacja – 400 000 zł,
- Przysucha, synagoga (XVIII w.): zabezpieczenie i naprawa bimy etap II – 270 000 zł,
- Wielowieś, budynek d. synagogi (1771 r.): zabezpieczenie budynku II etap – 40 000 zł.

W ramach Programu Ministra „Ochrona zabytków” w 2020 r. dofinansowanie na łączną kwotę **631 000 zł** otrzymały następujące projekty:

- Krzepice, synagoga (XVIII/XIX w.): remont budowlano-konserwatorski synagogi - etap I – 400 000 zł,
- Gdańsk, budynek Nowej Synagogi przy ul. Partyzantów 7 (1927 r.): remont dachu – 231 000 zł.



W ramach Programu Ministra „Ochrona zabytków” w 2021 r. dofinansowanie na łączną kwotę **297 142 zł** otrzymały następujące projekty:

- a. Lubaczów, ogrodzenie cmentarza żydowskiego (1 poł. XVIII w.): prace remontowo-konserwatorskie – etap II – 35 000 zł,
- b. Będzin, dawny żydowski Dom Modlitwy Cukermana (lata 20/30 XX w.): pełna konserwacja wraz z rekonstrukcją malowideł naściennych – 60 000 zł,
- c. Łódź, Cmentarz Żydowski przy ul. Brackiej 40, nagrobek rodziny Jarocińskich (1900-1910): prace konserwatorskie i restauratorskie – 92 142 zł,
- d. Gdańsk, Nowa Synagoga (1927 r.): wymiana stolarki okiennej oraz hydroizolacja pozioma i pionowa elewacji północnej – 110 000 zł.

W ramach Programu Ministra „Ochrona zabytków” w 2022 r. dofinansowanie na łączną kwotę **804 598 zł** otrzymały następujące projekty:

- a. Legnica, kostnica z salą modlitewną na cmentarzu żydowskim (1837 r., 1877 r.): remont dachu oraz konstrukcji stropu drugiej kondygnacji – 320 907 zł,
- b. Bielsko-Biała, cmentarz Żydowski (1849 r.): naprawa i zabezpieczenie nagrobków cmentarza żydowskiego – 162 691 zł,
- c. Tarnów, Bima Starej Synagogi (ok. 1630 r.): prace konserwatorskie i wzmacniające konstrukcję – 51 000 zł,
- d. Dąbie, synagoga (1882-1885): remont dachu – 270 000 zł.

W stosunku do dotacji przyznanych w 2019 r. w ramach programu „Ochrona zabytków”, w kolejnych latach nastąpił wzrost rozdysponowanych środków finansowych przeznaczonych na ochronę dziedzictwa żydowskiego.

6. Opieka nad miejscami pamięci

W ramach programów ministra prowadzona jest opieka nad ważnymi miejscami pamięci narodowej i grobami wojennymi w kraju. Wśród przyznanych w 2021 i 2022 roku dotacji 22 projekty dotyczyły ochrony dziedzictwa żydowskiego. Lista projektów sfinansowanych w ramach programów „Groby i cmentarze wojenne w kraju” oraz „Miejsca pamięci i trwale upamiętnienia w kraju” w załączeniu.



Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wspiera liczne i różnorodne projekty kulturalne, które w swoich założeniach nawiązują do 800-letniej tradycji kultury żydowskiej na terenach Polski.

1. 10 mln euro na projekt „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe”

W ramach Programu „Kultura” współfinansowanego z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021, od 2 marca 2020 r. trwa realizacja projektu predefiniowanego „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe”. Projekt realizowany jest przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, we współpracy z Żydowskim Instytutem Historycznym im. Emanuela Ringelbluma, a także partnerami z Norwegii: Norweskim Centrum Badań Holocaustu i Mniejszości w Oslo, Muzeum Żydowskim w Oslo, Muzeum Żydowskim w Trondheim, Centrum Falstad, Europejskim Centrum Wergelanda. Projekt ma charakter edukacyjny i będzie trwał do 30 kwietnia 2024 r. a jego wartość wynosi **10 mln euro, na którą składają się środki z Mechanizmu Finansowego EOG w wysokości 8,5 mln euro i środki w formie dotacji celowej z budżetu państwa (będące w dyspozycji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego) w wysokości 1,5 mln euro.** Postanowienia te zostały zawarte w umowie między Polską a Norwegią („Memorandum of Understanding”) podpisanej 20 grudnia 2017 r. oraz w Umowie ws. Programu Kultura („Programme Agreement”) podpisanej w dniu 12 września 2019 r. oraz w umowie pomiędzy Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego a Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN z 27 kwietnia 2020 r.

Celem obecnie realizowanego projektu predefiniowanego jest ochrona i popularyzacja dziedzictwa polskich Żydów poprzez edukację, zgodnie z przekonaniem, że poznanie bogatej i dramatycznej historii polskich Żydów nie tylko pogłębia wiedzę, lecz także uczy szacunku do osób odmiennych wyznań i kultur, a młodych ludzi przygotowuje do życia we współczesnym zróżnicowanym społeczeństwie. Projekt realizowany jest poprzez 6 komponentów o zróżnicowanym zakresie. W ramach projektu od 2020 r. przeprowadzane są liczne działania edukacyjne skierowane do nauczycieli i uczniów, w tym: spotkania, konferencje, warsztaty, lekcje on-line, spektakle przygotowane i zrealizowane przy udziale młodzieży (m.in. „Programy dla nauczycieli”, „Programy dla uczniów”, „Programy dla Warszawiaków”, „Akcja Żonkile”, wystawa „Tu Muranów”). Utworzony został program dedykowany szczególnie osobom z niepełnosprawnościami tak, aby ułatwić im odbiór wystaw prezentowanych w Muzeum (tworzenie tyflografik, audiodeskrypcji obiektów czy organizacja wydarzeń ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami). W ramach projektu kontynuowana będzie w kolejnych latach inicjatywa „Muzeum na kółkach”, której celem jest upowszechnienie kultury w małych miejscowościach oraz wzmocnienie działań lokalnych liderów zaangażowanych w promocję i ochronę dziedzictwa żydowskiego. Dzięki współpracy z Żydowskim Instytutem Historycznym, część jego zbiorów jest digitalizowana i udostępniana. Rozbudowywane są także portale internetowe „Wirtualny Sztetl”, „Polscy Sprawiedliwi” i „Centralna Baza Judaików”.

2. 4 mln euro na projekt „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe” – realizowany do 2017 r.

Projekt realizowany był do kwietnia 2017 roku, w partnerstwie z instytucjami norweskimi: The Center for Studies of Holocaust and Religious Minorities, The Falstad Memorial and Center for Human Rights, The European Wergeland Centre oraz muzeami żydowskimi w Oslo i Trondheim. Celem programu była ochrona i popularyzacja dziedzictwa polskich Żydów poprzez edukację.

3. 842 685 euro na wizyty studyjne, spotkania ewaluacyjne, współpracę dwustronną, organizację debaty publicznej i działania bilateralne

Projekt dofinansowany w ramach Funduszu Wymiany Dwustronnej Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego był realizowany do 2017 roku przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN.

4. Wystawy

- **Wystawa „Ślady Pamięci. Współczesne spojrzenie na żydowską przeszłość Polski”** zaprezentowana została w 2018 r. w Republice Południowej Afryki; wystawa promuje wiedzę o tysiącletniej historii polskich Żydów oraz współczesnych relacjach polsko-żydowskich.
- Instytut Literatury we współpracy z Fundacją JUDAICA Centrum Kultury Żydowskiej w Krakowie zorganizował **wystawę prac Elżbiety Wittlin-Lipton pod tytułem „Mój teatr”**. Wystawa rozpoczęła się uroczystym wernisażem 10 października 2019 r.

5. Spektakle w polskich teatrach nawiązujące do kultury żydowskiej

Teatr Narodowy

21 października 2017 r. odbyła się na scenie im. Grzegorzewskiego premiera dramatu „Nikt” czołowego izraelskiego dramaturga Hanocha Lewina, w reż. Artura Tyszkiewicza.

W 2018 roku, wpisując się w obchody 50. rocznicy Marca'68, zorganizowany został wieczór pamiątkowy „...z pokoleń pójdzie w pokolenia...” z okazji 50. rocznicy „Dziadów” w reż. Kazimierza Dejmka i 15. rocznicy śmierci reżysera. Teatr wydał w formie dwupłytkowego albumu CD kompletny, odrestaurowany cyfrowo, zapis dźwiękowy premierowego przedstawienia „Dziadów” w reż. K. Dejmka.

W repertuarze Teatru Narodowego są obecnie dwa dramaty czołowego dramaturga izraelskiego Hanocha Levina: „Udręka życia” (reż. Jan Englert, premiera 2011) i „Nikt” (Chefec, reż. Artur Tyszkiewicz, premiera 2017). Obydwa te przedstawienia otrzymały wstępne zaproszenie na Festiwal Lewinowski w Tel-Awiiwie na maj 2020 roku, jednak ze względu na pandemię wyjazd nie doszedł do skutku.

Teatr Wielki – Opera Narodowa

W sezonie 2015/2016 zrealizowany został koncert z pieśniami i piosenkami twórców pochodzenia żydowskiego: Mordechaja Gebirtiga, Josepha Rumshinskiego, Mieczysława Miksne, Szymona Laksa pt. „Modlitwa. Szczęście. Przymierze”.

W sezonie 2016/2017 wystawiono dwa spektakle wznowieniowe „Pasażerki” w reżyserii Davida Pountneya – koprodukcji Teatru Wielkiego Opery Narodowej z Festiwalem w Bregenz, prezentowanej w Londynie, Houston, Nowym Jorku, Chicago, Detroit i na Florydzie. Wznowieniu towarzyszyło zorganizowane wspólnie z MHŻP POLIN spotkanie z Zofią Posmysz, autorką powieści „Pasażerka”.

W ramach działań między Operami w roku 2022 Opera w Tel Awiiwie wypożyczyła z Teatru Wielkiego – Opery Narodowej produkcję „Madama Butterfly” w reżyserii Mariusza Trelińskiego. W grudniu 2022 pokazanych zostało 10 spektakli.

Teatr Wielki im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu

Teatr wystawia regularnie musical „Skrzypek na dachu” Jerrego Bocka oparty na powieści Szolema Alejchemy „Dzieje Tewie Mleczarza”. Spektakl miał swoją premierę w 2009 roku i cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem poznańskiej publiczności.

Teatr Muzyczny w Poznaniu

Wyjątkowa, 59. odsłona Salonu Poezji, na żywo w wersji online, prosto z Teatru Muzycznego w Poznaniu odbyła się ona w ramach XXIV Dnia Judaizmu w 2021 r. Wystąpiła znakomita aktorka teatralna i filmowa Antonina Choroszy. W programie zatytułowanym „Poezja pełna gorącego tu i teraz” znalazły się wiersze Agi Mishol, Laureatki Międzynarodowej Nagrody Poetyckiej im. Zbigniewa Herberta z 2019 roku. Program muzyczny przygotował Marcin Baranowski, wiolonczelista z orkiestry Teatru Muzycznego.

Gościem 67. odsłony Salonu Poezji w ramach XXV edycji Dnia Judaizmu (w 2022 roku) był znakomity aktor teatralny i filmowy, Krzysztof Wakuliński, który czytał fragmenty „Sanatorium pod Klepsydrą” i „Sklepów cynamonowych” Brunona Schulza. Za program muzyczny odpowiadał Arkadiusz Kowalski, klarnecista orkiestry Teatru Muzycznego w Poznaniu.

27 sierpnia 2022 roku w Teatrze Muzycznym w Poznaniu odbyła się premiera dramatu muzycznego „Irena” opartego na historii Sprawiedliwej wśród Narodów Świata – Ireny Sendlerowej. Spektakl powstał we współpracy Polaków i Amerykanów. Sztukę wyreżyserował Brian Kite, dziekan Wydziału Teatru, Filmu i Telewizji UCLA, choreografię przygotowała Dana Solimando, mająca na swoim koncie współpracę przy wielu broadwayowskich produkcjach. Libretto napisali Piotr Piwowarczyk i Mary Skinner. Muzykę do tego dramatu skomponował Włodek Pawlik. Autorem piosenek był Mark Campbell. Libretto przetłumaczyli Piotr Piwowarczyk i Lesław Haliński (który również przetłumaczył teksty piosenek).

Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana w Warszawie

W 2018 r. zrealizowano spektakle: 1) Listy z getta w 73. rocznicę powstania w getcie warszawskim – czytanie listów, kart pocztowych i fragmentów dzienników cudem ocalałych w wojennej zawierusze, 2) Lektura „Króla Maciusia Pierwszego” Janusza Korczaka realizowana w ramach cyklu „Teatr Polski - teatr sąsiedzki”, 3) w ramach obchodów 50-lecia wydarzeń Marca’68 spektakl „Parę obcych słów po polsku” w reżyserii Anny Smolar we współpracy z Teatrem Żydowskim.

6 kwietnia 2019 r., z okazji rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim, odbyło się w Teatrze Polskim inscenizowane czytanie sztuki Stefana Otwinowskiego „Wielkanoc” – pierwszego polskiego dramatu (z 1946 roku), który był reakcją na tragedię Żydów. Czytanie powstało we współpracy z ŻIH, także w związku z nowym wydaniem dramatu.

W 2021 roku Teatr Polski przygotował we współpracy z Teatrem Żydowskim im. Estery Rachel i Idy Kamińskich wspólne czytanie wierszy z warszawskiego getta i tekstów dotyczących Zagłady z okazji 78. rocznicy wybuchu Powstania w Getcie Warszawskim, których nagrania zostały udostępnione online.

Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie

Teatr przygotował dwa spektakle tematycznie nawiązujące do historii i kultury żydowskiej: „Nasza klasa” Tadeusza Słobodzianka w reżyserii Adama Nalepy, premiera 24 maja 2019 na Scenie Dużej oraz „Rzeczy, których nie wyrzuciłem” Marcina Wichy w reżyserii Łukasza Barczyka, premiera 6 grudnia 2019 na Scenie Kameralnej.

W 2020 roku Teatr kontynuował prezentację ww. spektakli, a w październiku odbyła się premiera nowego przedstawienia „Kamień” autorstwa Mariusa von Mayenburga, w reżyserii Adama Nalepy.

Teatr zorganizował również dwa spotkania poruszające kwestie stosunków polsko-żydowskich. Tematem pierwszego spotkania była najnowsza książka Anny Bikont „Cena. W poszukiwaniu żydowskich dzieci po wojnie”. Fragmenty książki przeczytała Małgorzata Rydzyńska, aktorka Teatru Jaracza w Olsztynie. Gościem drugiego spotkania był Mikołaj Grynberg, który w 2021 roku zadebiutował jako reżyser filmem dokumentalnym „Dowód tożsamości”.

Teatr Wierszalin w Supraślu

Teatr Wierszalin posiada w swoim repertuarze autorską interpretację „Sklepów cynamonowych” Brunona Schulza pt. „Traktat o manekinach” (scenariusz i reżyseria: Piotr Tomaszuk). Spektakl był pokazywany m.in. w Tokio i powiązany z trzydniowym cyklem paneli dyskusyjnych na temat stosunków polsko-żydowskich na

terenach pogranicza. 14 czerwca 2019 r. teatr wystąpił z premierą spektaklu opartego na tekście „Sędziowie” Stanisława Wyspiańskiego pt. „Teatr, którego nie było”.

Teatr Muzyczny w Łodzi

Teatr kontynuował prezentację musicalu „Skrzypek na dachu” w reżyserii Jana Szurmieja. 22 września 2019 roku teatr współorganizował koncert „Chojze – Widzący z Lublina” w wykonaniu Symchy Kellera – polskiego chazana i działacza społeczności żydowskiej, odznaczonego w roku 2009 Krzyżem Oficerskim Orderem Odrodzenia Polski za wybitne zasługi w działalności na rzecz dialogu polsko-żydowskiego.

Teatr Polski we Wrocławiu

W repertuarze znajduje się spektakl oparty na twórczości Brunona Schulza „Xięgi Schulza” w reż. Jana Szurmieja. W roku 2020 Teatr realizował spektakl „Zmierzch – świtem...” na motywach twórczości Izaaka Babla w reżyserii Jana Szurmieja. To opowieść o tym, jak ginie świat żydowskiej Odessy sprzed stu lat, jak żyli i jak umierają bohaterowie tego czasu. Premiera spektaklu ostatecznie odbyła się w 2021 roku w formie online. W roku 2021 Teatr Polski we Wrocławiu włączył się w akcję Teatru Żydowskiego w Warszawie upamiętniającą 78. rocznicę Powstania w Getcie Warszawskim, poprzez przygotowanie czytania online „Pieśni o zamordowanym żydowskim narodzie” Icchaka Kacnelsona.

Od 30 stycznia 2021 r. Teatr Polski we Wrocławiu ma w repertuarze Dużej Sceny im. Jerzego Grzegorzewskiego spektakl „Zmierzch – świtem...” na motywach twórczości Izaaka Babla w reżyserii Jana Szurmieja – opowieść o tym, jak ginie świat żydowskiej Odessy sprzed stu lat.

Teatr Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie

W 2019 r. teatr trzykrotnie wystawiał spektakl „Pamięć Rutki” Michała Kmiecika, w reż. Justyny Łagowskiej, inspirowany prawdziwą historią nastoletniej mieszkanki Będzina Rutki Laskier, nazywanej „polską Anną Frank”.

Ośrodek Praktyk Teatralnych „Gardzienice”

Ośrodek Praktyk Teatralnych „Gardzienice” w 2019 r. wziął udział w międzynarodowym festiwalu „Jaffa Fest – International Theatre Festival 2019” w Izraelu, na którym zaprezentował cztery spektakle: 25 czerwca 2019 r. w Geshar Theatre (Tel Awiw-Jaffa) pokaz dwóch spektakli: „Ifigenia w A.” oraz „Ifigenia w T.”, 27 czerwca 2019 r. w Theatre Club (Tel Awiw-Jaffa) pokaz dwóch spektakli „Elektra” oraz „Wesele”. Program wyjazdu dopełniała sesja mistrzowska: „Spontaneity and form: elements in the director's work with the actor” – Master Class Włodzimierza Staniewskiego (z udziałem aktorów i muzyków teatru „Gardzienice”) dla studentów drugiego i trzeciego roku aktorstwa Nissan Native Acting Studio w Jaffie oraz spotkania dyrektora i aktorów Ośrodka Praktyk Teatralnych „Gardzienic” z publicznością. W zespole pałacowym w Gardzienicach prezentowana jest w ramach projektu Pracowni Historii Bliskiej stała wystawa poświęcona historii najbliższych okolic. Jej elementem są reprodukcje historycznych zdjęć ukazujących m.in. życie społeczności żydowskiej z terenu Piask.



Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego w Warszawie

W 2020 roku Instytut Teatralny podjął starania o zdobycie licencji na przekład z hebrajskiego książki Gaby Aldor „Naharin”. W 2021 pozyskano prawa i rozpoczęto tłumaczenie, które zostało zakończone w 2022 roku. Tłumaczką jest Agnieszka Podpora.

6. Muzyka

Filharmonia Narodowa

W marcu 2018 r. odbył się koncert symfoniczny poświęcony 50. rocznicy wydarzeń Marca '68 w wykonaniu Orkiestry Filharmonii Narodowej. W kwietniu 2018 roku na placu przed pomnikiem Bohaterów Getta w Warszawie wystąpiła Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach oraz Chór Filharmonii Narodowej w koncercie pt. „Łączy nas pamięć”. Filharmonia Narodowa zagrała również koncert symfoniczny „Ocalić od zapomnienia” upamiętniający 75. rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim.

W styczniu roku 2019 Filharmonia Narodowa przy współpracy z Austriackim Forum Kultury zorganizowała koncert poświęcony dwóm kompozytorom pochodzenia żydowskiego – Erichowi Korngoldowi i Erichowi Zeislowi. 15 i 16 lutego 2019 roku odbyły się koncerty poświęcone 100. rocznicy urodzin światowej sławy polskiego skrzypka żydowskiego pochodzenia – Henryka Szerynga. W programie Brahmskim znalazł się występ słynnego izraelskiego skrzypka – Vadima Gluzmana. W lutym 2019 roku skrzypaczka Simone Lamsma wykonała Koncert skrzypcowy Ericha Korngolda. W dalszej części sezonu zaproszono do programu, przygotowanego w związku z rocznicą Hectora Berlioz, słynną izraelską śpiewaczkę Rinat Shaham. 15 października i 27 listopada 2019 r. odbyły się koncerty poświęcone wybitnemu polskiemu kompozytorowi żydowskiego pochodzenia – Mieczysławowi Weinbergowi. W ramach cyklu „Po prostu... Filharmonia!” w 2019 r. zostało wykonane oratorium Arthura Honeggera „Król Dawid”.

22 lutego 2020 roku w Filharmonii Narodowej wystąpiło słynne Trio Shaham Erez Wallfisch w „Koncercie kameralnym Beethoven 2020” w związku z obchodzoną na całym świecie rocznicą urodzin kompozytora.

Filharmonia Narodowa współpracuje z Żydowskim Instytutem Historycznym przy organizacji corocznego koncertu Chanukowego. W 2022 roku koncert odbył się 21 grudnia w Sali Koncertowej Filharmonii Narodowej, a prezentowane były kompozycje Władysława Szpilmana, Leonarda Bernsteina i Mieczysława Wajnera.

Filharmonia Podkarpacka w Rzeszowie

W 2018 r. na scenie plenerowej przed Muzeum-Zamkiem w Łańcucie zrealizowano spektakl muzyczny pt. „Skrzypek na dachu”, z udziałem Teatru Żydowskiego w reż. Jana Szurmieja. W marcu 2018 r. klawirzysta-solista Filharmonii Podkarpackiej Robert Mosior uświetnił uroczystości, które odbyły się w Muzeum Polaków Ratujących Żydów w Markowej. W Filharmonii Podkarpackiej wykonane zostały utwory twórców żydowskich m.in. G. Mahlera oraz E. Blocha – Rapsodia hebrajska na wiolonczelę i orkiestrę oraz M. Weinberga – Sinfonietta nr 1 na tematy żydowskie.

25 marca 2019 r. odbył się koncert pt. „Song of hope and love” – In Memoriam Ofiarom Holocaustu. Wzięli w nim udział polscy artyści: Tomasz Jocz – fortepian, Mateusz Jocz – wiolonczela oraz Elżbieta Lewicka – słowo. W programie koncertu znalazła się muzyka Joanny Bruzdowicz, pochodząca z filmów poruszających tematykę prześladowania Żydów w okresie II wojny światowej.

28 kwietnia 2019 r. w ramach cyklu BOOM odbył się koncert muzyki filmowej z udziałem Orkiestry Smyczkowej Filharmonii Podkarpackiej, Stefana Gąsieńca (fortepian, dyrygent) oraz Tomasza Stockingera. W programie koncertu znalazły się m.in. utwory W. Szpilmana – legendarnego żydowskiego pianisty i kompozytora. W 2019 r. muzycy Filharmonii wzięli udział w koncercie organizowanym w Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej.

Na marzec 2020 roku zaplanowany był koncert z programem utworów M. Weinberga. Nie mógł on zostać zrealizowany z powodu pandemii koronawirusa.

W 2021 roku 24 marca w Filharmonii Podkarpackiej odbył się Koncert z udziałem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Podkarpackiej dedykowany Polakom Ratuującym Żydów. Organizatorem wydarzenia jest Fundacja SOAR – przy współpracy z Filharmonią Podkarpacką.

Filharmonia Pomorska w Bydgoszcy

13 kwietnia 2018 r. z okazji 75. rocznicy powstania w getcie warszawskim, odbył się koncert Pamięci Ireny Sendlerowej w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Pomorskiej.

4 października 2020 Orkiestra Kameralna Filharmonii Pomorskiej Capella Bydgostiensis pod dyrekcją Marcina Nałęcza-Niesiołowskiego zagrała koncert w Galerii Sztuki Synagoga w Barczewie w ramach XVI Międzynarodowego Festiwalu Kameralistyki „Sacrum et Musica”.

12 marca 2021 roku Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Pomorskiej pod dyrekcją Michała Klauzy wraz z wiolonczelistą Marcinem Zdunikiem wykonała Fantazję na wiolonczelę i orkiestrę Mieczysława Weinberga.

8 września 2021 roku odbył się w Filharmonii Pomorskiej koncert zatytułowany „Pamięci Grupy Ładosia” w związku z uchwałą Sejmu RP dzięki, której rok 2021 został ustanowiony Rokiem Grupy Ładosia. Grupa Aleksandra Ładosia (postać RP w Szwajcarii), złożona z polskich dyplomatów, pracowników Poselstwa RP w Bernie i przedstawicieli organizacji żydowskich, uratowała europejskich Żydów przed transportem do obozów zagłady w czasie II wojny światowej, zdobywając i fałszując dla nich „paszporty życia” (ok. 10 tys.) państw południowoamerykańskich.

17 września 2021 roku na inaugurację 59. Bydgoskiego Festiwalu Muzycznego Kontrasty: „Pamięć i przyszłość” Filharmonia dokonała prawykonania bydgoskiego XXI Symfonii „Kadish” Mieczysława Weinberga inspirowanej tragedią warszawskiego getta.

O działalności Grupy Ładosia przypomniał wykład dr Danuty Drywy z Muzeum Stutthof w Sztutowie, który poprzedził koncert.

Filharmonia Łódzka im. Artura Rubinsteina

8 września 2019 r. w Filharmonii Łódzkiej odbył się koncert „Keren Ann & Quatuor Debussy”. Keren Ann przyjechała do Polski na zaproszenie Festiwalu Łódź Czterech Kultur. Sam festiwal to wydarzenie odwołujące się do korzeni miasta przez lata będącego tygłem kultur i narodowości – wielonarodowym ośrodkiem przemysłowym w samym sercu Polski. Jego ideą jest budowanie miejskiej tożsamości przy pomocy uniwersalnego języka sztuki wokół wartości takich jak różnorodność, tolerancja i zrozumienie bez uprzedzeń. Tegoroczna edycja przebiegła pod hasłem „Współistnienie”.

W 2019 r. minęło 70 lat od śmierci skrzypaczki Bronisławy Rotsztatówny, koncertmistrzyni odbudowanego po zakończeniu II wojny zespołu łódzkich filharmoników, która grała także z Łódzką Orkiestrą Filharmoniczną działającą przed wojną. Z tej okazji, szanując swoją tradycję i tradycje swojego miasta, Filharmonia Łódzka w porozumieniu z Gminą Wyznaniową Żydowską w Łodzi, postanowiła odnowić nagrobek koncertmistrzyni na cmentarzu żydowskim przy ul. Brackiej. 26 lutego 2019 r. odbyła się tam krótka uroczystość związana z ustawieniem nowej macewy. To nie pierwsza okazja, kiedy Filharmonia Łódzka oddała hołd Bronisławie Rotsztatównie, artystce, więźniarce łódzkiego getta i obozów koncentracyjnych. W przeddzień rocznicy jej 110. urodzin wspólnie z Centrum Dialogu im. Marka Edelmana posadzono drzewo jej pamięci w łódzkim Parku Ocalałych. Materiały z Archiwum Filharmonii Łódzkiej dotyczące koncertmistrzyni były prezentowane na wystawie „Jesteśmy drzewami wiecznymi – 10 opowieści z łódzkiego getta”, zorganizowanej przez Centrum Dialogu (2017).

Filharmonia zrealizowała 10 kwietnia 2022 r. specjalny koncert symfoniczny, wpisujący się w obchody 40. rocznicy śmierci i 135. rocznicy urodzin Artura Rubinsteina – Patrona Filharmonii Łódzkiej.

W programie tego koncertu znalazły się następujące utwory K. Penderecki – Chaconne, W.A. Mozart – Koncert fortepianowy d-moll KV 466, M. Wiesenberg – Homage to Mendelssohn, L. van Beethoven IV Symphony B-dur op. 60. Partię solową w koncercie Mozarta wykonał Hiszpan Juan Pérez Floristán, zwycięzca Paloma

O'Shea Santander International Piano Competition w 2015 roku oraz Międzynarodowego Mistrzowskiego Konkursu Pianistycznego im. Artura Rubinsteina w Tel Avivie w 2021 r., jednego z najważniejszych konkursów pianistycznych na świecie, który organizowany jest od 1974 roku przez The Arthur Rubinstein International Music. Na estradzie Filharmonii Łódzkiej zasiedli muzycy The Israel Camerata Orchestra Jerusalem, czołowej orkiestry kameralnej w Izraelu, którą w 1983 roku założył i do dziś prowadzi Avner Biron. Zespół ten niezmiennie towarzyszy od lat finalistom Konkursu. Wydarzenie zostało dofinansowane ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach

W 2018 r. w programie koncertów kameralnych NOSPR znalazły się utwory Szymona Laksa - kompozytora, dyrygenta i pianisty pochodzenia żydowskiego. Dla dzieci NOSPR zorganizowała dwa koncerty kameralne m.in. z tradycyjną muzyką żydowską i klezmerską. W Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN Narodowa Orkiestra Symfoniczna PR wystąpiła podczas uroczystego koncertu „Łączy nas pamięć” – z okazji 75. rocznicy powstania w getcie warszawskim.

W styczniu 2019 r. orkiestra pod batutą Alexandra Liebreicha wraz z Antoine Tamestit wykonali Koncert Altówkowy Alfreda Sznittkego a także odbyło się 7 koncertów w ramach Dni Mieczysława Wajnberga. W połowie lutego 2019 r. Gidon Kremer i orkiestra pod batutą Andrzeja Borejko wykonali IV Koncert Skrzypcowy Alfreda Sznittkego, a w czerwcu orkiestra zagrała koncert zespołu Kroke z AUKSO. W listopadzie orkiestra zagrała koncerty: 1) II Koncert skrzypcowy "I profeti" op. 66 z udziałem Mario Castelnuovo-Tedesco, Mihaela Costea i NOSPR pod batutą Lawrence'a Fostera; 2) koncert w Filharmonii Narodowej w ramach Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Europy Środkowo-Wschodniej EUFONIE z udziałem Davida Krakauera i NOSPR; 3) „Lament/Witches' Sabbath” na klarnet i orkiestrę z udziałem Mathew Rosenbluma, Davida Krakauera i NOSPR.

Orkiestra Kameralna Polskiego Radia Amadeus

Orkiestra Kameralna Polskiego Radia Amadeus zrealizowała w 2019 roku dwa koncerty z programami uwzględniającymi utwory kompozytorów pochodzenia żydowskiego: 1) Mieczysław Wajnberg „Rapsodia na tematy mołdawskie, Concertino op. 42 na skrzypce i orkiestrę smyczkową”, wykonawcy: Orkiestra pod batutą Anny Duczmal-Mróż, Ewelina Nowicka – skrzypce; Aula Uniwersytecka w Poznaniu; 2) Aleksander Tansman „Wariacje na temat Frescobaldiego”, wykonawcy: Orkiestra pod batutą Agnieszki Duczmal, Salle Gaveau w Paryżu. W 2019 roku orkiestra zrealizowała nagranie dla Polskiego Radia pt. „Poemat” Szymona Laksa na skrzypce i orkiestrę smyczkową, dyrygent – Agnieszka Duczmal, skrzypce – Ewelina Nowicka. Publikacje dyskograficzne orkiestry zawierają utwory Mieczysława Weinberga – albumy płytowe DUX 1632/1633, DUX 1631. W maju 2019 roku wydawnictwo płytowe Orkiestry uhonorowane zostało przez prestiżowy magazyn poświęcony muzyce klasycznej „Scherzo” tytułem EXEPTIONAL (DUX 1525, wyd. 2018) zawierające kompozycje Mieczysława Wajnberga: „Symfonie kameralne” nr 1 i nr 3, „Koncert na flet i smyczki” op. 75.

W 2020 roku wydana została płyta CD: „Kwartety smyczkowe Szymona Laksa w wykonaniu Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia Amadeus”, na której znajdują się nagrania kompozycji Szymona Laksa w wykonaniu OKPRA pod dyrekcją Agnieszki Duczmal i Anny Duczmal – Mróż. Szymon Laks był wybitnym polskim kompozytorem żydowskiego pochodzenia. Jego utwory doczekały się dotychczas niewielu interpretacji. Płyta została wydana dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Muzyczny Ślad 2020”. Działania promocyjne wydawnictwa skoncentrowane były na uwypukleniu wspólnego polsko-żydowskiego dziedzictwa muzycznego wśród polskich i międzynarodowych odbiorców.

Opera Wroclawska

W styczniu 2019 r. Opera Wroclawska wystawiła spektakl „Skrzypek na dachu” w reżyserii Marka Weissa, dyrygent – Piotr Borkowski, libretto – Joseph Stein, muzyka – Jerry Bock, teksty piosenek – Sheldon Harnick. Natomiast w maju 2019 r. Opera Wroclawska zrealizowała koncert kameralny „Mieczysław Weinberg: Pieśni żydowskie/Pieśni dziecięce”. W programie znalazły się dwa cykle na głos (Maria Rozynek-Banaszak – sopran) i fortepian (Ivan Zhukov), pochodzące z wczesnego okresu twórczości kompozytora: „Pieśni żydowskie” op. 17 do słów Szmula Halkina napisane w 1944 roku, a także powstałe rok wcześniej "Piosenki dziecięce" op. 13 do słów Icchoka Lejby Pereca.

W reperytuarze instytucji znajduje się również opera „Nabucco” Giuseppe Verdiego, opowiadająca historię uciemiężonych Izraelitów przez Nabuchodonozora z początków niewoli babilońskiej.

Narodowe Forum Muzyki we Wrocławiu

We wrześniu 2019 r. Narodowe Forum Muzyki zrealizowało koncert z okazji 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej. Projekt był realizowany we współpracy z Fundacją Bente Kahan/Centrum Kultury i Edukacji Żydowskiej w Synagodze Pod Bocianem. Podczas organizowanej przez NFM 54. edycji Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans koncert wykonała orkiestra i dyrygent z Izraela – artyści zagrali symfonię kompozytora Gustawa Mahlera.

W marcu 2020 roku zespół NFM – Orkiestra Leopoldinum uczestniczył w koncercie finałowym „Żydowskie tango na orkiestrę” podczas Polin Music Festival organizowanym przez Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie. W tym samym miejscu we wrześniu odbył się koncert „Nie strzelać” zespołu NFM – Lutosławski Quartet podczas obchodów Międzynarodowego Dnia Pokoju. W ramach Festiwalu Czterech Kultur Lutosławski Quartet miał zaplanowany udział w koncercie-projekcie opartym na „Księgach Jakubowych” Olgi Tokarczuk. Ze względu na sytuację epidemiologiczną koncert nie odbył się i został przełożony na wrzesień 2021 roku.

W marcu 2021 roku Orkiestra Leopoldinum realizowała projekt nagrania koncertu z Bente Kahan oraz Fundacją Bente Kahan, który został wyemitowany 9 listopada podczas rocznicy Nocy Kryształowej.

W ramach współpracy z Fundacją BENTE KAHAN zorganizowane zostały koncerty z serii „Nieukończone życia”, prezentujące twórczość tych, którzy – mimo znalezienia się w samym środku piekła – wciąż starali się wyrazić siebie przez sztukę. Wydarzenia są częścią większego projektu Fundacji Bente Kahan pod tym samym tytułem, obejmującego wystawę online oraz wystawy stacjonarne w różnych miastach Europy (Goerlitz, Chemnitz, Oslo, Wrocław). Główna część koncertu przybliży twórczość więźniów getta w Theresienstadt, którzy podzielili tragiczny los milionów europejskich Żydów: Ilse Weber, Leo Strausa i Viktora Ullmanna. Ich utwory zestawione są z muzyczną aranżacją wiersza Tadeusza Różewicza – jako tego, który ocalał. Koncerty odbyły się w Synagodze pod Białym Bocianem we Wrocławiu, w Synagodze Hiszpańskiej w Pradze oraz w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie.



Filharmonia im. M. Karłowicza w Szczecinie

4 listopada 2022 r. w sali kameralnej Filharmonii Szczecińskiej odbył się koncert, podczas którego zaprezentował się duet w składzie: Marcin Masecki (instrumenty klawiszowe) i Avi Avital (pochodzący z Izraela mandolinista).

7 kwietnia 2022 r. w sali kameralnej Filharmonii Szczecińskiej odbył się koncert, na którym wystąpił Tomer Moked (altowiolista i kompozytor, urodzony w São Paulo w Brazylii, lecz dorastający w Izraelu, tworzący muzykę filmową, eksperymentalną oraz etniczną) z towarzyszeniem Dance of Fire (pierwszego w Polsce kwartetu klarnetowego specjalizującego się w muzyce folkowej, którego źródłem inspiracji jest muzyka bałkańska, klezmerska oraz polska).

Filharmonia Kameralna im. Witolda Lutosławskiego w Łomży

27 stycznia 2022 r. Orkiestra Filharmonii Kameralnej im. Witolda Lutosławskiego w 77. rocznicę wyzwolenia hitlerowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau zaprezentowała specjalny koncert „Tehorah” w hołdzie ofiarom Holocaustu. Niemiecka pieśniarka Adrienne Haan wykonała utwory żydowskich autorów i kompozytorów, śpiewając je głównie w języku jidysz i hebrajskim. Dyrygowała Vanessa Benelli Mosell z Włoch, a koncert odbył się pod honorowym patronatem Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie.

10 marca 2022 r. Filharmonia Kameralna im. Witolda Lutosławskiego przygotowała koncert z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet. Za pulpitem dyrygenckim stanął izraelski dyrygent Orr Guy, na saksofonie zagrał Łukasz Dyczko, a zaśpiewał ukraiński tenor Nazarii Kachala.

29 października 2022 r. Orkiestra Filharmonii Kameralnej im. Witolda Lutosławskiego upamiętniła 80. rocznicę likwidacji getta łomżyńskiego koncertem „Nie ma już tych miasteczek przeminęły cieniem” połączonym z prelekcją tematyczną. Jako solista wystąpił Darek Wójcik vel Dawidek razem z Szawel Lipski Klezmer Quartet oraz Łomżyńscy Kameraliści pod batutą włoskiego dyrygenta Maurizio Colasantiego. Wystąpił również chór Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Łomży (przygotowanie chóru – Piotr Dąbrowski), a poezję czytał aktor Michał Kucharski.

Opera i Filharmonia Podlaska

29 sierpnia 2021 r. na Dużej Scenie Opery i Filharmonii Podlaskiej Europejskiego Centrum Sztuki im. Stanisława Moniuszki w Białymstoku odbył się koncert w ramach obchodów Roku Grupy Ładosia.

W programie m.in. M. Bruch: Kol Nidrei – Konzertstück d-moll na tematy hebrajskie, na wiolonczelę i orkiestrę op. 47 w wykonaniu wiolonczelisty Szymona Stęпки oraz Orkiestry Symfonicznej OiFP pod batutą Mirosława Jacka Błaszczyka. Wydarzeniem towarzyszącym koncertowi była prezentacja filmu dokumentalnego wyprodukowanego przez Instytut Pamięci Narodowej „Paszporty Paragwaju” (reż. Robert Kaczmarek).

Opera Bałtycka w Gdańsku

W 2022 roku Opera współpracowała z Fundacją Kultury Zbliżenia przy organizacji w siedzibie Opery Bałtyckiej w Gdańsku warsztatów tańca GaGa i ludowych tańców Izraelskich (18 września 2022) w ramach „Festiwalu Kultury Żydowskiej ZBLIŻENIA”.

Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny w Koszęcinie

Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny w Koszęcinie (ZPiT „Śląsk”) realizował projekty artystyczne bądź prezentował na scenie w tańcu elementy żydowskie, ukazując tym samym kulturę innych narodów w swoich programach artystycznych oraz aspekt przenikania się tych kultur.

Taniec chasydzki jest historycznym nawiązaniem do Polski XVIII wieku, kiedy, zachowując swoją tożsamość i kulturę, społeczność żydowska była zasymilowana z polską.

Tańce chasydzkie zostały zaprezentowane przez ZPiT „Śląsk”:

- 8 maja 2021 r. – online, podczas okolicznościowego koncertu z okazji Dnia Unii Europejskiej;
- 11 czerwca 2021 r. – na Stadionie im. Bolesława Ciesielskiego w Janikowie w programie „Podróże ze Śląskiem”;
- 13 czerwca 2021 r. – podczas Festiwalu „Śląskie Smaki” w Raciborzu, w programie „Podróże ze Śląskiem”;
- 11 czerwca 2022 r. – podczas XII edycji Pikniku Leśno-Łowieckiego „Cietrzewisko” w Koszęcinie;
- 2 lipca 2022 r. – podczas „Święta Śląska” w Koszęcinie;
- 10 sierpnia 2022 r. – w ramach 55. Festiwalu im. Jana Kiepury, w Pijalni Głównej w Krynicy-Zdroju w programie „Podróże ze Śląskiem”;
- 20 sierpnia 2022 r. – podczas XIX Festiwalu Kultury Polskiej i Żydowskiej w Lelowie w programie okolicznościowym;
- 29 września do 9 października 2022 r. – w ramach zadania: „ŚLĄSK” TOUR – w 80 minut dookoła świata. Inspiracje artystyczne ZPiT „Śląsk” w kształtowaniu dialogu międzykulturowego. Polska na styku kultur od Japonii, przez Izrael po USA”, koncerty z tańcami chasydzkimi odbyły się: 29 września w New Britain (Connecticut), 30 września w Elizabeth (New Jersey);
- 2 października w Philadelphii (Pensylwania), 4 października w Worcester (Massachusetts);
- 5 października w Albany (Nowy Jork – dwa koncerty), 6 października w Buffalo (Nowy Jork);
- 7 października w Cleveland (Ohio), 8 i 9 października w Chicago (Illinois).

Spektakl taneczny „Exodus”

Inspiracją „Exodusu” były historyczne wydarzenia sprzed stu lat związane z udziałem Ministra Spraw Zagranicznych Japonii i Japońskiego Czerwonego Krzyża w ratowaniu polskich sierot w latach 1920-1922, na ogarniętej wojną domową Syberii. Dzięki japońskiej pomocy prawie 800 polskich sierot trafiło przez porty w Tsurudze i Osace do Japonii, gdzie otrzymały wszechstronną opiekę. Jednak główną inspiracją była historia japońskiego konsula na Litwie (w Kownie) Chiune Sugihary, który wielokrotnie łamiąc państwowe instrukcje, wydał ponad 4000 wiz Żydom, głównie pochodzącym z Polski. Podobnie jak polskie sieroty z Syberii, wielu z tych Żydów trafiło do Japonii przez port w Tsurudze.

Spektakl „Exodus” był prezentowany w 2022 roku w Norwegii (Trondheim) i Polsce (Częstochowie, Chorzowie, Bielsku-Białej).

„FOLK SOLUTION”

Celem głównym zadania była promocja polskiego dziedzictwa kulturowego ukazującego wielokulturowy wymiar kultury polskiej, której korzenie i źródła kultury ludowej, stanowią podstawę budowania wartości społecznych i etycznych, a także inspirację dla współczesnego połączenia tradycji z nowoczesnością.

Pokazy artystyczne odbyły się w 2022 roku w Tokio, Tsurudze i Kioto (Kansai). Zostały również przeprowadzone warsztaty polskich tańców dla początkujących i zaawansowanych w Tsurudze i Kioto.

Obecność ZPiT „Śląsk” w Japonii w 2022 roku było również nawiązaniem do pięknej karty w historii stosunków polsko-japońskich – m.in. pomoc podczas ewakuacji 765 dzieci polskich przez Japoński Czerwony Krzyż i japońskiej władzy, ze wschodniej Syberii w latach 1920-22.

Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia

6 czerwca 2021 r. NOSPR zrealizował koncert pod dyrekcją Yarona Trauba z udziałem Andrzeja Cieplińskiego – wybitnego polskiego klawecisty. W programie tego koncertu znalazły się następujące utwory: Johannes Brahms

Wariacje B-dur na temat Haydna op. 56a; Gioacchino Rossini Introdukcja i temat z wariacjami na klarnet i orkiestrę; Georges Bizet Symfonia C-dur.

23 października 2021 r. odbył się koncert z okazji 80. rocznicy urodzin Lawrence'a Fostera pod dykcją samego jubilata z udziałem Daniela Barenboima (fortepian) (mieszkającego w Niemczech, obywatela Izraela i Argentyny oraz honorowego obywatela Hiszpanii i Palestyny). W programie tego koncertu znalazły się następujące utwory: Krzysztof Penderecki „Przebudzenie Jakuba”, Ludwig van Beethoven III Koncert fortepianowy c-moll op. 37, George Enescu II Rapsodia rumuńska D-dur op. 11, I Rapsodia rumuńska A-dur op. 11.

29 października 2021 r. zagrano koncert pod dykcją Pinchasa Steinberga. W programie tego koncertu znalazły się następujące utwory: Bedřich Smetana „Moja ojczyzna”, „Wyszehrad”, „Weltawa”, „Szarka”, „Z czeskich łąk i gajów”, „Tabor”, „Blanik”.

11 marca 2022 r. zrealizowany został koncert pod dykcją Lawrence'a Fostera z udziałem Pinchasa Zukermana (skrzypce) oraz Amandy Forsyth (wiolonczela). W programie tego koncertu znalazły się następujące utwory: Johann Sebastian Bach Koncert skrzypcowy a-moll BWV 1041, Avner Dorman Koncert podwójny na skrzypce, wiolonczelę i orkiestrę, Richard Strauss Poemat symfoniczny „Don Kichot” op. 35 (solowa partia altówki: Pinchas Zukerman, solowa partia wiolonczeli: Amanda Forsyth).

9 czerwca 2022 r. odbył się koncert pod dykcją Lawrence'a Fostera z udziałem Karoliny Sikory (mezzosopran), Yamena Saadi (skrzypce), Chóru Narodowego Forum Muzyki, Chóru Chłopięcego Narodowego Forum Muzyki. W programie tego koncertu znalazły się następujące utwory: Felix Mendelssohn-Bartholdy „Hymn” op. 96, Ernest Bloch „Baal Shem”, Franz Waxman „Pieśń Terezina”.

Polskie Wydawnictwo Muzyczne (PWM)

PWM 11 grudnia 2020 roku wydało premierowy album „Bajgelman. Get to Tango”, zaś 13 grudnia w Synagodze Tempel w ramach Festiwalu Kultury Żydowskiej odbył się koncert online „Droga do szczęścia: Muzyka Bajgelmana”, podczas którego materiał z płyty w wykonaniu Bester Quartet, Grażyny Auguścik, Doroty Miśkiewicz oraz Jorgosa Skoliasa. W 2020 roku odbyła się również promocja wydawnictwa nutowego „I Sonaty na fortepian” Romana Ryterbanda, kompozytora polsko-żydowskiego pochodzenia, a także promocja edukacyjnego filmu z serii „Muzyczne wizytówki” poświęconego Mieczysławowi Wajnbergowi.

7. Film

Filmoteka Narodowa – Instytut Audiowizualny (FINA)

FINA wspiera kinematografię o tematyce żydowskiej poprzez koprodukcję takich filmów jak „Dwa sztandary”, „Cmentarz Żydowski w Warszawie”, „Żabińscy. O ludziach i zwierzętach” i wiele innych. Instytucja publikuje okolicznościowe koncerty, spotkania i pokazy m.in. z Festiwalu Kultury Żydowskiej. Ponadto FINA gromadzi, konserwuje i rekonstruuje filmy w języku jidysz, realizuje projekty edukacyjne z wykorzystaniem filmów o tematyce żydowskiej, a także współpracuje z takimi organizacjami jak: Stowarzyszenie Żydowskie Motywy (12. i 13. Festiwal Filmowy Żydowskie Motywy w Kinie Muranów), Fundacja Kamera Dawida WJFF i inne w celu udostępniania filmów.

W sierpniu 2021 w ramach współpracy z Festiwalem Warszawa Singera i Muzeum Getta Warszawskiego, FINA zaproponowała szereg wydarzeń zatytułowanych „Relacja na dwa głosy”, gdzie widzowie uczestniczyli w pokazach filmów fabularnych i dokumentalnych, debatach, promocji książek i rozmowach wokół nich. W październiku 2021 w kinie Iluzjon zaprezentowano filmy dokumentalne: „The Rescuers” (2011), reż. Michael King; „Paszporty Paragwaju” (2018), reż. Robert Kaczmarek i „Polmission. Tajemnice paszportów” (2020), reż. Jacek Papis. Przegląd towarzyszył międzynarodowej konferencji naukowej „Decyzja: ratować ludzi. Dyplomaci i akcje pomocowe podczas Holocaustu” organizowanej w dniach 19-21 października 2021 przez Instytut Pileckiego.

W 2021 r. została też przygotowana specjalna oferta serwisu Ninateka.pl. W Międzynarodowym Dniu Pamięci o Holocaulście wraz z Instytutem Pileckiego zorganizowany został specjalny pokaz filmu „Świadkowie epoki. Czas Zagłady” w reż. Małgorzaty Grygiel i Michała Miziołka. W listopadzie odbyły się pokazy filmów o tematyce żydowskiej w ramach festiwalu Camera Davida.

W sierpniu 2022 roku ramach współpracy z Festiwalem Singera odbyły się pokazy filmu animowanego „Gdzie się podziała Anna Frank?”, filmu dokumentalnego o Janie Brzechwie „Pan Kleks. Historia prawdziwa” w reż. Władysława Jurkowa i premiera filmu „Aktion Reinhardt” i spotkanie z reżyserem Michałem Szymanowiczem.

Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych

W zakresie projektów związanych z ochroną i zachowaniem dziedzictwa i kultury żydowskiej WFDiF wyprodukowała w roku 2016 film pt. „Sprawiedliwy”, w roku 2017 – film dokumentalny pt. „Ostatni klezmer” (film o Leopoldzie Kozłowskim), a w roku 2020 film fabularny pt. „Śmierć Zygielbojma” (film o postaci Szmula Zygielbojma).

Polski Instytut Sztuki Filmowej

Polski Instytut Sztuki Filmowej w latach 2016-2022 wsparł dotacjami **48 filmów**, odwołujących się do kultury żydowskiej, na łączną kwotę blisko **72,5 mln zł**. Ponadto PISF regularnie wspiera finansowo Międzynarodowy Festiwal Filmowy Żydowskie Motywy, dofinansowuje Dyskusyjny Klub Filmowy Shalom przy Teatrze Żydowskim oraz przyznał dotacje m.in. na światową premierę filmu „Marek Edelman... i była miłość w Getcie” w reż. J. Dylewskiej, a także na kinową dystrybucję filmu „Of Animals and Men” w reż. Łukasza Czajki w USA – **w sumie 321 000 zł** dofinansowania.



„Śmierć Zygielbojma” reżyseria Ryszard Brylski
Zdjęcia: WFDiF Marcin Makowski

Festiwale filmów

Resort kultury wspiera bezpośrednio lub pośrednio festiwale filmów nawiązujących do kultury żydowskiej. W ostatnich latach odbyły się m.in.:

- 15. Międzynarodowy Festiwal Filmowy Żydowskie Motywy, wrzesień 2019.
- 16. Warszawski Festiwal Filmów o Tematyce Żydowskiej, listopad 2018.
- 17. Warszawski Festiwal Filmów o Tematyce Żydowskiej z Międzynarodowym Konkursem Fabuł i Dokumentów, listopad 2019.
- 20. Warszawski Festiwal Filmów o Tematyce Żydowskiej – Kamera Dawida, listopad 2022.

W 2020 roku MKiDN wspierało odbywający się w listopadzie w formule online 18. Warszawski Festiwal Filmów o Tematyce Żydowskiej – Kamera Dawida.

8. Upamiętnienia

80. rocznica zbrojnego powstania więźniów niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Sobiborze.

Uroczystości odbędą się 12 października 2023 r. W ramach upamiętnienia nastąpi także zakończenie inwestycji związanej z projektem utworzenia Muzeum – Miejsca Pamięci na terenie byłego niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Sobiborze. Dla wszystkich odwiedzających Miejsce Pamięci oddane zostanie upamiętnienie terenowe wraz z wyeksponowanym reliktem komory gazowej oraz zaznaczeniem terenowym tzw. Schlauchu – ostatniej drogi do komór gazowych, jaką pokonywali eksterminowani Żydzi.

80. rocznica powstania w getcie warszawskim – główne uroczystości, których organizatorem i gospodarzem jest Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Andrzej Duda, odbędą się 19 kwietnia 2023 r. o godz. 12:00 przed Pomnikiem Bohaterów Getta Warszawskiego przy ul. Ludwika Zamenhofa w Warszawie. Koordynatorem działań podejmowanych przez podmioty oraz instytucje kultury jest Muzeum Getta Warszawskiego, które współpracuje ściśle z Żydowskim Instytutem Historycznym im. Emanuela Ringelbluma, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN oraz Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym Żydów Polskich. Prezentacja programu kulturalnego towarzyszącego obchodom odbyła się 15 lutego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego z udziałem Ministra Kultury.

9. Inne

Ośrodek „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach. Ośrodek jest instytucją finansowaną wspólnie przez Województwo Podlaskie i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Od chwili powstania ośrodek zajmuje się tematyką wielokulturowości, tradycji sąsiedzkich regionu Polski i Europy Środkowowschodniej oraz dialogu międzykulturowego. Wiele programów poświęconych jest pamięci o dawnych sąsiadach, budowaniu mostów, dialogowi między kulturami. W latach **2016-2019** ośrodek otrzymał od MKiDN **5 337 419 zł dotacji podmiotowych i celowych**. Szczegółowe informacje o realizowanych projektach w załączniku.

Narodowe Centrum Kultury współfinansuje cykliczne projekty: Spotkania z Kulturą Żydowską w Busku Zdroju, Koncerty Chanukowe, Festiwal Psalmów Dawidowych oraz Marsze Żywych (marsze upamiętniają wydarzenia związane z Zagładą Żydów). Ponadto NCK zaangażowane jest co roku w wiele różnorodnych projektów kulturalnych: spotkania, warsztaty, filmy, koncerty, wydawnictwa pogłębiające świadomość istnienia wielowiekowej kultury żydowskiej jak i upamiętniające wydarzenia związane z zagładą Żydów. Szczegółowe informacje w załączniku.

Instytut Pileckiego. Instytut realizuje warsztaty edukacyjne przybliżające historię ofiar Holokaustu („Pamięć o Holokauście”, „Przepustka do życia”), wystawy i przeglądy filmowe („Trzy pokolenia pamięci”, „Pamięć na pokolenia”, „Świadectwo. Filmy dokumentalne o Zagładzie”, „Misja: ratunek. Dyplomaci wobec Holokaustu”), organizuje międzynarodowe konferencje i seminaria oraz prowadzi działalność wydawniczą. Instytut upowszechnia wiedzę na temat działalności Grupy Ładosia, który w czasie drugiej wojny światowej stworzył wraz ze współpracownikami oraz przedstawicielami instytucji żydowskich (RELICO, Agudat Israel)

grupę, której celem było pozyskiwanie fałszywych paszportów krajów latynoamerykańskich (Paragwaju, Peru, Hondurasu, Haiti), a następnie przekazywanie ich Żydom na terenach okupowanych. Wystawa „Paszporty Życia” prezentowana była w Bernie w 2018 roku, w Polsce i Izraelu w 2019 roku, w Czechach oraz w Słowenii w 2020 roku, a w 2021 roku w Anglii, na Litwie, Łotwie, w Słowenii i USA oraz Czechach, w 2022 r. w Polsce, Austrii, Czechach, na Litwie, w Wielkiej Brytanii, USA i Szwajcarii.

Instytut zaprezentował też w Warszawie oraz w Nowym Jorku (w siedzibie ONZ) wystawę „Lemkin – Świadek Wieku Ludobójstwa” ukazującą dorobek wybitnego prawnika żydowskiego pochodzenia, który sformułował pojęcie „ludobójstwo”.

Dzięki Instytutowi ukazały się takie tytuły jak „Listy Ładusia”, „The Volunteer” Jack Fairweather, „Non tolerandis – Meandry obecności Żydów w Warszawie u schyłku I Rzeczypospolitej” – 2 tomy.

Patronem Instytutu powołanego w 2016 r. jest Witold Pilecki – autor pierwszego źródła na temat Holokaustu – raportów z obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau.

W ramach realizowanego przez **Narodowy Instytut Muzyki i Tańca** programu „Wspieranie aktywności międzynarodowej 2019” tancerka Monika Kizior odbyła wyjazdy do Izraela na Gaga Teachers Program. W 2020 roku Instytut Muzyki i Tańca podjął współpracę z Fundacją Teatru Atelier im. Agnieszki Osieckiej w Sopocie przy projekcie „YIDDISHLAND” – cyklu 12 albumów CD z nowymi pieśniami jidysz, skomponowanymi przez współczesnych polskich kompozytorów do poezji mistrzów języka jidysz oraz z tradycyjnymi pieśniami żydowskimi w nowych aranżacjach. NIMIT wsparł w 2020 roku przygotowanie do wydania czterech albumów płytowych z serii „YIDDISHLAND” – „Bukovina”, „My Blue”, „Layla”, „Scream”.

Instytut Książki

Działania Instytutu Książki w obszarze stosunków polsko-żydowskich koncentrują się na Programie Translatorskim ©Poland. W ramach tego programu wydawcy z całego świata mogą składać wnioski o granty na wsparcie wydania przekładów polskiej literatury na języki obce. Grant IK pokrywa do 100% kosztów tłumaczenia dzieła, licencji prawno-autorskiej i część kosztów druku. Szczegółowe informacje w załącznikach.

Biblioteka Narodowa

Biblioteka Narodowa realizuje projekt z zakresu cyfryzacji i upowszechniania literatury żydowskiej na platformie cyfrowej Biblioteki Narodowej Polona. Ponadto w 2018 roku zostały opublikowane przez Bibliotekę Narodową następujące publikacje: „Żydowskie druki ulotne w Warszawie 1918-1939”, „Katalog druków ulotnych z lat 1914-1918 w zbiorach Biblioteki Narodowej”, a także „Bibliografia Polska 1901-1939” zawierająca m.in. opisy bibliograficzne publikacji hebrajskich i żydowskich. W 2020 roku ukazały się publikacje: „Żydowskie druki ulotne w Siedlcach, Chełmie i Białej Podlaskiej 1919-1931. Katalog” oraz „Korespondencja zawodowa księgarń Polskiej Bernarda Połonieckiego we Lwowie (1889-1915)”. Szczegółowe informacje na temat projektów realizowanych przez Bibliotekę Narodową w załączniku.

Państwowy Instytut Wydawniczy

Państwowy Instytut Wydawniczy był zaangażowany w publikację znakomitej monografii nt. Michała Weichert. Ponadto w 2019 r. instytut realizował trzy projekty wydawnicze o stosunkach polsko-żydowskich: dwa na temat Zagłady Żydów, jedno na temat Warszawy epoki Oświecenia i zamieszkującej jej ludności żydowskiej. W roku 2022 PIW zrealizował 2 projekty wydawnicze dotyczące prezentowanych zagadnień. Szczegółowe informacje w załączniku.

Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych

Do najważniejszych działań Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w obszarze stosunków polsko-żydowskich należało odnowienie synagogi żydowskiej w Piotrkowie Trybunalskim. Ponadto NDAP sfinansowała projekt wydawniczy anglojęzyczny mający na celu popularyzację wiedzy o historii i kulturze Żydów łódzkich. Dofinansowanie otrzymała również Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Pomoc Żydom w czasie II wojny światowej w świetle polskich i ukraińskich źródeł archiwalnych”. W ramach współpracy międzynarodowej realizowane były takie projekty jak: wystawa archiwalna pt. „Poczta w getcie łódzkim”, Międzynarodowy Kongres Żydowskich Organizacji Genealogicznych w Warszawie, czy identyfikacja indeksów do żydowskich ksiąg metrykalnych. Szczegółowe informacje o projektach Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w załączniku.

Centrum Archiwistyki Społecznej

Szczegółowe informacje o projektach Centrum Archiwistyki Społecznej w załączniku.

Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki

Szczegółowe informacje o projektach Narodowego Instytutu Architektury i Urbanistyki w załączniku.

V.

Projekty finansowane z programów dotacyjnych promujących polską kulturę za granicą

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego zarządza dwoma programami dotacyjnymi („Kultura inspirująca” oraz „Promocja kultury polskiej za granicą”), których celem jest promocja polskiej kultury na arenie międzynarodowej oraz współpraca polskich podmiotów z partnerami zagranicznymi. W obu programach, wśród czterech głównych kierunków priorytetowych, ujęte zostały kraje istotne w kształtowaniu dialogu polsko-żydowskiego – ze szczególnym uwzględnieniem Izraela i Stanów Zjednoczonych.

W ostatnich latach resort kultury przyznał środki finansowe instytucjom oraz podmiotom z sektora pozarządowego na realizację projektów zagranicznych, prezentujących różne konteksty stosunków polsko-żydowskich. Dofinansowano zadania z obszaru m.in. muzyki, literatury, teatru, architektury, sztuk wizualnych czy kultury stołu. Działania podjęte przez beneficjentów promowały wiedzę na temat historii polskich Żydów, przybliżyły doświadczenie wielokulturowości Rzeczypospolitej oraz kwestię współczesnych relacji polsko-żydowskich i przywracania pamięci o żydowskim dziedzictwie. Ważną część dofinansowanych przedsięwzięć dotyka tematu Holokaustu, miejsc pamięci czy osobistych świadectw Polaków udzielających pomocy Żydom w czasie okupacji niemieckiej.

Ponadto, podejmując współpracę międzynarodową w obszarze stosunków polsko-żydowskich, swoje działania własne realizowały Instytut Adama Mickiewicza oraz Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność.

Szczegółowe informacje o zrealizowanych projektach w załączniku.



Załącznik 1. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez Ośrodek „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach.

Orkiestra Klezmerska Teatru Sejneńskiego od ponad 20 lat jest kierowana przez Wojciecha Szroedera. Tworzą ją młodzi ludzie związani z Ośrodkiem „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach. Muzyka klezmerska jest wypełnieniem pustki po dawnych sąsiadach i obecna jest w Sejnach w Białej Synagodze niemalże na co dzień. Letnie koncerty gromadzą szeroką publiczność. Orkiestra bierze udział w najważniejszych wydarzeniach prezentujących kulturę żydowską i festiwalach żydowskich odbywających się w całej Polsce. Nowy program OKTS zatytułowany jest „Bliskość czyli Dwejkus”. W 2019 roku ukazał się dwupłyty album – pierwsza płyta Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego.

Ważnym wydarzeniem był koncert w Warszawie z Davidem Krakauerem w ramach Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Europy Środkowo-Wschodniej „Eufonie”. Orkiestra wzięła udział w prapremierowym wykonaniu monumentalnego utworu „Kauno Kantata”, będącego jednym z głównych wydarzeń Europejskiej Stolicy Kultury w Kownie w 2022 roku. Utwór został skomponowany przez Philipa Millera z RPA, autorką scenografii i architektury przestrzeni była Jenny Kagan z Wielkiej Brytanii. Zespół wykonawczy to m.in. znakomici soliści i recytatorzy, Kowieńska Orkiestra Symfoniczna, kwartet smyczkowy, 3 chóry, litewski zespół folklorystyczny i Kowieńska Orkiestra Dęta. Utwór został wykonany w największej sali widowiskowej w Litwie, hali koszykarskiego mistrza Litwy i wielokrotnego mistrza Europy – zespołu Žalgirysu Kaunas. Prapremiera i próby koncertu zostały zarejestrowane przez litewską publiczną telewizję LRT, emisja odbyła się w grudniu. W rocznicę wypędzenia Żydów sejneńskich, specjalną kompozycję na instrumenty Orkiestry i Chór Sąsiedzi przygotował wybitny polski kompozytor – Paweł Szymański. Orkiestra zaproszona została do Wilna, na uczczenie Święta Chanuki w wileńskiej Synagodze.

Sejneńska Spółdzielnia Jazzowa to spotkania muzyczne z wybitnymi artystami z Polski i świata. W 2019 roku odbyły się koncerty z m.in. Mikołajem Trzaską i Rphaelem Rogińskim – wybitnymi muzykami młodego pokolenia poszukującymi inspiracji w muzyce żydowskiej. W ramach zamówienia kompozytorskiego odbył się koncert Nowej Muzyki Sejneńskiej – „Tańce sejneńskie” – Michał Fetler na Orkiestrę Klezmerską Teatru Sejneńskiego.

„Kroniki sejneńskie” to spektakl przywołujący historie sąsiedzkie, m.in. wspomnienia o Żydach zamieszkujących miasteczko. Prezentowany jest w Białej Synagodze, ale także podczas objazdów po Polsce i na świecie przez ostatnie 23 lata. Obecnie nad „Kronikami sejneńskimi” pracuje już piąte pokolenie młodych ludzi. W ramach Festiwalu Opowieści o współistnieniu w Gruzji odbyła się prezentacja spektaklu w 4 miejscach: w City Theatre w Tbilisi, w Meskhisshvili Theater w Kutaisi, w Zugdidi w Pałcu Dadianich i w Nikozi w Art School.

EJBIKE MAME to letnie koncerty pieśni międzywojennych kabaretów żydowskich, do słów poetów jidysz, w wykonaniu Małgorzaty Sporek-Czyżewskiej i Kameralnej Orkiestry Klezmerskiej.

Kolekcja Filmowa Opowieści Pogranicza to zbiór filmów animowanych tworzonych przez całe pokolenia rodzin sejneńskich, przywołujące także pamięć o żydowskich sąsiadach. Kolekcja nagradzana jest na festiwalach odbywających się na całym świecie – na Festiwalu Filmów Edukacyjnych Edukino wyróżnienie otrzymał film „Małe centrum świata”, film o Morisie Rosenfeldzie znalazł się w konkursie głównym festiwalu Offeliada. Dwa filmy animowane z Filmowej Kolekcji Bajek "Opowieści Pogranicza": „Hamaki” oraz „Krawiec” prezentowane były na 1st Behind Eyes International Short Film Festival Satara w Indiach.

Na 19 Festiwalu Kultury Żydowskiej Warszawa Singera, odbyła się prezentacja filmów animowanych z kolekcji Ośrodka pt. „Sąsiedzi. Bajki, baśnie, legendy, pieśni i wspomnienia mieszkańców” – opowieści o wielokulturowej społeczności Sejn i okolic. Podczas pokazu zaprezentowane zostały wybrane opowieści, które składają się na żydowską historię regionu.

We wrześniu 2022 r., w ramach Festiwalu Opowieści o Współistnieniu w Gruzji odbyła się prezentacja wybranych 20 filmów (6 opowiadających o tradycjach żydowskich) w tłumaczeniu na język gruziński w 4 miejscach – w Zugdidi w Głównej Bibliotece Miejskiej w Nikozi w Art School w czasie Festiwalu Animacji Filmowej, w Kutaisi

w Photo-Fono Museum, Art Gallery, w Art. Palace of Georgia w Tbilisi. Odbyły się także warsztaty Bożeny Szroeder na temat pamięci miasta i domu rodzinnego na bazie Kolekcji. Ważnym wydarzeniem był pokaz wybranych filmów w wersji gruzińskiej na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Animowanych w Nikozi.

Wydawnictwo Pogranicze:

- Wydanie antologii „KOL ISZE – głos kobiet w poezji jidysz” autorstwa Joanny Lisek – książki otwierającej przed odbiorcą szerokie przestrzenie czasowe i geograficzne, przybliżając dzieje literatury jidysz w jej kobiecym wymiarze od XVI w. po rok 1939.
- Wydanie książki „Żuraw z origami. Opowieść o Józefie Rotblacie” autorstwa Joanny Roszak – publikacja poświęcona Józefowi Rotblatowi – polskiemu fizykowi, radiologowi, współtwórcy bomby atomowej, założycielu pacyfistycznego ruchu Pugwash, laureatowi Pokojowej Nagrody Nobla żydowskiego pochodzenia.
- Wydanie publikacji „O godne życie. Irena Veisaitė w rozmowie z Aurimasem Švedasem”. Wywiad-rzeka z Ireną Veisaitė – urodzoną w Kownie w rodzinie żydowskiej litewską intelektualistką, badaczką, krytykiem teatralnym i obrońcą praw człowieka, która przeżyła Holocaust dzięki pomocy przyjaciół i do końca wojny ukrywała się w Wilnie.
- Opracowanie i wydanie „Niepamiętnika” Jerzego Ficowskiego – rekonstrukcja dziejów własnej rodziny, która dotąd istniała jedynie w kilku egzemplarzach.
- Wydanie książki „Ballada o miasteczku” autorstwa Grigorija Kanowicza – autobiograficzna powieść dziewięćdziesięcioletniego już dzisiaj pisarza, który z własnej pamięci opisuje świat żydowskich miasteczek we wschodniej Europie.
- Wydanie audiobooka „Mesjasz z rodu Efraima” autorstwa Mosze Kulbaka.

Wystawy:

- „Księgi, książki, książeczki” to wystawa prezentująca książki powstałe w Pracowni Sztuki, wśród których znajdują się: „5 VIII 1942 pamięci Janusza Korczaka” – wiersz Jerzego Ficowskiego z tomu „Odczytanie popiołów” – linoryty dzieci z Pracowni Sztuki, rok 2002; „Odczytanie popiołów” Jerzego Ficowskiego – linoryty dzieci gimnazjalnych z Pracowni Sztuki, rok 2017.
- „i nie wrócili... Żydzi sejneńscy 1939” to wystawa poświęcona społeczności żydowskiej Sejn w 80. rocznicę wygnania jej z Sejn.

Spotkania, wydarzenia, projekty:

- „Opowieści o Współistnieniu. Niewidzialny Most” to Pogranicze w Zachodniej Galilei. Projekt dofinansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Kultura Inspirująca”, którego głównym celem były: podzielenie się doświadczeniem w pracy artystycznej i edukacyjnej, prezentacja metod i sposobów pracy nad pamięcią o dawnym sąsiedztwie w wielokulturowej społeczności lokalnej, zainspirowanie lokalnego środowiska do podjęcia podobnych działań i nawiązanie długofalowej współpracy z instytucjami w Galilei. Podczas wizyty przedstawicieli Pogranicza w Izraelu (27.11 – 4.12.2019) odbyła się seria otwartych warsztatów i spotkań z młodzieżą, nauczycielami, animatorami kultury i środowiskiem uniwersyteckim działającymi w tym regionie. Program obejmował m.in. wykłady i debaty z udziałem Krzysztofa Czyżewskiego, pokazy filmów animowanych opowiadających o Sejnach, warsztaty filmowe, w czasie których powstała animacja o społecznościach żyjących w Galilei, wspólną pracę Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego z Orkiestrą Maalot-Tarshiha a także koncerty.
- Zaduszki sejneńskie to coroczne wspólne spotkanie zaduszkowe, dzielenie się opowieściami o zmarłych, wzbogacone niejednokrotnie muzyką, wystawą, wydaniem książki albo realizacją filmu, czasem także działaniem teatralnym. W listopadzie 2019 roku obchodzona była 80. rocznica wygnania Żydów z Sejn. To ich pamięci poświęcony został program dwudniowych uroczystości.

- Jubileusz 95. rocznicy urodzin Jerzego Ficowskiego – wieczór urodzinowy poświęcony pamięci Jerzego Ficowskiego odbył się 4 września 2019 r.
- Misterium Mostu – 22 sierpnia 2019 w amfiteatrze Dworu Miłosza w Krasnogrudzie został wykonany koncert skomponowany przez wybitnego polskiego kompozytora Pawła Szymańskiego na Orkiestrę Klezmerską Teatru Sejneńskiego i część żeńską chóru „Sąsiedzi” („Kaimynai”). Misterium odbyło się także w przeddzień setnej rocznicy wybuchu Powstania Sejneńskiego (23-28 sierpnia 1919 r.).
- Nadanie tytułu Człowieka Pogranicza 91-letniej Irenie Veisaitė. Tytuł przyznawany jest wybitnym Europejczykom, szerzącym idee porozumienia i przełamywania uprzedzeń. Dotychczas tytuł ten otrzymali: Jerzy Ficowski, Tomas Venclova, Arvo Pärt, Bohdan Osadczyk i Claudio Magris.
- Spotkanie z dr Joanną Lisek, autorką książki „Kol isze – głos kobiet w poezji jidysz” w Kawiarni Literackiej „Piosenka o Porcelanie”. Rozmowę o książce prowadził Krzysztof Czyżewski.
- Spotkanie z Ellen Mains – zorganizowane wspólnie z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Sejnach z Filią w Puńsku, wokół książki „Pogrzebane rzeki: duchowa podróż w Zagładę” (“Buried Rivers. A Spiritual Journey into the Holocaust”) autorstwa Ellen Mains.
- Uroczysty pokaz Filmowej Kolekcji Opowieści Pogranicza. Postacie powstałych w Pracowni Animacji Pogranicza 6 animacji poklatkowych, które opowiadają o ważnych dla Sejn i regionu osobach: malarzach, pisarzach, księżach (m.in. J. Grodziński – założyciel miasta, M. Rosenfeld – pisarz, A. Markowitz – ocalały potomek Żydów sejneńskich, Ks. Laukaitis – twórca wydawnictwa, Józef Piłsudski - znakomity gość miasta).
- Spotkanie pt. „Odkrywanie Suckewera” oraz rozmowa prof. Jana Schwarca z Krzysztofem Czyżewskim. Spotkaniu towarzyszyła projekcja filmu „Czarny Miód. Poezja i życie Abrahama Suckewera”, reż. Uri Barbash.
- „Pejzaże dzieciństwa i Suwalszczyzna w twórczości Morisa Rozenfelda urodzonego w Bokszach koło Sejn – wykład dr Agaty Ganczarskiej z Katedry Judaistyki Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Wieczór poetek jidysz. Wiersze w oryginale i po polsku odczytywane przez studentów wrocławskiej judaistyki. Wieczór poprowadziła dr hab. Joanna Lisek z Katedry Judaistyki Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Spektakl poetycki w wykonaniu Mai Komorowskiej „Przeminęły cieniem – Shoah w listach i w wierszach”. Prezentowane były listy pisane z tomaszowskiego getta i z Auschwitz oraz wiersze poetów polskich – Tuwima, Szymborskiej, Brandstaettera, Zagajewskiego, Miłosza, Słonimskiego, Broniewskiego, Mangera, Herberta, Ginczanki, Baczyńskiego.
- „Opowieści o Współistnieniu. Festiwal Pogranicza w Gruzji”
- W ramach Festiwalu Pogranicza odbyły się m.in. następujące wydarzenia: prezentacja Kolekcji Filmowej Pogranicza (m.in. filmy wspomnienia o Żydach sejneńskich) w Art Palace of Georgia w Tbilisi w Państwowym Muzeum Historycznym w Kutaisi, w Centralnej Bibliotece Miejskiej w Zugdidi, w czasie Festiwalu Filmowego w Nikozi, spotkanie z twórczynią programu Bożeną Szroeder – „Pamięć o dawnych i dzisiejszych sąsiadach w edukacji najmłodszych”, spektakl „Kroniki Sejneńskie” w City Theatre w Tbilisi, w Meskhishvili Theatre w Kutaisi, w Pałacu Dadianich w Zugdidi, w czasie Festiwalu Filmowego w Nikozi, koncert Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego w Art Palace of Georgia w Tbilisi, w Państwowym Muzeum Historycznym w Kutaisi, na dziedzińcu Pałacu Dadianich w Zugdidi, w czasie Festiwalu Filmowego w Nikozi, promocja książki Krzysztofa Czyżewskiego „Małe Centrum Świata. Zapiski praktyka idei.” w Państwowym Muzeum Historycznym w Kutaisi, Centralnej Bibliotece Miejskiej w Zugdidi w ramach Festiwalu Literackiego w Domu Pisarzy w Tbilisi, w czasie Festiwalu Filmowego w Nikozi. Program ten otrzymał finansowanie z programu „Kultura Inspirująca” na lata 2021-2022, organizowany jest we współpracy z Instytutem Polskim w Tbilisi.
- Spotkanie literackie – „„Moja dusza pływa po Bokszach”. O twórczości Morrisa Rosenfelda” rozmawiały dr hab. Joanna Lisek i mgr Agata Ganczarska.
- Spektakl muzyczno-teatralny – „Jak ptaszki studiowały Torę” przygotowany na podstawie „Żydowskich bajek z Czerniowców” Eliezera Szejbarga. Adaptacja tekstu, opowieść- Basia Derlak.
- Udział Pogranicza w upamiętnieniu 80 lat od Zagłady tykocińskich Żydów w lesie łopuchowskim.

- Udział Weroniki Czyżewskiej-Poncyłjusz w 10 europejskim Sympozjum poświęconym pamięci zatytułowanym „Pojednanie: długa i kręta droga”, Trinity College w Dublinie”. Celem edycji Sympozjum była dyskusja nad znaczeniem i rolą pojednania w kontekście zarówno historycznych, jak i współczesnych europejskich konfliktów wewnętrznych i międzynarodowych.
- W ramach Sejneńskiej Księgi Baśni (program poświęcony odnalezieniu, spisaniu i opracowaniu miejscowych legend i opowieści o tradycjach sąsiedzkich Sejn) powstały m.in. dwie baśnie przywołujące Żydów. Autorką ich jest pisarka Agata Tuszyńska, która pracowała nad baśniami z dwójką dzieci. Odbyło się także spotkanie autorskie z Agatą Tuszyńską pt. „Tkanie opowieści”. Rozmowę z autorką wokół jej książki „Mama zawsze wraca” prowadziła Małgorzata Sporek-Czyżewska.
- W Wielkim Finale Ogólnopolskiego Festiwalu Animacji O!PLA'21, Ośrodek Pogranicze został uhonorowany za „30 Lat Krzewienia Dobra i Piękna”. Filmy animowane, także przywołujące pamięć o sąsiadach żydowskich z Kolekcji Filmowej Opowieści Pogranicza powstające w Ośrodku od 2010 roku, pokazywane były na Festiwalu wielokrotnie.

Warsztaty dla gości:

- Warsztaty o pracy Pogranicza nad pamięcią i budowaniu dialogu sąsiedzkiego dla grupy studentów i wykładowców z Oranim College (Oranim Academic College of Education) w Izraelu.
- Warsztaty o pracy Pogranicza nad pamięcią i budowaniu dialogu sąsiedzkiego dla studentów Katedry Studiów Interkulturowych Europy Środkowowschodniej Wydziału Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.
- Spotkania, warsztaty i prezentacje dla studentów z Uniwersytetu Stanu Pensylwania. Celem wizyty było poznanie żydowskiego dziedzictwa Sejn i zapoznanie się z działalnością Pogranicza, w celu zainicjowania przyszłej współpracy między obiema instytucjami.
- Coroczne spotkania z zaprzyjaźnionym od kilkunastu lat Stowarzyszeniem na rzecz Pojednania Judaistyczno-Chrześcijańskiego z Tubingen.
- Warsztaty o pracy Pogranicza nad pamięcią i budowaniu dialogu sąsiedzkiego dla gości z Fundacji Centrum Taubego Odnowy Życia Żydowskiego w Polsce (The Taube Center for the Renewal of Jewish Life in Poland).
- Warsztaty o pracy Pogranicza nad pamięcią i budowaniu dialogu sąsiedzkiego dla grupy z YIVO Institute for Jewish Research.
- Warsztaty dla studentów judaistyki Uniwersytetu Wrocławskiego – dziedzictwo miejsca w codziennej pracy pracowni Pogranicza.
- Warsztaty dla Szkoły Podstawowej nr 1 w Konstancinie-Jeziornie. Programy edukacji międzykulturowej i pamięci o sąsiedztwie. Kolekcja Filmowa Opowieści Pogranicza. Prowadzenie Bożena Szroeder.
- Zajęcia dla warszawskiego Klubu Inteligencji Katolickiej. Grupa dzieci z Polski i dzieci uchodźców w wieku 12-15 lat odwiedziła Białą Synagogę w Sejnach. Młodzież wysłuchała opowieść o losach Żydów sejneńskich oraz historii Białej Synagogi.
- Warsztaty Bożeny Szroeder na temat pracy nad pamięcią sąsiedzką z młodym pokoleniem, dla grupy litewskiej z Janowa koło Kowna w ramach projektu „Aktywna turystyka w oparciu o dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe na obszarze transgranicznym”.
- Grupa uczniów II klasy LO i 5 nauczycieli z Akademeia High School Warszawa uczestniczyło w warsztatach w Sejnach i Krasnogrudzie. Uczniowie prywatnego liceum z maturą międzynarodową poznawali różnorodność wielokulturową Sejneńszczyzny poprzez opowieść i zajęcia praktyczne w Pracowniach Pogranicza – Opowieści o sąsiadach. Filmowa Kolekcja Opowieści Pogranicza - Biała Synagoga w Sejnach – prowadzenie Bożena Szroeder, Wesele Żydowskie – warsztat muzyczny w oparciu o tradycje muzyczne żydowskiej społeczności przed wojną – prowadzenie Michał Moniuszko, Kacper Szroeder muzycy Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego.

- Odbyła się wizyta studyjna w ramach współpracy z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach. Wykłady, seminaria i spotkania dotyczące etosu pracy Pogranicza, a także praktyk edukacyjno-artystycznych w pracy ze społecznością lokalną. Tematy:
 - Międzynarodowe Centrum Dialogu w Krasnogrudzie – rola kultury w budowaniu wspólnoty. Praktyki kulturowe Pogranicza w kontekście europejskim. Prowadzenie Krzysztof Czyżewski.
 - 2. Filmowa Kolekcja Opowieści Pogranicza – praca nad pamięcią miejsca (na podstawie pracy z rodzinami sejneńskimi nad tworzeniem filmów animowanych). Prowadzenie Bożena Szroeder.

Program edukacyjny dla szkół i grup zorganizowanych w Sejnach i Polsce:

- Warsztaty dla szkół sejneńskich w ramach Dziecięcego Uniwersytetu Pogranicza oraz z Polski na temat tradycji żydowskiej Sejn, muzyki klezmerskiej, tańców i muzyki wykonywanych na weselach żydowskich, pisarzy żydowskich związanych z Sejnami i regionem
- Opowieści o sąsiadach – tradycja żydowskiego wesela. Warsztaty poprowadzone dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Sejnach z Filią w Puńsku
- Lektorium Sejnenskie – program adresowany do młodzieży szkół średnich zakładający poznawanie i studiowanie dziedzictwa kulturowego, historycznego i literackiego wybranych miast w Polsce: Gdańska, Wrocławia, Lublina i Warszawy. Działania programu zakładały podróże do tych wybranych miast. Poprzedzone były zajęciami przygotowawczymi z wybranych zagadnień związanych z historią, kulturą i literaturą tych miast. Zajęcia prowadzone były przez starszą młodzież, absolwentów wyższych uczelni z naszego regionu, wychowanków programów edukacyjno-artystycznych Pogranicza, którzy wystąpili w roli „tutorów”, przewodników dla młodzieży – uczniów szkół licealnych i techników z Sejn, Augustowa i Suwałk uczestniczącej w projekcie. Podróże, prócz poznawania dziedzictwa kulturowego miasta, połączone były z uczestnictwem w ważnych wydarzeniach kulturalnych miejsca, jak spektakle teatralne, operowe, koncerty muzyczne, odwiedzanie wystaw i muzeów, zwiedzanie synagog oraz spotkania z ludźmi kultury np. pisarzami, popularyzatorami i animatorami kultury związanymi z odwiedzanym miastem.

Lato w Pograniczu to cykl wydarzeń skierowanych do mieszkańców Sejn i okolic oraz turystów. Osobna część poświęcona jest sąsiadom. W ramach Lata w Pograniczu odbywają się koncerty w Sejneńskiej Spółdzielni Jazzowej ze znanymi artystami z polskiej i zagranicznej sceny muzycznej, grającymi muzykę klezmerską: Raphaelem Rogińskim, Mikołajem Trzaską, Michaelem Alpertem, Davidem Krakauerem, Frankiem Londonem, Pawłem Szamburskim, Pawłem Szpurą, Olą Bilińską oraz spektakle opowiadające o dawnym sąsiedztwie pt. „Kroniki sejneńskie”.

Tratwa Muzykantów to Muzycy Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego, którzy od lat pracują na zasadzie wymiany doświadczeń ze znakomitymi muzykami. Relację mistrz – uczeń w trakcie programu Tratwa Muzykantów – pomiędzy Nowym Jorkiem a Sejnami. David Krakauer – jeden z najwybitniejszych klezmerów świata, wirtuoz klarnetu ze słynnego The Klezmatics, ikona krakowskiego Festiwalu Kultury Żydowskiej, zagrał w Suwałkach z Orkiestrą Klezmerską Teatru Sejneńskiego. „Tratwa Muzykantów pomiędzy Nowym Jorkiem a Sejnami 2022” to spotkanie Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego ze znakomitymi mistrzami muzyki żydowskiej ze Stanów Zjednoczonych, Polski, Izraela i Danii. Z orkiestrą grali Mikołaj Trzaska, Lorin Sklamberg, Frank London – laureaci Nagrody Grammy, twórcy legendarnego Zespołu Klezmatics, Raphael Rogiński, Egil Kalman, Paweł Szamburski. Każdy koncert był transmitowany na żywo na kanale youtube.com Pogranicza, z każdego cyklu prób i koncertów powstał krótki film dokumentujący spotkanie.

Centrum Dokumentacji Kultur Pogranicza to zbiory poświęcone tematyce żydowskiej, archiwum składające się z publikacji podejmujących tematykę żydowską, płyt, nagrań, grafik, materiałów prasowych, sukcesywnie uzupełniane, liczące obecnie ponad pięć tysięcy egzemplarzy.

Załącznik 2. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez Filmotekę Narodową – Instytut Audiowizualny (FINA).

Projekty filmowe powstałe w koprodukcji z FINA (w sumie 1 352 290 zł)

- „Spójrz mi w oczy” – film fabularny o rodzinie Ulmów, reż. Rafał Wieczyński, w realizacji, dotacja celowa (626 010 zł)
- „Tak blisko – tak daleko” - film dokumentalny (350 000 zł)
- „Dwa sztandary” – film dokumentalny o Żydowskim Związku Wojskowym, we współpracy z Muzeum Getta Warszawskiego, w realizacji, zwiększona dotacja podmiotowa (200 000 zł)
- „Cmentarz Żydowski w Warszawie” – film dokumentalny, Fundacja Dziedzictwa Kulturowego, zrealizowany, zakup praw do filmu (90 000 zł)
- „Sprawiedliwi – Aniołowie ocalenia” – cykl filmów dokumentalnych dotyczących Holokaustu, reż. Rafał Geremek, zrealizowany (44 280 zł)
- „Przemysł, złamane marzenia” – film dokumentalny reż. Tomasz Magierski, zrealizowany, wkład rzeczowy i finansowy (42 000 zł)

Koncerty powstałe w koprodukcji z FINA

- „Szalom na Szerokiej” – koncert w ramach 26. Festiwalu Kultury Żydowskiej (200 000 zł)
- „Szalom na Szerokiej” – koncert w ramach 27. Festiwalu Kultury Żydowskiej (150 000 zł)
- „Too Many Papis” – współpraca z Żydowskim Instytutem Historycznym im. Emanuela Ringelbluma przy organizacji koncertu we wrześniu 2021

Spotkania i pokazy

Spotkanie pt. „Wspólna i niepodległa – artyści pochodzenia żydowskiego w przedwojennym polskim teatrze, filmie i w tańcu” zorganizowane w lipcu 2019 r. było okazją do zapoznania się z działalnością wybranych polskich artystów pochodzenia żydowskiego. Przybliżone zostały sylwetki piosenkarzy: Adam Aston, Wiera Gran, Zofia Terne, aktorów: Michał Znicz, Nora Ney, reżysera, producenta i scenarzysty – Michała Waszyńskiego, kompozytora – Henryka Warsa oraz innych, którzy mieli wielki wkład w rozwój polskiej kinematografii w tym okresie. Spotkanie ilustrowane było unikalnymi fotografiami oraz fragmentami filmów ze zbiorów Filmoteki Narodowej - Instytutu Audiowizualnego. Spotkaniu towarzyszyło otwarcie **wystawy „Wątki żydowskie w polskiej kinematografii dwudziestolecia międzywojennego”** autorstwa Zbigniewa Rymarza i Jarosława Wojciechowskiego (ekspozycja pochodzi ze zbiorów FINA oraz z prywatnych zbiorów autorów). Organizatorem spotkania było Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce, Filmoteka Narodowa – Instytut Audiowizualny była partnerem wydarzenia.

FINA realizowało **pokazy i spotkania podczas Festiwalu Kultury Żydowskiej Warszawa Singera**. Bohaterem filmowego programu FINA w ramach XVI Festiwalu Kultury Żydowskiej Warszawa Singera był Józef Hen – pisarz, scenarzysta, reżyser, dramaturg i publicysta, rocznik 1923. Na pokazy i rozmowy z autorem scenariusza do filmów i seriali takich jak: „Krzyż Walecznych”, „Kwiecień”, „Ja, Michał z Montaigne”, „Życie Kamila Kuranta” czy „Don Gabriel” między 24 sierpnia a 1 września 2019 r. zapraszało kino Iluzjon. Bohaterką programu filmowego FINA w ramach jubileuszowego 15. Festiwalu Kultury Żydowskiej Warszawa Singera była Maria Hirszbein – jedna z pierwszych kobiet, która w polskim kinie przedwojennym zajmowała się produkcją filmową. Przegląd odbył się w dniach 25 do 30 sierpnia w kinie Iluzjon.

FINA był **partnerem Jewish Film Festival Kamera Dawida** – 2018.

W Kinie Iluzjon odbył się również premierowy pokaz filmu „Przemysł, złamane marzenia”. Dokument opowiada historię Ariany Spiegier, dziecięcej gwiazdy przedwojennej sceny i jej starszej siostry Reni, która, od stycznia 1939 roku aż do tragicznej śmierci w 1942 w Przemyślu, pisała swój dziennik dokumentując wydarzenia wojny. Gościem specjalnym pokazu była Ariana Elżbieta Bellak, która wyjechała z Polski w 1944 roku i obecnie mieszka w Nowym Jorku.

Filmy w języku jidysz

Od 3.10.2017 do 3.02.2018 FINA prowadziła staranne **poszukiwania** dotyczące zasobów przedwojennych filmów fabularnych, do których posiada nośniki. Wiele z tych filmów to dzieła reżyserów pochodzenia żydowskiego. Mniej więcej 30% z nich ma status dzieł osieroconych. Osiem tytułów znajduje się w domenie publicznej, co do pozostałych – trwają poszukiwania.

W latach 2018-2019 **poddano konserwacji** i przepakowano do nowych pudełek wszystkie materiały nitro do wyprodukowanych w Polsce filmów w języku jidysz.

W 2017 r. odbyła się premiera **zrekonstruowanego filmu w jidysz** „Droga młodych” – międzynarodowa rekonstrukcja, w której FINA brała udział i udostępniała materiały ze swoich zbiorów. Przygotowano materiały do rekonstrukcji filmów jidysz „Nasze dzieci” i „My, którzy przeżyliśmy”, część z nich została zeskanowana.

W ramach Akademii Polskiego Filmu, projektu realizowanego przez FINA, odbywają się m.in. **zajęcia „Kino jidysz”** z filmami „Judeł gra na skrzypcach”, reż. Jan Nowina-Przybylski, Józef Green i „Dybuk”, reż. Michał Waszyński, a także zajęcia „Kino mitologii plemiennej” z filmami „Sól ziemi czarnej” i „Perła w koronie”, reż. Kazimierz Kutz.

Projekty edukacyjne

W minionym roku szkolnym Filmoteka Szkolna (portal FINA) pozyskała licencję na **20 pokazów filmu „W imię ich matek. Historia Ireny Sandlerowej”** reż. Mary Skinner – pokazy odbywały się w szkołach i były połączone z warsztatami.

W **Filmotece Szkolnej** znaleźć można również lekcję „Portrety zbiorowości” z filmem K. Kutza „Sól ziemi czarnej”, lekcję „Polacy i Żydzi” z filmami: „Jeszcze tylko ten las” J. Łomnickiego, „Przy torze kolejowym” A. Brzozowskiego i „Dworzec gdański” M. Zmarz-Koczanowicz oraz lekcję „Na styku kultur” z filmami „Dolina Issy” T. Konwickiego i „Syberyjska lekcja” W. Staronia.

W ramach **Akademii Polskiego Filmu** odbyły się zajęcia poświęcone Kinu Jidysz, w ramach których pokazano filmy „Judeł gra na skrzypcach” oraz „Dybuk”.

FINA udostępniła filmy:

- na Festiwal Jerozolimski w 2019 roku do Jerozolimy filmów „Patrzę na Twoją fotografię” i „Ambulans”
- filmu „Stella” (FINA jest koproducentem) biblioteki cyfrowej Yad Vashem, w której odwiedzający mogli bezpłatnie oglądać film (listopad 2019)
- filmu „Samson” – Filmmuseum w Berlinie (luty 2017)
- „Wielki tydzień” – Filmmuseum w Berlinie (maj 2017)
- „Ulica Graniczna” – Lizbona (październik 2018)

Współpraca

W ramach **udostępniania archiwaliów** FINA współpracowała z:

- Muzeum Historii Żydów Polskich
- Żydowskim Instytutem Historycznym im. Emanuela Ringelbluma
- Teatrem Żydowskim im. Estery Rachel i Idy Kamińskich Centrum Kultury Jidysz
- Muzeum Żydów Mazowieckich w Płocku
- Stowarzyszeniem Żydowskie Motywy (12. i 13. Festiwal Filmowy Żydowskie Motywy w Kinie Muranów)
- Fundacją Kamera Dawida WJFF (Warszawski Festiwal Filmów o Tematyce Żydowskiej)
- Małopolskim Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu (Przegląd filmowy w ramach III Dni Kultury Żydowskiej w Nowym Sączu – 4.04.2018 r.)

Załącznik 3. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez Polski Instytut Sztuki Filmowej (PISF).

Przyznane dofinansowanie w zakresie upowszechniania kultury filmowej o tematyce żydowskiej.

Lp.	Rok	Nazwa Wnioskodawcy	Nazwa przedsięwzięcia	Wysokość dotacji
1	2016	Stowarzyszenie Żydowskie Motywy	12. Międzynarodowy Festiwal Filmowy ŻYDOWSKIE MOTYWY	40 000
2	2017	Stowarzyszenie Żydowskie Motywy	13. Międzynarodowy Festiwal Filmowy ŻYDOWSKIE MOTYWY	40 000
3	2018	Stowarzyszenie Żydowskie Motywy	14. Międzynarodowy Festiwal Filmowy ŻYDOWSKIE MOTYWY	35 000
4	2019	Stowarzyszenie Żydowskie Motywy	15. Międzynarodowy Festiwal Filmowy ŻYDOWSKIE MOTYWY	30 000
5	2019	Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich – Centrum Kultury Jidysz	Działalność DKF Shalom – Centrum Kultury Jidysz przy Teatrze Żydowskim w 2019 roku	6 000
6	2019	Otter Films Anna Wydra	Światowa premiera filmu „Marek Edelman... i była miłość w Getcie” w reż. J. Dylewskiej na Festiwalu Hot Docs w Toronto	20 000
7	2021	Sonovision	Of Animals and Men – dystrybucja kinowa w USA	40 000
8	2022	Filmoteka Narodowa – Instytut Audiowizualny	Festiwal Kultur Żydowskich w Paryżu – Pokaz filmu Książę i Dybuk oraz Koncert Retroteka Młynarski – Masecki – Rogiewicz	10 000
9	2022	FUNDACJA KAMERA DAWIDA WJFF.PL	20 Warszawski Festiwal Filmów o Tematyce Żydowskiej – KAMERA DAWIDA	100 000

W sumie: 321 000 zł

Przyznane dofinansowania na projekty filmowe związane z zachowaniem i upowszechnianiem kultury żydowskiej

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Kwota dofinansowania	Rok
1	Opowieść Szewacha Weissa	Film Studio MTM Sp. z o.o.	125 000	2016
2	Mała Zagłada	Eureka Studio Sp. z o.o.	370 000	2016
3	Żabińscy. O ludziach i zwierzętach	Autograf Karol Woźbinski	200 000	2016
4	Ptaki Auschwitz (rozwój projektu)	Zoyda Art. Production	200 000	2016
5	Kto napisze naszą historię	MATCH&SPARK Sp. z o.o.	200 000	2016
6	Polin	Fabryka dźwięków różnych – FDR – Studio s.c.	87 000	2016
7	Przysięga Ireny	K&K Selekt Sp. z o.o.	3 775 000 1 000 000 (zwyżka) 2 012 400 (zachęty)	2017 2021 2022
8	Devi – Księżę miniatury	Media Kontakt Sp. z o.o.	60 000	2017
9	Przemysł – złamane marzenia	Tomasz Magierski	120 000	2017
10	Szklane negatyw	Wajda Studio Sp. z o.o.	90 000	2017
11	Warszawa: miasto podzielone	PADO Studio Film Dorota Przyłubska	260 000	2017
12	Opowieści dziewczęce	Studio Filmowe Kalejdoskop Sp. z o.o.	180 000	2017
13	Szukając Tereski	Studio Filmowe KRONIKA Polska Kronika Filmowa	220 000	2017
14	Portrecista	Film Street Sp. z o.o.	150 000	2017
15	Kajtek czarodziej	Mediabrigrade Sp. z o.o., sp. k.	3 000 000	2017
16	Śmierć Zygielbojma	WFDiF	1 000 000	2018
17	Raport Pileckiego	WFDiF	1 000 000	2018
18	Skin	Agresywna Banda Sp. z o.o.	200 000	2018
19	Ostatnia praca	Michał Borczuch Warany	256 000	2018
20	Bezsensowność Jutki	Ego Film E.Gordziejuk	350 000	2018
21	III Rzesza wobec Rzeczypospolitej – rachunek krzywd	Łukasz Korwin	20 000	2018
22	Rutka – rozwój projektu	Cineo Studio sp. z o.o.	160 000	2018
23	Chamsin	Plesnar & Krauss Film	291 000	2019
24	Wielki szef	Kijora Film Sp. z o.o.	500 000	2019
25	Tajemnice paszportów	Film Open Group Sp. z o.o.	180,000	2019
26	Ochotnik	MadAnts Sp. z o.o.	6,000,000	2019

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Kwota dofinansowania w zł	Rok
27	The Delegation	KOI Studio Sp. z o.o.	1 300 000 (w tym 126 216 z tytułu co-developmentowe go Funduszu Polsko-Niemieckiego) 1 200 000 (zachęty)	2019 2022
28	Czarny Mercedes	WFDiF	5 000 000 (w tym 4 500 000 z MKiDN)	2019
29	Orlęta	WFDiF	4 000 000	2019
30	Więzień 77	Iron Films	1 622 851 (zachęty) 2 500 000 dotacja	2019
31	Wesele 2	Metrage Studio Sp. z o.o.	6 147 912	2019
32	Ochotnik	MadAnts Sp. z o.o.	6 000 000	2019
33	Wielki szef	Kijora Film Sp. z o.o.	500 000	2019
34	Paszporty	Film Open Group Sp. z o.o.	60 000	2020
35	Polin	FDR Studio s.c.	400 000	2020
36	Powroty. Dwie ojczyzny Racheli Roth	Syrena Film Sp. z o.o.	65 700	2020
37	Fiolet przekosmatych sasank	Vertigo Rafael Lewandowski	258 127	2020
38	Niebezpieczni dżentelmeni	Koi Studio Sp z o.o.	2 500 000	2020
39	Ordnungspolizei. Z dziejów pewnego batalionu	Autor scenariusza: Włodzimierz Szpak	20 000	2020
40	Dziki, Dziki Wschód	Naima Film Sp. z o.o. (rozwój projektu)	160 000	2020
41	The Zone of Interest	Extreme Emotions Bis sp. z o.o.	2 000 000 6 930 675,30 (zachęty)	2020 2022
42	„Gwiazdy przedwojennego kabaretu” – produkcja filmów dokumentalnych	Film Open Group sp. z o.o.	245 000	2021
43	Zawsze świeży pieniądz – produkcja filmów dokumentalnych	Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych	500 000	2021
44	Babi Jar – produkcja koprodukcji mniejszościowych	Madants sp. z o.o.	2 000 000	2021
45	Themersonowie – rozwój projektu	Pinot Films sp. z o.o.	99 110	2021
46	Czeski film – produkcja filmów dokumentalnych	Agencja Reklamowa Koma 2 Michał Szymanowicz	453 300	2021
47	Dzieci Chaosu – produkcja koprodukcji mniejszościowych	Vertigo Raphael Lewandowski	300 000	2021
48	W niemieckim domu	Warrior Bear Productions Sp. z o.o.	6 242 138,53 (zachęty)	2022

W sumie: 72 511 213,83 zł

Załącznik 4. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez Instytut Książki.

Rok	Autor	Tytuł	Tłumacz	Język	Kraj	Wydawca	Kwota dofinansowania w zł	Kwota dofinansowania w euro
2022	Anka Grupińska	Odczytanie listy	Anat Zajdman	hebrajski	Izrael	ktav web publishing Ltd		3 750
2022	Szczepan Twardoch	Król	Miriam Borenstein	hebrajski	Izrael	Carmel Publishing		6 500
2022	Stanisław Vincenz	Tematy żydowskie	Marta Stankiewicz	hebrajski	Izrael	Carmel Publishing		2 650
2022	Andrzej Sapkowski	Wiedźmin – miecz przeznaczenia	Marta Stankiewicz	hebrajski	Izrael	Miskal – Yedioth Ahronoth books		5 657
2021	Andrzej Sapkowski	Wiedźmin – ostatnie życzenie	Ilay Halpern	hebrajski	Izrael	Miskal – Yedioth Ahronoth Books		3 805
2021	Stanisław Wyspiański	Wesele	Ber Pomeranc	hebrajski	Izrael	The Bialik Institute Jerusalem		2 250
2021	Adam Mickiewicz	Pan Tadeusz	Joseph Lichtenbaum	hebrajski	Izrael	Carmel Publishing House		3 000
2020	Bruno Schulz	Listy	Miriam Borenstein	hebrajski	Izrael	The Hebrew University Magnes Press		3 645
2019	Vincenz Stanisław	Tematy żydowskie	Marta Stankiewicz	hebrajski	Izrael	Carmel Publishing House	13 536	
2018	Grynberg Mikołaj	Rejwach	Halpern Ilay	hebrajski	Izrael	Carmel Publishing House		1 815
2018	Bikont Anna	Sendlerowa. W ukryciu	Borenstein Miriam	hebrajski	Izrael	Carmel Publishing House		5 657
2018	Ginczanka Zuzanna	O Centaurach	Szternfeld Zwika	hebrajski	Izrael	Even Hoshen		1 200
2018	Vincenz Stanisław	Bałaguty	Halpern Ilay	hebrajski	Izrael	Eyruvin		1 046
W sumie							13 536	40 975

Załącznik 5. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez Bibliotekę Narodową.

Lp.	Nazwa projektu/ działania	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
1	Udostępnianie publikacji żydowskich i dotyczących tematyki żydowskiej w Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona	W Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona zostały udostępnione publikacje różnych typów żydowskie i dotyczące szeroko rozumianej tematyki żydowskiej. Udostępnianie będzie się odbywać również w latach przyszłych.	Biblioteka Narodowa	2016-2022	Publikacje udostępniono w ramach działalności podstawowej Zakładu Zbiorów Cyfrowych BN.
2	Opublikowanie kolekcji w Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona	W Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona zostały opublikowane kolekcje „Literatura jidysz, Sztetl, Afisze Żydów radomskich wydane w II Rzeczypospolitej”, „Życie codzienne Żydów Łukowa na afiszach wydanych w II RP i Życie codzienne Żydów lubelskich. Afisze lat 20. XX wieku” zawierające wybór publikacji różnych typów (książki, fotografie, druki ulotne, mapy) prezentujące kulturę żydowską sprzed wybuchu II wojny światowej.	Biblioteka Narodowa	2017, 2020	Kolekcje zostały stworzone w ramach działalności podstawowej Zakładu Zbiorów Cyfrowych BN, a w 2020 roku w ramach Priorytetu 4 Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.
3	Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej	W ramach projektu Biblioteka Narodowa zdigitalizowała i udostępniła w Polsce ponad 8000 żydowskich publikacji różnych typów ze swoich zbiorów.	Biblioteka Narodowa	2017-2020	Publikacje zdigitalizowano i udostępniono w ramach projektu Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej.
4	Przekazanie książek z gmin żydowskich z terenu Polski	W dniu 15 maja 2017 roku w Bibliotece Narodowej odbyło się spotkanie, w trakcie którego przedstawiciele Zentral- und Landesbibliothek w Berlinie oraz przedstawiciel Centrum Judaicum z Berlina przekazali na ręce Moniki Krawczyk, Dyrektora Generalnej Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Warszawie, 33 książki z gmin żydowskich z terenu Polski, zrabowane w trakcie II wojny światowej.	Biblioteka Narodowa / Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Warszawie, Zentral- und Landesbibliothek w Berlinie, Centrum Judaicum z Berlina	2017	Spotkanie odbyło się w ramach działalności podstawowej BN.
5	Wydanie publikacji „Żydowskie druki ulotne w Warszawie 1918-1939. Katalog”	Publikacja prezentuje judaika znajdujące się w zbiorach Zakładu Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Narodowej.	Biblioteka Narodowa	2018	44 000 zł
6	Wydanie 18. tomu „Bibliografii Polskiej 1901-1939”	Każdy tom publikacji zawiera opisy bibliograficzne publikacji hebrajskich i żydowskich.	Biblioteka Narodowa	2018	Publikacja została opracowana w ramach podstawowej działalności Zakładu Bibliografii Polskiej 1901-1939 BN.
7	Wydanie publikacji „Katalog druków ulotnych z lat 1914-1918 w zbiorach Biblioteki Narodowej”	Katalog zawiera 2588 opisów stanowiących bogatą i ciekawą kolekcję odezw, obwieszczeń, rozkazów, afiszy, zaproszeń, ulotek i jednodniówek z lat 1914-1918, znajdujących się w zbiorach Zakładu Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Narodowej w Warszawie. Publikacja zawiera również opisy bibliograficzne żydowskich druków ulotnych.	Biblioteka Narodowa	2018	Ze względu na charakter publikacji BN nie jest w stanie określić poniesionych kosztów.
8	Wydanie publikacji „Żydowskie druki ulotne w Siedlcach, Chełmie i Białej Podlaskiej 1919-1931. Katalog”	Publikacja prezentować będzie judaika znajdujące się w zbiorach Zakładu Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Narodowej.	Biblioteka Narodowa	2020	46 000 zł

Lp.	Nazwa projektu	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
9	Wydanie publikacji „Korespondencja zawodowa księgarni Polskiej Bernarda Połonieckiego we Lwowie (1889-1915)”	Publikacja jest krytyczną edycją korespondencji zawodowej Księgarni Polskiej z lat 1889-1914 prowadzonej przez Bernarda Połonieckiego pochodzącego z żydowskiej rodziny Pordesów. Prezentacja poszczególnych listów daje bezpośredni wgląd w relację wydawca-autor i pozwala poznać wiele szczegółów ówczesnej pracy wydawniczej. Listy dotyczą w większości znanych i ważnych pisarzy okresu Młodej Polski lub ogólnie wczesnego XX wieku (np. S. Brzozowski, L. Staff, W. Orkan, K. Irzykowski, W. Gąsiorowski i wielu innych), których Bernard Połoniecki był nakładcą.	Biblioteka Narodowa	2020	18 000 zł
10	Patrimonium – zabytki piśmiennictwa	Projekt jest kontynuacją digitalizacji zbiorów specjalnych – w tym najważniejszych zabytków Narodowego Zasobu Bibliotecznego – Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej i udostępnienia ich za pośrednictwem biblioteki cyfrowej Polona. W ramach projektu są digitalizowane i udostępniane również żydowskie publikacje różnych typów.	Biblioteka Narodowa	2020-2022	Publikacje zdigitalizowano i udostępniono w ramach projektu Patrimonium – zabytki piśmiennictwa
11	Udział w spotkaniu z serii „Reading Rooms”	Spotkania online z serii „Reading Rooms” prowadzi Biblioteka Narodowa Izraela. W ich ramach organizuje m.in. wykłady i spotkania z pisarzami oraz spotkania z dyrektorami bibliotek narodowych z całego świata, podczas których omawiane są wyzwania stojące przez bibliotekami w XXI wieku.	Biblioteka Narodowa	2021	Spotkanie w ramach działalności podstawowej BN.
12	Wydanie publikacji „Żydowskie druki ulotne w Siedlcach, Chełmie, Białej Podlaskiej 1919-1931. Katalog”	Kolejna publikacja z cyklu „Żydowskie druki ulotne”. Publikacja prezentuje judaika znajdujące się w zbiorach Zakładu Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Narodowej.	Biblioteka Narodowa	2020-2021	47 500 zł
13	Wydanie 9. tomu czasopisma „Polish libraries”	W 9. tomie czasopisma publikowanego przez BN dwa z dziewięciu artykułów związane są z tematyką żydowską: Marleny Sęczek „Examining Janusz Korczak’s Family History. Jakub Goldszmit – from Poland to the United States” i dr Moniki Szablowskiej-Zaremby „Press Photography as a Source of Narration on Jewish Spaces in the Interwar Period in Poland”.	Biblioteka Narodowa	2021	Ze względu na charakter publikacji BN nie jest w stanie określić poniesionych kosztów.



Meeting at ...

...

...

...



...

...



...



...



...

...



...

Załącznik 6. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez Państwowy Instytut Wydawniczy (PIW).

Lp.	Nazwa projektu / działania	Opis	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
1	Wydanie publikacji Rafała Węgrzyniaka „Procesy doktora Weicherta”	Monografia życia i twórczości znakomitego przedwojennego reżysera żydowskiego pochodzenia Michała Weicherta (1890-1967).	2017	19 253 zł
2	Wydanie publikacji Elżbiety Isakiewicz „Pieńko ocalonych”	Wyjątkowy – bo potwierdzony świadectwem intymnych wyznań – obraz relacji polsko-żydowskich w okresie II wojny światowej.	2019	18 842 zł
3	Wydanie publikacji Zofii Borzemińskiej „Non Tolerandis...? Meandry obecności Żydów w Warszawie u schyłku I Rzeczypospolitej”	Rozprawa dr Zofii Borzemińskiej znacząco posuwa naprzód wiedzę o Warszawie epoki Oświecenia i zamieszkującej ją wówczas ludności wyznania mojżeszowego.	2019	19 909 zł
4	Wydanie publikacji Teresy Prekerowej „Konspiracyjna Rada Pomocy Żydom w Warszawie 1942-1945”	Uzupełnione i poprawione wznowienie pracy Teresy Prekerowej to jak dotąd najlepsze opracowanie zorganizowanej pomocy podziemnego Państwa Polskiego Żydom.	2019	33 997 zł
5	Wydanie drukiem i w e-booku książki Alaina Finkielkrauta „Zagubione człowieczeństwo: esej o XX wieku”	Esej Alaina Finkielkrauta to rzadki przykład nie tyle historycznego, co filozoficznego podsumowania XX wieku z perspektywy jednego z najoryginalniejszych myślicieli francuskich. Autor nie poprzestaje na opisie niszczącego doświadczenia dwóch reżimów totalitarnych i ich ideologii, lecz z właściwą sobie przenikliwością stawia zasadnicze pytanie o ich konsekwencje.	2022	12 643,14 zł
6	Wydanie drukiem i w e-booku książek (dwa tomy) Aurelii Wyleżyńskiej „Kroniki wojenne 1939-1944”	W dzienniku Autorka łączy gorący patriotyzm z punktem widzenia obywatelki świata. Niezależnie od tego, czy dotyczy to polskiej prowincji i rodzinnego dworu w Wielgolesie, losów inteligencji polskiej, konspiracji w której brała udział, Niemców, Rosjan czy Zagłady polskich Żydów. Ten ostatni wątek, z uwagi na pomoc, jaką niosła wielu swoim znajomym, jest szczególnie wyeksponowany.	2022	66 490 zł

W sumie: 171 134,14 zł

Załącznik 7. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych (NDAP).

Lp.	Nazwa projektu / działania	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
1	Odnowienie synagogi żydowskiej w Piotrkowie Trybunalskim	5.11.2019 r. budynki Wielkiej i Małej Synagogi zostały wyznaczone jako tymczasowa siedziba archiwum państwowego. Obiekty wymagały dostosowania do potrzeb archiwum, w związku z czym podjęto działania związane z zabezpieczeniem obiektu i dostosowaniem do nowych zadań.	Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim	2019-2020	129 777 zł w 2019 r. Planowane wydatki na 2020 r. – 160 000 zł
2	Wersja anglojęzyczna publikacji pt. "Encyclopedia of the Ghetto. The Unfinished Project of the Łódź Ghetto Archivists", Łódź 2016	Projekt wydawniczy realizowany na podstawie materiałów źródłowych przechowywanych w Archiwum Państwowym w Łodzi, mający na celu popularyzację wiedzy o historii i kulturze Żydów łódzkich.	Archiwum Państwowe w Łodzi (projekt finansowany przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych)	2016	50 000 zł
3	Wystawa archiwalna pt. „Pocztą w getcie łódzkim”	Wspólna wystawa prezentująca unikalne dokumenty zachowane z getta łódzkiego, obrazujące formy komunikowania się społeczności żydowskiej, przygotowana w łódzkim ratuszu.	Archiwum Państwowe w Łodzi we współpracy z Spungen Family Foundation z USA	2019	Wydatki pokrył współorganizator wystawy

Lp.	Nazwa projektu / działania	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
4	Międzynarodowy Kongres Żydowskich Organizacji Genealogicznych w Warszawie	38. międzynarodowy kongres żydowskich organizacji genealogicznych zorganizowany po raz pierwszy w Europie środkowo-wschodniej. Kongres zgromadził ponad 1000 osób z 20 państw. Jego celem była wymiana informacji, w tym poznanie źródeł archiwalnych i możliwości ich wykorzystania do pracy genealogów żydowskich. W obradach jako referent wziął udział Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych oraz przedstawiciele archiwów z Łodzi, Rzeszowa i Narodowego Archiwum Cyfrowego, którzy prezentowali przechowywane w ich instytucjach materiały do historii Żydów oraz prace w zakresie ich digitalizacji i udostępnienia online.	International Association of Jewish Genealogical Societies	2018	Koszty udziału referentów pokryli organizatorzy wydarzenia
5	Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Pomoc Żydom w czasie II wojny światowej w świetle polskich i ukraińskich źródeł archiwalnych”	Wydarzenie obejmujące konferencję z udziałem 20 referentów z ośrodków naukowych w Polsce i na Ukrainie, połączone z wystawą archiwalną prezentującą źródła do tematyki konferencji oraz z programem kulturalnym pod hasłem: „Śladami Żydów przemyskich”, mającym na celu zapoznanie uczestników wydarzenia z obiektami stanowiącymi dziedzictwo Żydów przemyskich oraz zapoznanie z historią tej społeczności od średniowiecza do czasów współczesnych.	Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych we współpracy z Archiwum Państwowym w Przemyślu	2018	20 000 zł
6	Przemysl Identification Project (Przemysl ID Project)	<p>Projekt realizowany przez członków Gesher Galicia – organizacji non-profit, zajmującej się poszukiwaniami genealogicznymi dotyczącymi ludności żydowskiej na terenie Galicji.</p> <p>Projekt zakłada identyfikację 577 indeksów osobowych do ksiąg metrykalnych (urodzeń, małżeństw, zgonów), tj. określenie miejscowości, których dotyczą poszczególne indeksy. Są one zgromadzone w zbiorze 154 Izraelskie Gminy Wyznaniowe i okręgi metrykalne – zbiór szczątków zespolów, w serii Indeksy i skorowidze z różnych miejscowości, znajdującym się w zasobie Archiwum Państwowego w Przemyślu.</p> <p>Identyfikacja indeksów prowadzona jest przez członków Gesher Galicia oraz wolontariuszy. Koordynator projektu w Polsce w kolejnych transzach przesyła je do Archiwum Państwowego w Przemyślu. Do końca 2020 r. przekazano 8 transz zawierających 336 identyfikacji indeksów. W roku 2021 przekazano 3 transze zawierające 121 identyfikacji indeksów.</p> <p>Link do strony internetowej z opisem projektu: https://www.geshergalicia.org/projects/przemysl-id/</p>	<p>Archiwum Państwowe w Przemyślu we współpracy z Gesher Galicia za zgodą naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych.</p> <p>Umowa dotycząca współpracy została podpisana 30 X 2019 r.</p>	2019-2021	Bez kosztów ze strony polskiej
7	Digitalizacja kartoteki Cmentarza Żydowskiego w Łodzi	Ponad 65 tys. kart pochówkowych cmentarza żydowskiego w Łodzi zostanie skopiowanych cyfrowo i udostępnionych w internecie m.in. w serwisie Szukaj w Archiwach. Karty pochodzą z okresu od końca XIX w. do połowy XX w. Znajdujące się na nich dane umożliwiają poznanie m.in. daty śmierci, lokalizacji pochówku czy ostatniego miejsca zamieszkania osób pochowanych na nekropolii przy ul. Brackiej. Zbiór stanowiący własność Gminy Żydowskiej w Łodzi przekazany został już w depozyt do Łódzkiego Archiwum Państwowego, gdzie zostanie zdigitalizowany. Wcześniej karty poddano zabiegowi fumigacji, wykonanemu przez Bibliotekę Uniwersytetu Łódzkiego.	Archiwum Państwowe w Łodzi we współpracy z Gminą Żydowską w Łodzi i Fundacją Dziedzictwa Kulturowego	2021	Koszty osobowe pracy archiwistów z AP Łódź (ok. 70 tys. zł).
8	Kopiowanie materiałów archiwalnych dla Amerykańskiego Muzeum Pamięci Holocaustu (United States Holocaust Memorial Museum)	Na podstawie porozumienia ramowego zawartego 26.10.2010 r. przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z Amerykańskim Muzeum Pamięci Holocaustu, w roku 2021 dwa archiwa państwowe zawarły w tej sprawie umowy z Muzeum, tj. AP Katowice (umowa zawarta 08.11.2021), AP Rzeszów (umowa zawarta 20.08.2021). Umowy dotyczą wykonywania kopii cyfrowych lub skanów materiałów archiwalnych ukazujących tragedię holokaustu. Archiwa udostępniają materiały archiwalne, a Muzeum wykonuje ich kopie, z których jeden komplet pozostaje w Archiwum.	Archiwum Państwowe w Rzeszowie / Archiwum Państwowe w Katowicach	2021-2022	0 zł

Załącznik 8. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez Narodowe Centrum Kultury (NCK).

Lp.	Nazwa projektu / działania	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
1	XIV Spotkania z Kulturą Żydowską w Busku-Zdroju	W ramach projektu zorganizowano koncerty, pokazy oraz wykłady, tematycznie odnoszące się do kultury żydowskiej oraz nawiązujące do współżycia społeczności polskiej i żydowskiej.	NCK we współpracy z Towarzystwem Miłośników Buska-Zdroju	2016	30 000 zł
2	Łódź – Miasto Wielokulturowe	Projekt edukacyjny dotyczący historii Łodzi i jej wielokulturowego wymiaru, z uwzględnieniem wpływu i znaczenia kultury żydowskiej.	NCK we współpracy z Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	2015-2016	3 488 zł
3	Łódź – Miasto z Duszą	Projekt popularyzujący i reklamujący dorobek kulturalny miasta Łódź w Madrycie. Podczas wydarzenia został zorganizowany wykład wraz z emisją filmu dokumentalnego nt. Łodzi żydowskiej i wpływie Żydów na kulturę i gospodarkę.	NCK we współpracy z Fundacją Art-eria	2016	30 000 zł
4	Festiwal Filmowy Żydowskie Motywy	Międzynarodowe wydarzenie poświęcone narodowi żydowskiemu, jego tradycji, tożsamości narodowej i kulturowej oraz historii, zarówno współczesnej, jak i tej rozwijanej na przestrzeni dziejów. Celem Festiwalu jest upowszechnianie – poprzez dzieła filmowe – świadomości istnienia wielowiekowej kultury żydowskiej. Pokazy filmów odbywały się w kinie Muranów w Warszawie.	NCK we współpracy ze Stowarzyszeniem Żydowskie Motywy	2017	132 448 zł
5	XV Spotkania z Kulturą Żydowską w Busku-Zdroju	W ramach projektu zorganizowano koncerty, pokazy oraz wykłady, tematycznie odnoszące się do kultury żydowskiej oraz nawiązujące do współżycia społeczności polskiej i żydowskiej.	NCK we współpracy z Towarzystwem Miłośników Buska-Zdroju	2017	35 000 zł
6	Obchody Święta Purim	W ramach wydarzenia zorganizowany został koncert artystyczny muzyki filmowej inspirowanej kulturą żydowską.	NCK we współpracy z Fundacją Universitatis Varsoviensis	2017	80 000 zł
7	Opowieści Szewacha Weissa	Koprodukcja filmu dokumentalnego przedstawiającego biografię Szewacha Weissa, polityka, pisarza i publicysty. Głównym przesłaniem projektu jest próba odpowiedzi na pytanie, jaki wpływ na kształt państwa żydowskiego miały doświadczenia i emocje wyniesione z Polski przez wybitne jednostki, które te procesy historyczne ukształtowały.	NCK we współpracy z Filmstudio sp. z o.o.	2017	205 402 zł
8	Marsz Żywych	Projekt edukacyjno-społeczny, którego celem było upamiętnienie wydarzeń związanych z zagładą Żydów. W ramach wydarzenia zorganizowano warsztaty muzyczne, kulturalne, historyczne, edukacyjne, w tym m.in. koncert chasydzkiego chóru z Izraela.	NCK we współpracy z Fundacją Chai Chabad Lubawitch Polska	2017	70 000 zł
9	Festiwal Psalmów Dawidowych	Celem Festiwalu Psalmów Dawidowych jest poszerzenie płaszczyzny dialogu pomiędzy narodami polskim i żydowskim. Projekt obejmuje wydarzenia kulturalne odnoszące się tak do kultury polskiej, jak i żydowskiej. Co roku do udziału w Festiwalu zapraszani są wybitni artyści – muzycy żydowscy.	NCK we współpracy z Fundacją SOAR	2017	180 000 zł
10	Powroty. Jorzeity Wielkich Cadyków w Polsce	Wydanie albumu fotograficznego autorstwa Agnieszki Traczewskiej. Założeniem albumu jest przedstawienie niezwykłego zjawiska – żydowskich pielgrzymek, przyjazdów ortodoksyjnych Żydów do Polski na jorzeity, czyli rocznice śmierci cadyków. Dwujęzyczny album zawiera ok. 150 ilustracji wraz z podpisami oraz ok. 30 stron tekstu.	NCK we współpracy ze Studio Designe	2017	100 163 zł

Lp.	Nazwa projektu / działania	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
11	Chanuka 2017	Obchody święta Chanuki. W ramach projektu zorganizowany został koncert muzyki żydowskiej, a także warsztaty i kulinarne przysmaki dla uczestników projektu.	NCK we współpracy z Fundacją Chai	2017	20 000 zł
12	I Festiwal Muzyki Mniejszości Narodowych	Festiwal, podczas którego prezentowana była twórczość zespołów muzycznych, które odtwarzają, interpretują oraz aranżują na nowo stare tradycje, regionalne i narodowościowe, w tym tradycje żydowskie.	NCK we współpracy z Fundacją Przyjaźni Polsko-Izraelskiej	2018	275 893 zł
13	II Festiwal Muzyki Mniejszości Narodowych	Festiwal, podczas którego prezentowana była twórczość zespołów muzycznych, które odtwarzają, interpretują oraz aranżują na nowo stare tradycje, regionalne i narodowościowe, w tym tradycje żydowskie.	NCK we współpracy z Fundacją Edukacji Kulturalnej Miło Art, Stowarzyszeniem Inicjatyw Twórczych Trzecia Fala oraz Bemowskim Centrum Kultury w Warszawie	2018	81 000 zł
14	Białystok Pamięta	Cykl wydarzeń kulturalnych zorganizowanych w ramach 75. rocznicy powstania w białostockim getcie, mających na celu przypomnienie tragicznych wydarzeń z historii Białegostoku i oddanie hołdu ofiarom Zagłady oraz przywrócenie ich społecznej pamięci. W realizację projektu zaangażowały się m.in. Centrum Edukacji Obywatelskiej Polska-Izrael oraz Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN.	NCK we współpracy z Białostockim Ośrodkiem Kultury	2018	33 990 zł
15	Koncert Chanukowy 2018	Obchody święta Chanuki. W ramach projektu zorganizowany został koncert muzyki żydowskiej, a także warsztaty kulinarne dla uczestników projektu.	NCK we współpracy z Fundacją Chai	2018	32 520 zł
16	Marsz Żywych	Projekt edukacyjno-społeczny, którego celem było upamiętnienie wydarzeń związanych z zagładą Żydów. W ramach wydarzenia zorganizowano warsztaty muzyczne, kulturalne, historyczne, edukacyjne. Uczestnicy wysłuchali m.in. koncertu muzyki żydowskiej.	NCK we współpracy z Fundacją Chai Chabad Lubawitch Polska	2018	100 000 zł
17	Festiwal Psalmów Dawidowych	Celem Festiwalu Psalmów Dawidowych jest poszerzanie płaszczyzny dialogu pomiędzy narodami polskim i żydowskim. Projekt obejmuje wydarzenia kulturalne odnoszące się tak do kultury polskiej, jak i żydowskiej. Co roku do udziału w Festiwalu zapraszani są wybitni artyści – muzycy żydowscy.	NCK we współpracy z Fundacją SOAR	2018	349 082 zł
18	Koncert inauguracyjny Obchody Rocznicy Marca '68	W Sali Koncertowej Filharmonii Narodowej odbył się koncert symfoniczny poświęcony 50. Rocznicy Wydarzeń Marca '68. Na scenie wystąpili Orkiestra Filharmonii Narodowej pod dyrekcją Jacka Kasprzyka oraz skrzypcekoł Nikolaj Znaidera.	NCK	2018	52 369 zł
19	Festiwal Psalmów Dawidowych	Celem Festiwalu Psalmów Dawidowych jest poszerzanie płaszczyzny dialogu pomiędzy narodami polskim i żydowskim. Projekt obejmuje wydarzenia kulturalne odnoszące się tak do kultury polskiej, jak i żydowskiej. Co roku do udziału w Festiwalu zapraszani są wybitni artyści – muzycy żydowscy.	NCK we współpracy z Fundacją SOAR	2019	190 991 zł
20	Koncert Chanukowy 2019	Obchody święta Chanuki. W ramach projektu zorganizowany został koncert muzyki żydowskiej, a także warsztaty i kulinarne przysmaki dla uczestników projektu.	NCK we współpracy z Fundacją Chai	2019	30 000 zł

Lp.	Nazwa projektu / działania	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
21	Wystawa „Album rodzinny. Zdjęcia, które Żydzi zabrali ze sobą...”	Wystawa realizowana w Galerii NCK. Kordegarda w 50. rocznicę wydarzeń marcowych (zdjęcia „marcowych” żydowskich emigrantów).	NCK we współpracy z TSKŻ	2018	34 851 zł
22	IV edycja Festiwalu „Psalmy Dawidowe Honorując Sprawiedliwych”	Koncert na Stadionie Sportowym w Kolbuszowej z udziałem zespołów.	NCK we współpracy z Fundacją im. Rodziny Ulmów SOAR	2019	185 719 zł
23	Wystawa „Pamięć”	Wystawa realizowana w Galerii NCK Kordegarda z ok. 75. rocznicy wyzwolenia obozu Auschwitz-Birkenau (zdjęcia Marii Chrzęszczowej, Mikołaja Grynberga oraz makiet projektu Oskara Hansena upamiętniająca obóz Zagłady).	NCK we współpracy z Fundacją Archeologii Fotografii, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie	2020	27 951 zł
24	Podcast Audycje Kulturalne / Narodowe Centrum Kultury	Audiooprowadzanie po Willi pod Zwariowaną Gwiazdą, czyli po Willi Żabińskich na terenie warszawskiego ogrodu zoologicznego, którzy w czasie II wojny światowej ukrywali Żydów: https://audycjekulturalne.pl/willa-pod-zwariowana-gwiazda/ .	NCK	2020	300 zł
25	Podcast Audycje Kulturalne / Narodowe Centrum Kultury	Audiooprowadzanie po Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas drugiej wojny światowej imienia rodziny Ulmów w Markowej: https://audycjekulturalne.pl/audiooprowadzanie-muzeum-markowa/ .	NCK	2020	300 zł
26	Kultura w sieci / Po śladach pamięci. Kultura i dziedzictwo polskich Żydów	W ramach projektu Żydowskie Muzeum Galicja przygotowało kompleksowy program poświęcony kulturze i historii polskich Żydów.	Fundacja Galicja Jewish Heritage Institute	2020	20 000 zł
27	Kultura w sieci / Dni Muzyki Żydowskiej 2020 ONLINE	Zadanie obejmowało rejestrację audio-wideo i udostępnienie online w formie filmów koncertów zaplanowanych w ramach Dni Muzyki Żydowskiej w Szczecinie.	Fundacja SPOT.ON ART.	2020	16 000 zł
28	Kultura w sieci / Historia Jednej Grafiki	Zadanie polegało na popularyzowaniu wiedzy o ciekawym okresie w relacjach polsko-żydowskich, kiedy doszło do zbliżenia obu narodów. Zadanie obejmowało cykl spotkań z grafiką z kolekcji „Żyda Niemalowanego”.	Fundacja Żyd Niemalowany. Muzeum Wieczny Tułacz	2020	24 000 zł
29	Kultura w sieci / Festiwal Psalmów Dawidowych – koncert walczącym z COVID-19	Zadanie polegało na zorganizowaniu koncertu w ramach Festiwalu Psalmów Dawidowych bez bezpośredniego udziału publiczności z wykorzystaniem transmisji w Internecie. Ideą przewodnią koncertu była niezłomna postawa Rodziny Ulmów z Markowej.	Fundacja im. Rodziny Ulmów SOAR	2020	90 000 zł
30	Kultura w sieci / Sieć kultury – e-Muzeum – Zespół Synagogałny we Włodawie	Projekt polegał na stworzeniu kompleksowych zadań, w celu upowszechniania poprzez narzędzia on-line dorobku kultury, wzmacniania tożsamości i uczestnictwa w kulturze osób zainteresowanych historią i kulturą regionu na podstawie bardzo ważnego dla kultury narodowej miejsca, jakim jest siedziba Muzeum, tj. unikalnym i jedynym w Polsce oraz w Europie – Zespole Synagogałnym.	Muzeum – Zespół Synagogałny we Włodawie	2020	90 000 zł
31	Wystawa: „Obecność. Magdalena Gross/Gela Seksztajn” Kordegarda. Galeria Narodowego Centrum Kultury	Wystawa prezentująca rzeźby Magdaleny Gross, rozproszone po polskich zbiorach muzealnych oraz niewielką część spuścizny (16 portretów) Geli Seksztajn, wpisaną na listę dziedzictwa UNESCO jako część archiwum Ringelbluma. Wystawa zorganizowana w kwietniu dla uczczenia 78. rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim. Ekspozycji towarzyszyło nagranie online.	NCK	10.04-16.05 2021	24 870,91 zł

Lp.	Nazwa projektu / działania	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
32	Wystawa plenerowa: „Bursa Janusza Korczaka i Stefanii Wilczyńskiej”, Krakowskie Przedmieście 15 (przed galerią Kordegarda), Warszawa	Wystawa plenerowa pt. „Bursa Janusza Korczaka i Stefanii Wilczyńskiej” przygotowywana z okazji 79. rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim oraz 80. rocznicy śmierci Janusza Korczaka i Stefanii Wilczyńskiej. Wystawa miała przybliżyć mało znany aspekt działalności Janusza Korczaka i Stefanii Wilczyńskiej, jakim była bursa. Ekspozycja składała się z dwóch elementów: wystawy zewnętrznej przed Kordegardą, Galerią Narodowego Centrum Kultury, która odbyła się w dniach 14.04-5.05.2022 roku, oraz elektronicznej wersji wystawy do pobrania online. PDF do wydruku, z myślą o domach kultury, bibliotekach i szkołach.	NCK	14.04-5.05.2022	23 874,31 zł
33	Wystawa: „Wenus. Schulz / Cranach”, Kordegarda. Galeria Narodowego Centrum Kultury	Wystawa prezentowała 22 prace Bruno Schulza ze zbiorów MNW i Muzeum Literatury oraz 3 grafiki Łukasza Cranacha Starszego i jedną kopię ze zbiorów Gabinetu Rycin Biblioteki UW oraz PAU w Krakowie w 130. rocznicę urodzin i w 80. rocznicę śmierci Bruno Schulza. Prezentacji towarzyszył katalog i nagranie online.	NCK	21.07-28.08.2022	60 110,60 zł
34	Pesach	Pesach 2021. Wspólne świętowanie. Projekt związany ze świętem Pesach, pielęgnowaniem i popularyzowaniem związanych z nim tradycji. W ramach projektu został realizowany materiał filmowy (reportaż) na temat obchodów święta Pesach we współczesnej żydowskiej rodzinie. Ilustrowała go muzyka chasydzka związana z tym świętem (nagrania zrealizowane w Izraelu) w wykonaniu Simcha Friedmana, któremu towarzyszył Eleor Velner (keyboard). Z uwagi na pandemię projekt został w całości zrealizowany w formule online. Reportaż filmowy został opublikowany na Facebooku. Projekt został zrealizowany we współpracy z Fundacją Chai. W ramach współpracy NCK pokryło koszty honorariów artystycznych, studia i obsługi technicznej nagrania, realizacji filmu, nagłośnienia, oświetlenia i wynajmu keyboardu.	NCK we współpracy z Fundacją Chai	2021	23 000 zł
35	Chanuka 2021	Kolejna edycja projektu integrującego Polaków i Żydów, który popularyzuje wśród mieszkańców stolicy obrzędy i zwyczaje żydowskie związane ze Świętem Chanuka. W ramach projektu 28.11.2021 r. w Teatrze Dramatycznym w Warszawie zorganizowany został koncert muzyki żydowskiej. Podczas koncertu wystąpili: Berel Zucker – kantor z Izraela, obecnie mieszkający w Stanach Zjednoczonych. Daniel Ahaviel – klezmerski skrzypek wirtuoz, który od niemal 40 lat występuje na koncertach i festiwalach muzycznych na całym świecie, któremu towarzyszył Menachem Bristovski – izraelski pianista-akompaniator, który od ponad dwudziestu lat współpracuje z największymi kantorami, występuje m.in. z Izraelską Orkiestrą Filharmoniczną oraz chórem Yuval w największych i najbardziej prestiżowych salach koncertowych Izraela. Koncert Chanukowy poprzedziło ustawienie i uroczyste zapalenie Menory przed Pałacem Kultury i Nauki w Warszawie. Uroczystość rozpalenia w dn. 28.11 uświetnił występ Orkiestry Dętej OSP Nadarzyn, która zaprezentowała tradycyjne utwory żydowskie, związane ze świętem Chanuka.	NCK	2021	48 000 zł

Lp.	Nazwa projektu / działania	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
36	Chanuka 2022	Kolejna edycja projektu integrującego Polaków i Żydów, który popularyzuje wśród mieszkańców stolicy obrzędy i zwyczaje żydowskie związane ze Świętem Chanuka. W ramach projektu zorganizowany został koncert muzyki żydowskiej, który odbył się w dn. 20.12.2022 r. w Teatrze 6. Piętro. Gwiazdami koncertu byli dwaj kantorzy z Izraela, muzycy z orkiestry symfonicznej. Koncert Chanukowy poprzedzony był ustawieniem i uroczystym zapaleniem Menory 20.12 przed Pałacem Kultury i Nauki w Warszawie. Uroczystość rozpalenia Menory została uświetniona występem orkiestry dętej oraz przemówieniami. Koncert został zrealizowany we współpracy z Fundacją Chai. NCK pokryło koszty honorariów artystycznych.	NCK we współpracy z Fundacją Chai	2022	60 000 zł

W sumie: 2 761 322,82 zł

Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane w ramach projektów dotacyjnych Narodowego Centrum Kultury (NCK)

Program	Nazwa beneficjenta	Nazwa zadania	2021	2022
Edukacja kulturalna	Fundacja na rzecz Wielkich Historii	Wspólnie odkryjmy i opowiedzmy o żydowskiej Falenicy	90 000 zł	77 000 zł
Edukacja kulturalna	Fundacja Shalom	XX Międzynarodowe Letnie Seminarium Języka i Kultury Jidysz		56 000 zł
Edukacja kulturalna	Muzeum Okręgowe w Lesznie	Synagoga opowiada		42 000 zł
EtnoPolska	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Radzymin	Po śladach – odkrywamy żydowskie tradycje w Radzyminie	14 000 zł	
EtnoPolska	Fundacja Dziedzictwa Kulturowego	Cmentarze żydowskie – przywracanie lokalnego dziedzictwa	55 158 zł	
Kultura-Interwencje	Fundacja PRO ARTE	Jubileusz 25-lecia Chóru Synagogi Pod Białym Bocianem	57 000 zł	
Kultura-Interwencje	Fundacja Dziedzictwa Kulturowego	Cmentarze żydowskie – interwencje na rzecz dziedzictwa	64 000 zł	
Kultura-Interwencje	Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce	Wielka muzyka Wielkiej Synagogi		21 000 zł
Kultura-Interwencje	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kleczewie	W tyglu dwóch kultur – odkrywamy historię żydowskiego Kleczewa		16 000 zł
Kultura-Interwencje	Fundacja Dziedzictwo Europy	Konteksty literatury polskiej		77 000 zł
Kultura-Interwencje	Fundacja Dziedzictwa Kulturowego	Cmentarze żydowskie – interwencje na rzecz dziedzictwa		47 000 zł
Ojczysty – dodaj do ulubionych	Fundacja Monumentum Iudaicum Lodzense	„Bajzel” i „bałagan” wciąż myślą mi się	49 000 zł	

W sumie

329 158 zł

336 000 zł



PASSEPORT

Passports issued
to different families

Załącznik 9. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane w ramach Programu Wieloletniego „Niepodległa” na lata 2017-2022

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa projektu	Opis	Rok realizacji	Wysokość dofinansowania (w zł)
1	Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN	W Polsce Króla Maciusia. 100. rocznica odzyskania niepodległości – etap 1.	Wystawa osnuta wokół książki Janusza Korczaka „Król Maciuś Pierwszy”, która powstała pod wpływem ówczesnych wielkich wydarzeń politycznych - końca wojny, odrodzenia i odbudowy kraju. Korczak napisał ją pragnąc wyjaśnić dzieciom, jakie są mechanizmy sprawowania władzy oraz jak wielki trud i odpowiedzialność wiążą się z rządzeniem państwem. W warstwie historycznej ekspozycji zostały zarysowane problemy i wyzwania odbudowy II RP oraz teoria i praktyka pedagogiczna Janusza Korczaka. Przechodząc ze świata historii do świata fantazji, zwiedzający „wchodzą” do książki „Król Maciuś Pierwszy” i poruszając się w sensorycznej przestrzeni zapoznają się z jej narracją i głównymi problemami. W centrum ekspozycji zbudowano przestrzeń twórczych działań, wypełnioną gramami, zadaniami i zabawami.	2018	250 000
2	Muzeum Getta Warszawskiego	Interaktywna Mapa Getta Warszawskiego	Interaktywna mapa getta warszawskiego ma za zadanie przybliżyć wiedzę o jednym z najtragiczniejszych wydarzeń w stuletnich dziejach odbudowanej po rozbiorach, niepodległej Rzeczypospolitej. W pierwszym etapie projektu w uzgodnieniu z ekspertami przygotowano wstępny projekt mapy, przeprowadzono kwerendy obejmujące materiały kartograficzne i ikonograficzne.	2018	15 500
3	Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich – Centrum Kultury Jidysz w Warszawie	Premiera spektaklu „Pułk Lekkokonny Starozakonny”	Spektakl pokazuje historię dążeń niepodległościowych wielu narodowości (grup etnicznych) składających się na społeczeństwo polskie w drugiej połowie XVIII wieku. Celem projektu jest przywrócenie w społecznej pamięci kwestii udziału mniejszości żydowskiej w polskich ruchach niepodległościowych. Przedstawienie weszło na stałe do repertuaru Teatru Żydowskiego i będzie eksploatowane w kolejnych latach.	2019	234 400
4	Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma	Związani historią. Stosunki polsko-żydowskie na ziemiach polskich – etap 1.	Celem projektu jest opracowanie serii wydawniczej, która ma za zadanie przedstawić współzycie dwóch społeczności polskiej i żydowskiej na ziemiach polskich w okresie od I Rzeczypospolitej, poprzez lata zaborów po ostatnie stulecie. Pierwszy etap projektu dotyczy gromadzenia materiałów do 4 tomów monografii zbiorowych: „Małe miasteczka, małe rejony, terytoria”, „Stosunki polsko-żydowskie w organizacjach i środowiskach zawodowych”, „Kultura i polityka”, „Stosunki polsko-żydowskie w organizacjach i środowiskach dziecięcych i młodzieżowych” oraz jednego tomu monografii autorskiej „Żydzi w oczach chrześcijan”.	2018-2019	122 800
5	Muzeum Getta Warszawskiego	Armia Krajowa wobec tragedii polskich Żydów	Projekt zakłada nagranie wspomnień świadków historii – żołnierzy AK – na temat ich stosunku do losu ludności żydowskiej w okresie Zagłady. W czasie wywiadów weterani będą pytani o ich osobisty stosunek do losu polskich Żydów w czasie II wojny światowej, jak też o udział w różnych działaniach polskiej konspiracji nastawionych na niesienie Żydom pomocy. Bohaterami wywiadów będą żołnierze AK, Żydzi ocaleni z warszawskiego getta oraz przedstawiciele innych organizacji. Wywiady prowadzone będą przez profesjonalnego moderatora z doświadczeniem wcześniejszej pracy ze świadkami historii. Projekt stanowi początek kilkuletniego cyklu wywiadów ze świadkami historii, ale również z badaczami stosunków polsko-żydowskich.	2018-2019	166 920
6	Muzeum Getta Warszawskiego	Dwie Flagi – film dokumentalny o dł. ok. 55 min	Celem projektu była realizacja filmu o powstaniu w getcie warszawskim wiosną 1943 roku pod roboczym tytułem „Dwie flagi” w reżyserii Jolanty Kessler-Chojeckiej. Film ukazuje moment załamania się II RP po krótkotrwałym okresie odzyskania przez Polskę niepodległości w roku 1918 i jej rozkwit w okresie 20-lecia międzywojennego. Ponowny rozbiór Polski na rzecz Niemiec i ZSRR we wrześniu 1939 r. doprowadził do tragicznych wydarzeń, z których to właśnie walczące getto, a w rok po nim, walcząca Warszawa, były największymi ofiarami, a zarazem przejawami wielkiego heroizmu i woli odzyskania wolności. Szczególny nacisk w scenariuszu filmu został położony na Żydowskim Związku Wojskowym. Ta mało znana i pomijana w historii formacja, która stanowiła znaczącą siłę zbrojną w getcie, miała kontakty z polskim podziemiem i stoczyła największą bitwę powstania na Placu Muranowskim. Tytuł filmu nawiązuje do dwóch flag polskiej i żydowskiej, zawieszonych przez ŻZW na Placu Muranowskim w drugim dniu walk w getcie.	2020	210 000

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa projektu	Opis	Rok realizacji	Wysokość dofinansowania (w zł)
7	Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN	Dziedzictwo Niepodległej	W 2021 r. Muzeum otworzyło nową przestrzeń wystawy stałej – galerię Dziedzictwo. Ukazuje ona dorobek najwybitniejszych polskich Żydów w takich dziedzinach jak literatura, muzyka, teatr, czy edukacja. Znaczna część galerii została poświęcona ludziom, których rozkwit kariery przypadł na lata międzywojenne, i których osiągnięcia nie byłyby możliwe bez odzyskania przez Polskę niepodległości. Wśród bohaterów wystawy znajdują się m.in.: Julian Tuwim, Janusz Korczak, Henryk Wars, Ida Kamińska, Arnold Szyfman, Marek Edelman, Isaak B. Singer czy Helena Rubinstein. W ramach projektu powstało 12 filmów promujących nową galerię i Dziedzictwo Niepodległej. Projekt poruszał aspekt współistnienia i współdziałania mniejszości etnicznych dla wspólnego dobra jakim była kultura niepodległej Ojczyzny. Filmy ukazują Dziedzictwo Niepodległej poprzez opowieści o postaciach, których działalność ukształtowała się w okresie II Rzeczypospolitej. Filmy udostępniono na kanałach społecznościowych Muzeum POLIN.	2020-2021	173 154
8	Państwowe Muzeum na Majdanku	„Jedyny taki Dziennik” – wydanie obcojęzycznych wersji niezwyklej relacji z niemieckiego obozu koncentracyjnego na Majdanku	Celem projektu było wydanie „Dziennika” Jadwigi Ankiewicz, młodej Polki, więźniarki Majdanka. W swoim zeszycie zapisywała ona obraz rzeczywistości obozowej w formie rzetelnej, surowej relacji, która od 10 lat jest podstawą zajęć edukacyjnych dla polskich grup szkolnych. „Dziennik” ukazał się w j. niemieckim i angielskim, co otworzyło możliwość prowadzenia historycznej aktywności edukacyjnej, zarówno w formie stacjonarnej, jak i online, z odbiorcami z zagranicy. W ramach projektu prowadzono także działania promocyjne i informacyjne w mediach społecznościowych oraz wśród zagranicznych i lokalnych partnerów Muzeum.	2021	30 000
9	Muzeum Getta Warszawskiego	Obraz społeczności żydowskiej w oczach sąsiadów	Projekt obejmował realizację cyklu wywiadów z żyjącymi świadkami historii (Polakami) na temat ludności żydowskiej Warszawy i innych miast czy miasteczek w okresie przedwojennym i wojennym. Relacje polskich sąsiadów (w tym okresie zaledwie dzieci) są bezcennym źródłem informacji na temat ich początkowo wspólnego życia, a potem czasu, gdy ich żydowscy koledzy zostali odgradzeni od reszty miasta wysokim murem. Wywiady prowadzone były przez profesjonalnego moderatora z doświadczeniem wcześniejszej pracy ze świadkami historii. W ramach projektu zrealizowano 10 wywiadów długości ok. 15 min, z napisami w języku polskim i angielskim. Wywiady są dostępne online na kanałach komunikacji Muzeum Getta Warszawskiego.	2021	47 125
10	Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau	Łączyła ich Niepodległa. Obywatele II Rzeczypospolitej w KL Auschwitz	Projekt edukacyjny realizowany w latach 2020-2022. Zakładał realizację jednodniowych pobytów studyjnych grup szkolnych, które obejmują zajęcia wprowadzające (z prezentacją tematu walk o niepodległość, odbudowy polskiej państwowości oraz dwudziestolecia międzywojennego ze szczególnym uwzględnieniem więźniów KL Auschwitz), zwiedzanie Miejsca Pamięci z edukatorem lub w wersji zdalnej, warsztaty tematyczne w oparciu o indywidualne losy więźniów Auschwitz urodzonych w niepodległej Polsce oraz ewaluację pobytu studyjnego metodą ankietową. Podsumowaniem projektu była konferencja online dla nauczycieli i edukatorów, podczas której zostały omówione efekty zrealizowanych zajęć.	2020-2022	175 782

W sumie: 1 425 681,00 zł

Załącznik 10. Zadania dofinansowane przez MKiDN w 2021-2022 roku w ramach Programów Ministra.W latach 2016-2022 MKiDN przekazało **ponad 20 mln zł** na projekty wspierające kulturę i dziedzictwo żydowskie.**Przyznane przez MKiDN dofinansowania w 2021 r.**

Nazwa wnioskodawcy	Nazwa zadania	Program	Wysokość dofinansowania w zł
Fundacja Ochrony Dziedzictwa Kultury Żydów	Łódź, cmentarz żydowski przy ul. Brackiej 40, nagrobek rodziny Jarocińskich (1900-1910): prace konserwatorskie i restauratorskie	Ochrona zabytków	117 840,40
Gmina Wyznaniowa Żydowska w Gdańsku	Gdańsk, Nowa Synagoga (1927 r.): wymiana stolarki okiennej oraz hydroizolacja pozioma i pionowa elewacji północnej	Ochrona zabytków	110 000,00
Stowarzyszenie Festiwal Kultury Żydowskiej	Festiwal Kultury Żydowskiej edycje 2021-2023, w tym jubileuszowa, 30. edycja w roku 2021	Muzyka	700 000,00
Fundacja Judaica – Centrum Kultury Żydowskiej	Wydanie książki Red. Mariana Turskiego pt. „Co ofiary wiedziały o swoim losie”	Literatura	7 125,00
Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN	Zakup pracy Marka Szwarca i kolekcji sześciu prac Wojciecha Weissa związanych z historią i kulturą Żydów polskich	Narodowa kolekcja sztuki współczesnej	125 000,00
Fundacja Zapomniane	Upamiętnienie dwóch żydowskich zbiorowych grobów wojennych 1500 ofiar Holocaustu na terenie gminy Szumowo	Groby i cmentarze wojenne w kraju	68 000,00
Fundacja Dziedzictwa Kulturowego	Budowa upamiętnienia grobu masowego z okresu Getta Warszawskiego na cmentarzu żydowskim w Warszawie	Groby i cmentarze wojenne w kraju	277 000,00
Fundacja Zapomniane	Otwórz historię. Digitalizacja, udostępnienie i upowszechnianie zasobów na temat żydowskich grobów wojennych	Kultura cyfrowa	62 950,00
Fundacja Shalom	Festiwal Kultury Żydowskiej Warszawa Singera edycja XVIII	Muzyka	200 000,00
Brama Cukermana	Będzin. Dawny żydowski Dom Modlitwy Cukermana (lata 20/30 XX w.): pełna konserwacja wraz z rekonstrukcją malowideł naściennych	Ochrona zabytków	60 000,00
Fundacja na rzecz Wielkich Historii	Wspólnie odkryjmy i opowiedzmy o żydowskiej Falenicy	Edukacja kulturalna	90 000,00
Gmina i Miasto Chęciny	Odrestaurowanie, wyposażenie zabytkowego budynku Synagogi oraz utworzenie Centrum Pamięci Kultury Żydowskiej w Chęcinach	Promesa MKiDN 2019	334 953,76
Fundacja Ner Tamid – Wieczne Światło	2. Lubliner Festival – Festiwal Kultury Żydowskiej w Lublinie	Muzyka	240 000,00
Gmina Chrześcijańska im. Leona Karcińskiego w Nowym Żmigrodzie	Renowacja mogiły Żydów w Hałbowie – Etap Trzeci	Groby i cmentarze wojenne w kraju	20 000,00
BIRCH GALERIE. STUDIO GRAFICZNE I PROJEKTOWE LESZEK BARTKIEWICZ	TOŻSAMOŚĆ MIASTA. Malarze żydowscy XIX-XX wieku w kolekcjach łódzkich	Sztuki wizualne	40 000,00
„FUNDACJA QKULTURA”	... i skrzypce zaczęły grać: polsko-ukraińsko-żydowski znak pamięci	Promocja kultury polskiej za granicą	65 000,00
Wydawnictwo Literackie sp. z o.o.	Wydanie książki „Historia Żydów krakowskich” pod redakcją prof. Michała Galasa i dr Edyty Gawron	Literatura	22 500,00

Nazwa wnioskodawcy	Nazwa zadania	Program	Wysokość dofinansowania w zł
Fundacja LUX VERITATIS	Zachowali godność w czasie próby. Literackie świadectwo postaw Polaków wobec Żydów w czasie II wojny światowej	Literatura	36 000,00
Wydawnictwo Aromat Słowa	CHIUNE SUGIHARA. Konsul, który ratował Żydów	Literatura	15 200,00
Gmina Miasto Częstochowa	Remont grobu wojennego ofiar poległych w akcji Ostbahn na cmentarzu żydowskim przy ul. Złotej w Częstochowie	Groby i cmentarze wojenne w kraju	13 500,00
Gmina Miejska Lubaczów	Lubaczów, ogrodzenie cmentarza żydowskiego (1 poł. XVIII w.): prace remontowo-konserwatorskie – etap II	Ochrona zabytków	35 000,00
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Chava Rosenfarb „Bociany”	Literatura	29 925,00
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Wszystkich kochać! Nikogo nie oszczędzać! Całoroczne rozbudzanie #EMPATII	Edukacja kulturalna	43 000,00
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Festiwal Łódź Czterech Kultur 2021	Muzyka	256 460,00
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Obchody 77. rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	80 000,00
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Powieść „Ciotka Ester” Ariego Aksztajna	Literatura	26 400,00
Fundacja Przyjaźni Polsko-Izraelskiej	Koncert z okazji 142. rocznicy urodzin Janusza Korczaka. Projekt w ramach „Festiwalu czekolady”	Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży	74 500,00
Fundacja Przyjaźni Polsko-Izraelskiej	Koncert przyjaźni polsko-izraelskiej	Kultura Dostępna	50 000,00
Gmina Lesko	Przebudowa Bieszczadzkiego Domu Kultury w Lesku oraz wykonanie prac konserwatorskich przy budynku synagogi w Lesku	Promesa MKiDN 2020	60 000,00
Muzeum w Gliwicach	Synagogi na Górnym Śląsku	Wspieranie działań muzealnych	25 000,00
Muzeum Górnos Śląskie w Bytomiu	Kontynuacja prac konserwatorskich oraz digitalizacji kolekcji judaików Muzeum Górnos Śląskiego w Bytomiu.	Kultura cyfrowa	94 200,00
Fundacja Dziedzictwa Kulturowego	Upamiętnienie indywidualnych ofiar Getta w Warszawie etap I	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	180 000,00
Gmina Kędzierzyn-Koźle	Obóz Pracy w Sławięcicach. Etap II: dokumentacja konserwatorska pieca krematoryjnego z okresu II wojny światowej	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	16 800,00
Fundacja Galicia Jewish Heritage Institute	„Galicia. Tu się czyta” – edycja 2.	Partnerstwo dla książki	28 800,00
Fundacja Galicia Jewish Heritage Institute	Prezentacja wystawy „Szancer, wyobraź sobie!” i organizacja wydarzeń towarzyszących w Stanach Zjednoczonych	Promocja kultury polskiej za granicą	78 000,00

W sumie: 3 683 154,16 zł

Przyznane przez MKiDN dofinansowania w 2021 r.

Nazwa wnioskodawcy	Nazwa zadania	Program	Dofinansowanie
„FUNDACJA QKULTURA”	Muzyka Żydów Polskich by Vadim Brodski	Promocja kultury polskiej za granicą	100 000 zł
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Listy do Abraszki. Powieść o Łodzi	Literatura	30 423 zł
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	„Ulica Dolna” powieść Arie Aksztajna	Literatura	28 000 zł
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Wystawa „Bądź jak Ala. Elementarz empatii”	Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży	150 000 zł
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Obchody 78. rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto i 80. rocznicy Wielkiej Szpery	Miejsca pamięci i trwale upamiętnienia w kraju	220 000 zł
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Elementarz empatii	Edukacja kulturalna	70 000 zł
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Festiwal Łódź Czterech Kultur 2022	Muzyka	218 000 zł
Fundacja Galicia Jewish Heritage Institute	Mobilna Przestrzeń Kultury IV. Podróż w krainę wyobraźni Jana Marcina Szancera	Kultura Dostępna	43 000 zł
Fundacja „Pogranicze”	Tańce Sejneńskie – Nowa Muzyka Sejneńszczyzny. Michał Fetler na Orkiestrę Klezmerską Teatru Sejneńskiego	Zamówienia kompozytorskie	15 000 zł
Fundacja „Pogranicze”	Tratwa Muzykantów pomiędzy Nowym Jorkiem a Sejnam, 2022	Muzyka	71 000 zł
Fundacja Armenian Foundation	Opieka nad cmentarzami wojennymi w Izraelu	Miejsca Pamięci Narodowej za Granicą	180 000 zł
FUNDACJA KAMERA DAWIDA WJFF.PL	20. KAMERA DAWIDA – WARSAW JEWISH FILM FESTIVAL	Film	35 000 zł
Fundacja na rzecz Wielkich Historii	Wspólnie odkryjmy i opowiedzmy o żydowskiej Falenicy	Edukacja kulturalna	77 000 zł
Fundacja Ner Tamid – Wieczne Światło	Lubliner Festival – Festiwal Kultury Żydowskiej (edycja 3. – 2022, edycja 4. – 2023, edycja 5. – 2024)	Muzyka	852 000 zł
Fundacja Polonia Music Art	Płyta CD z utworami kompozytorów polskich pochodzenia żydowskiego – ofiar Holocaustu	Muzyczny ślad	21 000 zł
Fundacja Przyjaciół Sztuk „AUREA PORTA”	Schaeffer i percepcja muzyki w projektowaniu oferty kulturalnej dla najmłodszych	Rozwój sektorów kreatywnych	90 000 zł
Fundacja Przyjaciół Sztuk „AUREA PORTA”	Awangardowa edukacja kulturalna: teatr instrumentalny Bogusława Schaeffera	Edukacja kulturalna	310 000 zł
Fundacja Przyjaciół Sztuk „AUREA PORTA”	Multimedialna galeria dzieł Bogusława Schaeffera	Kultura cyfrowa	140 000 zł
Fundacja Przyjaciół Sztuk „AUREA PORTA”	Schaeffer 4 kids	Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży	105 500 zł
Fundacja Przyjaciół Sztuk „AUREA PORTA”	14 ERA SCHAEFFERA – malarstwo dźwiękowe	Muzyka	90 000 zł
Fundacja Przyjaźni Polsko-Izraelskiej	Koncert z okazji rocznicy urodzin doktora Janusza Korczaka – Projekt w ramach „Festiwalu czekolady”	Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży	79 000 zł
Fundacja Shalom	XX Międzynarodowe Letnie Seminarium Języka i Kultury Jidysz	Edukacja kulturalna	56 000 zł

Nazwa wnioskodawcy	Nazwa zadania	Program	Dofinansowanie
Fundacja Shalom	Festiwal Kultury Żydowskiej Warszawa Singera edycje XIX, XX, XXI	Muzyka	447 000 zł
Fundacja Sztetl Mszana Dolna	Remont pomnika Ofiar Zagłady – Żydów zamordowanych 19.08.1942. w Mszanie Dolnej, położony w Mszanie Dolnej ul. Mroza	Groby i cmentarze wojenne w kraju	11 536 zł
Fundacja Zapomniane	Rozwój cyfrowego archiwum żydowskich grobów wojennych poza obozami Zagłady i edukacyjne wykorzystanie zasobów archiwum	Kultura cyfrowa	78 000 zł
Gmina Chrześcijańska im. Leona Karcińskiego w Nowym Żmigrodzie	Renowacja mogiły Żydów w Hałbowie – Etap czwarty	Groby i cmentarze wojenne w kraju	40 000 zł
Gmina Dąbie	Dąbie, synagoga (1882-1885): remont dachu	Ochrona zabytków	270 000 zł
Gmina i Miasto Chęciny	Odrestaurowanie, wyposażenie zabytkowego budynku Synagogi oraz utworzenie Centrum Pamięci Kultury Żydowskiej w Chęcinach	Promesa MKiDN 2019	286 642,53 zł
Gmina Kędzierzyn-Koźle	Obóz Pracy w Sławięcicach. Etap III: prace konserwatorskie pieca krematoryjnego z okresu II wojny światowej	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	37 000 zł
Gmina Lesko	Przebudowa Bieszczadzkiego Domu Kultury w Lesku oraz wykonanie prac konserwatorskich przy budynku synagogi w Lesku	Promesa MKiDN 2020	316 206,18 zł
Gmina Miasta Tarnowa	Tarnów, Bima Starej Synagogi (ok. 1630 r.): prace konserwatorskie i wzmacniające konstrukcję	Ochrona zabytków	51 000 zł
Gmina Sztutowo	Wykonanie ekspertyzy i inwentaryzacji hali południowej DAW byłego obozu koncentracyjnego i zagłady Stutthof w Sztutowie	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	100 000 zł
Gmina Tolkmicko	Przywrócenie godnego wizerunku pomnikowi ku czci więźniów filii KL Stutthof w Nadbrzeżu w Gminie Tolkmicko etap II	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	80 000 zł
Gmina Wyznaniowa Żydowska w Bielsku-Białej	Bielsko-Biała, cmentarz żydowski (1849 r.): naprawa i zabezpieczenie nagrobków cmentarza żydowskiego	Ochrona zabytków	162 691 zł
Gmina Wyznaniowa Żydowska w Legnicy	Legnica, kostnica z salą modlitewną na cmentarzu żydowskim (1837 r., 1877 r.): remont dachu oraz konstrukcji stropu drugiej kondygnacji	Ochrona zabytków	320 907,17 zł
Gmina Wyznaniowa Żydowska we Wrocławiu	Cykl koncertów w synagodze Pod Białym Bocianem – muzyczna historia, nasze dziedzictwo	Muzyka	53 000 zł
Muzeum – Zespół Synagogałny we Włodawie	Włodawskim szlakiem pamięci ofiar zbrodni niemieckich	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	216 000 zł
Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN	Rozbudowa kolekcji sztuki współczesnej Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w 2022 roku	Narodowa kolekcja sztuki współczesnej	100 000 zł
Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN	Hania Rani „Dla Josimy” – koncert fortepianowy	Zamówienia kompozytorskie	33 391 zł
Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie	Renowacja cmentarza ofiar obozu zagłady Kulmhof w lesie rzuchowskim ETAP III	Groby i cmentarze wojenne w kraju	210 000 zł
Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie	Renowacja cmentarza ofiar obozu zagłady Kulmhof w lesie rzuchowskim ETAP IV	Groby i cmentarze wojenne w kraju	270 000 zł
Muzeum Okręgowe w Lesznie	Synagoga opowiada	Edukacja kulturalna	42 000 zł

Nazwa wnioskodawcy	Nazwa zadania	Program	Dofinansowanie
Stowarzyszenie Festiwal Kultury Żydowskiej	Festiwal Kultury Żydowskiej edycji 2021-2023, w tym jubileuszowa, 30. edycja w roku 2021	Muzyka	700 000 zł
Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena	Bridges Festival – festiwal muzyki polsko-izraelskiej	Promocja kultury polskiej za granicą	210 000 zł
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce	Prapremiera spektaklu „T.de.Ł. NIENASYCONA”	Teatr	70 000 zł
Wydawnictwo Literackie sp. z o.o.	Wydanie książki „Nie tylko Kroke. Historia Żydów krakowskich” pod redakcją prof. Michała Galasa i dr Edyty Gawron	Literatura	13 500 zł

W sumie: 7 099 796,88 zł

Załącznik 11. Projekty finansowane z programów dotacyjnych promujących polską kulturę za granicą.

Nazwa projektu / działania	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady (w zł)
Wystawa „Between Life and Death. Stories of Rescue during the Holocaust”	Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność	2018-2022	530 873
Konferencja pt. „The Holocaust between global and local perspectives” z cyklu Genealogie Pamięci w Europie Środkowej i Wschodniej	Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność	2020	103 943
Kampania w związku z Międzynarodowym Dniem Pamięci o Ofiarach Holocaustu	Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność	2016-2022	104 265
Pakiet edukacyjny dla uczniów i nauczycieli na temat Holocaustu	Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność	2022	13 000
Bruno Schulz Project – polsko-izraelska współpraca filmowa	Instytut Adama Mickiewicza (IAM), partner – Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa Telewizyjna i Teatralna w Łodzi (PWSFTviT)	2016	15 000
Wizyta studyjna przedstawiciela PWSFTviT na The Tel Aviv International Student Film Festival	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Międzynarodowy Festiwal Filmów Studenckich organizowany przez Uniwersytet w Tel Avivie – organizator festiwalu, PWSFTviT	2018	3 920
Badanie publiczności wybranych wydarzeń artystycznych IAM w Izraelu	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Kolektyw Badawczy – wykonawca badania	2019	48 000
Chopin, Penderecki and Paderewski na Pianos in Jerusalem Festival	Instytut Adama Mickiewicza (IAM), partnerzy: Jerusalem Theatre	2019	78 076
Działania rozwijające Program Master 2019	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Tmuna Theater w Tel Awiwie, Elad Theater w Eilat Kibbutz, Israeli Opera, Instytut Polski w Tel Awiwie	2019	90 819
Izrael 2019 – „Cezary idzie na wojnę” na Tmuna Festival w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Tmuna Theater – instytucja goszcząca, organizator Tmuna Festival, Instytut Polski w Tel Awiwie	2019	19 312
Izrael 2019 – Rezydencja taneczna Bartosza Ostrowskiego i Daniela Komędery-Miśkiewicz w Izraelu	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Machol Shalem Dance House w Jerozolimie, Yasmeen Godder Studio w Tel Awiwie-Jafie – instytucje goszczące rezydentów	2019	10 932
Izrael 2019 – Współpraca z Photo Festivalem w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Photo Is:rael – organizacja non profit, organizator International Photography Festival w Tel Awiwie	2019	33 734

Nazwa projektu	Institucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady w zł
Izrael 2019 – Współpraca z Print Screen Festival w Holonie	Institut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: The Israeli Center for Digital Art / Holon Theatre Music and Dance Development Company Ltd. – organizator festiwalu Print Screen	2019	46 951
Prezentacje spektakli OPT Gardzienice podczas JaffaFest w Tel Awiwie	Institut Adama Mickiewicza (IAM), partnerzy: Ośrodek Praktyk Teatralnych Gardzienice (OPT Gardzienice)	2019	58 088
Rezydencja choreograficzna polskich tancerek w Kelim Choreography Centre w Tel Awiwie	Institut Adama Mickiewicza (IAM), partnerzy: Kelim Choreography Center – instytucja goszcząca w Izraelu	2019	19 999
Tydzień Filmu Polskiego w Izraelu	Institut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie, Cinematheque w Tel Awiwie, Jerozolimie, Herclijji, Sderot, Hajfie i Holonie	2019	65 369
Wizyty studyjne i skautingi związane z działaniami Instytut Adama Mickiewicza (IAM) w Izraelu	Institut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie	2019	103 181
Wsparcie organizacji konferencji „How Women do Business in Poland and Israel”	Institut Adama Mickiewicza (IAM), partnerzy: Ambasada RP w Tel Awiwie	2019	11 574
Współpraca Szkoły Filmowej w Łodzi z filmowymi szkołami izraelskimi	Institut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: PWSFTviT w Łodzi, Ma'aleh School of Television, Film and Arts w Jerozolimie, Sapir College	2019	85 696
Współpraca z Israeli Opera przy realizacji opery „Pasażerka” w Tel Awiwie	Institut Adama Mickiewicza (IAM), partnerzy: The Israeli Opera	2019	147 466 (działania przygotowawcze w 2018 r. – 132 211)
Współwydanie publikacji „A Polish Look. Polish Poster Art” w języku hebrajskim oraz angielskim	Institut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie, Holon Institute for Technology (HIT)	2019	8 953
Prezentacje spektaklu „Pieśni Leara” oraz warsztaty Teatru Pieśń Kozła na Israel Festival w Jerozolimie	Institut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Israel Festival, Stowarzyszenie Kultury Teatralnej „Pieśń Kozła”	2019	62 607
Izrael 2019 – Rezydencja Yasmeen Godder Dance Company w Warszawie	Institut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Akademia Operowa Teatru Wielkiego Opery Narodowej, Teatr Syrena	2019	56 770
Wizyta studyjna zagranicznych programatorów wokół Międzynarodowego Dnia Teatru w teatrach w Polsce	Institut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie i Instytut Polski w Madrycie	2019	46 396
Wizyty studyjne gości zagranicznych na Polskiej Platformie Tańca w Gdańsku	Institut Adama Mickiewicza (IAM), partnerzy: Instytut Muzyki i Tańca (IMiT)	2019	39 829
Wsparcie projektu muzycznego IMA Songlines – rezydencja w Domu Kereta	Institut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Fundacja Polskiej Sztuki Nowoczesnej (Dom Kereta), Dragon Social Club w Poznaniu, Filharmonia Pomorska im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy	2019	32 213
Analizy i opinie zamawiane u ekspertów i naukowców	Institut Adama Mickiewicza (IAM)	2020	29 795
Wizyta studyjna Jakuba Szczęsnego w Tel Awiwie	Institut Adama Mickiewicza (IAM), partnerzy: The White City Center w Tel Awiwie	2020	10 918
Rezydencja polskich choreografek i tancerek w Kelim Choreography Center w Bat Yam	Institut Adama Mickiewicza (IAM), partnerzy Kelim Choreography Center w Bat Yam, Izrael	2020	15 452
„Żydzi w Armii Andersa” – cykl wydarzeń multidyscyplinarnych	Institut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Fundacja Towarzystwo Projektów Edukacyjnych, Muzeum Żydowskich Żołnierzy II Wojny Światowej w Latrun (Jad Ia-Szirjon)	2020	685 000 (działania przygotowawcze w 2019 r. – 200 000)
Współpraca z The White City Center//Re-Public House Exhibition	Institut Adama Mickiewicza (IAM), partner: Liebling Haus – White City Center	2020	62 500

Nazwa projektu	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady w zł
I edycja Polish Jazz Festival w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza (IAM), partner: Instytut Polski w Tel Awiwie	2020	78 199
II edycja programu filmowego „Polish Zoom” – pokazy filmowe online na platformie HOT VOD	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie, HOT VOD	2020	93 317
Współpraca z Holon Design Museum – Common Circle	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner: Design Museum Holon	2020	10 000
Prezentacja wystawy „Echo” podczas festiwalu Photo Is:rael w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner: Photo Is:rael	2020	76 790
Antologia polskiego dramatu w Izraelu – I etap działań przygotowawczych	Instytut Adama Mickiewicza (IAM), partner: Tmuna Theater	2020	49 459
New Stage! – rezydencje teatralne online	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Londynie; Flamandzki Teatr Królewski (Belgia): mentor – Michael de Cock; Theatre O (Wielka Brytania): mentor - Joseph Alford; Instytut Muzyki i Tańca; Instytut Teatralny; Teatro i (Włochy): mentor – Francesca Garolla i Alan Alpenfelt; The Espoo City Theatre (Finlandia): mentor – Eric Solderblom; Tmu-na Theater (Izrael): mentor – Nitzan Cohen	2020	90 625 (budżet wszystkich rezydencji, w tym rezydencji w Izraelu)
Wsparcie wystawy „Rekonstrukcje – Polska, Izrael, Niemcy” we współpracy z Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku – działania przygotowawcze	Instytut Adama Mickiewicza (IAM), partner: Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku	2020	24 750
Art House – rezydencje artystyczne online	Instytut Adama Mickiewicza (IAM)	2020	244 465 (budżet wszystkich rezydencji, w tym rezydencji w Izraelu)
Wizyta studyjna kuratora w Orońsku, związana z projektem wystawy „Rekonstrukcje – Polska – Izrael – Niemcy”	Instytut Adama Mickiewicza (IAM), partner: Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku	2020	1 529
Exercising Modernity – współpraca z Instytutem Pileckiego i the White City Center	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Pileckiego, The Liebling Haus – White City Center	2021	46 481,26
Wystawa „City Limits” (Polska, Izrael, Niemcy) we współpracy z Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku i Bat Yam Museum of Art – przygotowania	Instytut Adama Mickiewicza (IAM), partner: Orońsko – Centrum Rzeźby Polskiej	2021	134 243,21
III POLISH ZOOM – przegląd polskich filmów	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie; Cinematheque Tel Awiw, Jerusalem Filmmakers Guild/Jerusalem Women's Film Festival, HOT VOD	2021	109 239,37
Seria podcastów na temat kultury i życia żydowskiego w Polsce	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, radio KAN	2021	101 800
2. edycja Polish Jazz Festival w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner: Instytut Polski w Tel Awiwie	2021	236 199,49
Realizacja projektu „Common Circle” w Design Museum Holon	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner Design Museum Holon	2021	62 500
Kontynuacja projektu „Roof Pavillion” w White City Center/ Liebling Haus	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner: White City Center/ Liebling Haus	2021	106 508,91
Antologia polskiego dramatu w Izraelu II etap działań	Instytut Adama Mickiewicza (IAM)	2021	68 434,36

Nazwa projektu	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady w zł
Współpraca z Photo Is:rael	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie; Photo Is:rael	2021	81 441,19
„Dekalog” na Arava IFF w Izraelu	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner Arava Desert Int'l Film Festival w Rezerwacie Narualnym Ashush w Izraelu	2021	75 961,60
„Żydzi w Armii Andersa czyli o Polakach, którzy wywalczyli Izrael” – wystawa	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner Fundacja „Towarzystwo Projektów Edukacyjnych”	2021	196 800
Chaim&Aviva – warsztaty typograficzne	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie, School of Form SWPS (Polska) i Szkoła WIZO (Izrael), Bezalel Academy of Arts and Design	2021	33 099
Wizyty studyjne	Instytut Adama Mickiewicza (IAM)	2021	24 477,59
Wystawa „City Limits” (Polska, Izrael, Niemcy) we współpracy z Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, Kunsthalle Dusseldorf i Museum of Bat Yam Bat – przygotowania	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner: Orońsko – Centrum Rzeźby Polskiej, Kunsthalle Dusseldorf i Museum of Bat Yam Bat	2022	298 939,09
Seria podcastów na temat kultury i życia żydowskiego w Polsce – część II	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner: Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN	2022	40 000
Chaim&Aviva – warsztaty typograficzne, część II	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: SCHOOL OF FORM SWPS (Polska) i Szkoła WIZO (Izrael)	2022	43 021,08
Salon Neli Rubinstein – działania przygotowawcze	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner: Instytut Polski w Tel Awiwie, R2M Hospitality Group (Izrael)	2022	33 545,40
3. edycja Polish Jazz Festival w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner: ISRAEL Jazz Society	2022	250 086,97
Antologia polskiego dramatu w Izraelu – III etap działań	Instytut Adama Mickiewicza (IAM)	2022	11 713
Realizacja tekstu Manual VHS z antologii polskich tekstów dramatycznych w Izraelu	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner: Teatr Tmuna	2022	13 544,44
Exercising Modernity – współpraca z Instytutem Pileckiego i the White City Center	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Pileckiego, The Liebling Haus – White City Center	2022	37 870,02
Kontynuacja projektu „Circula” w Design Museum Holon	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner Design Museum Holon	2022	62 613,15
IV POLISH ZOOM – przegląd polskich filmów	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie; Cinematheque Tel Awiw, Cinematheque Jerusalem, Cinematheque Haifa	2022	63 054,79
Współpraca z Photo Is:rael	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie; Photo Is:rael	2022	147 317,54
Polska Sztuka Operatorska na Arava Desert IFF	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner Arava Desert IFF	2022	17 808,84
Wystawa „W Polsce Króla Maciusia” w Izraelu – działania przygotowawcze	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie, Galeria Miejska RA'ANANA	2022	52 303,90
Koncert Chóru Męskiego Filharmonii Krakowskiej w Izraelu – współpraca ze Stowarzyszeniem im. Ludwiga van Beethovena	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partner Orkiestra Kameralna CAMERATA	2022	90 000
Wizyty studyjne	Instytut Adama Mickiewicza (IAM)	2022	73 822,84

W sumie: 6 154 803,04 zł

Załącznik 12. Projekty finansowane z programu ministra KiDN „Promocja kultury polskiej za granicą” w latach 2016-2022.

Lp.	Beneficjent	Nazwa projektu / działania	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe (w zł)
1	Stowarzyszenie Festiwal Brunona Schulza	Międzynarodowy Festiwal Brunona Schulza „Arka wyobraźni” Drohobycz 2016	2016	43 000
2	Fundacja Galicia Jewish Heritage Institute	Prezentacja wystawy „Ślady Pamięci. Współczesne spojrzenie na żydowską przeszłość Polski” w Republice Południowej Afryki w 2018 roku	2018	39 000
3	Stowarzyszenie Festiwal Brunona Schulza	Międzynarodowy Festiwal Brunona Schulza „Arka wyobraźni” Drohobycz 2018	2018	45 000
4	Fundacja Galicia Jewish Heritage Institute	Prezentacja wystawy „Ślady Pamięci. Współczesne spojrzenie na żydowską przeszłość Polski” w Japonii	2020	26 000
5	Stowarzyszenie Festiwal Brunona Schulza	Międzynarodowy Festiwal Brunona Schulza „Arka Wyobraźni” Drohobycz 2020	2020	55 000
6	Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena	Bridges Festival – festiwal muzyki polsko-izraelskiej	2020	135 000
7	Fundacja Artchata	„Blaib gezunt mir, Kroke” („Bądź mi zdrow, Krakowie”)	2020	105 000
8	Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena	Bridges Festival – festiwal muzyki polsko-izraelskiej	2021	120 000
9	Fundacja Galicia Jewish Heritage Institute	Prezentacja wystawy „Szancer, wyobraź sobie!” i organizacja wydarzeń towarzyszących w Stanach Zjednoczonych	2021	78 000
10	Fundacja Qkultura	... i skrzypce zaczęły grać: polsko-ukraińsko-żydowski znak pamięci	2021	65 000
11	Kinga Duda Pattern Recognition	Wystawa polskiej ilustracji od Szancera do digital art. Przegląd od klasyków po twórców współczesnych	2022	73 000
12	Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena	Bridges Festival – festiwal muzyki polsko-izraelskiej	2022	210 000
13	Fundacja Qkultura	Muzyka Żydów Polskich by Vadim Brodski	2022	100 000

W sumie: 1 094 000 zł

Załącznik 13. Projekty finansowane w programie „Kultura inspirująca” w latach 2019-2022¹.

Nazwa beneficjenta	Nazwa projektu	Polska placówka zaangażowana w projekt	Strategiczny partner zagraniczny	Termin realizacji	Kwota dofinansowania (w zł)
Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma	Synagoga w Oni (Gruzja) – ślady polskiego i gruzińskiego dziedzictwa w Izraelu	Instytut Polski w Tel Awiwie, Instytut Polski w Tbilisi	Ben-Gurion University of the Negev, The University of Georgia	listopad-grudzień 2019	166 560
Ośrodek „Pogranicze-sztuk, kultur, narodów”	Opowieści o Współistnieniu. Niewidzialny Most	Instytut Polski w Tel Awiwie	Fundacja Enhancing the Educational Spirit of Janusz Korczak	listopad-grudzień 2019	252 715
Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność	Between Life and Death. Stories of rescue during the Holocaust	Instytut Polski w Tokio	Osaka International Peace Center w Osace	maj-grudzień 2020	kwota ujęta w zestawieniu Instytutu: 293 000

¹ Część projektów realizowana jest w trybie dwuletnim 2022-2023.

Nazwa beneficjenta	Nazwa projektu	Polska placówka zaangażowana w projekt	Strategiczny partner zagraniczny	Termin realizacji	Kwota dofinansowania (w zł)
Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność	Between Life and Death. Stories of rescue during the Holocaust	Instytut Polski w Tokio	Osaka International Peace Center w Osace	maj-grudzień 2022	kwoty ujęta w zestawieniu Instytutu: 300 000 (2021: 120 000, 2022: 180 000)
Orkiestra Kameralna Polskiego Radia Amadeus	„Przestrzeń Wspólna” – koncerty Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia Amadeus w Izraelu	Instytut Polski w Tel Awiwie	Filharmonia Narodowa w Izraelu	grudzień 2021	300 000
Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu	Kształtowanie przyszłości poprzez lekcje płynące z przeszłości – polsko-izraelski projekt edukacyjny	Instytut Polski w Tel Awiwie	Yad Vashem – Światowe Centrum Pamięci o Holokauście	(maj-listopad) 2021 – (marzec-lipiec) 2022	178 000 (2021: 28 000, 2022: 150 000)
Muzeum Stutthof w Sztutowie	„Diese Stadt ist Judenfrei” – Zagłada polskich Żydów na Pomorzu Gdańskim	Instytut Polski w Tel Awiwie	Yad Mordechai	wrzesień-grudzień 2021	380 000
Muzeum Historii Żydów Polskich	„Od kuchni. Żydowskie zwyczaje kulinarne dawniej i dziś” – wystawa online	Instytut Polski w Nowym Jorku	YIVO Institute for Jewish Research	etap przygotowawczy: 2021, realizacja: czerwiec-grudzień 2022	345 000 (2021: 45 000, 2022: 300 000)
Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki	Polska na Targach Lewantyńskich w Tel Awiwie 1932-1936: architektura i propaganda państw	Instytut Polski w Tel Awiwie	White City Center, Tel Awiw	maj-grudzień 2021 – maj-grudzień 2022	46 800 (2021: 14 000, 2022: 32 800)
Filharmonia Podkarpacka im. Artura Malawskiego w Rzeszowie	Festiwal Psalmów Dawidowych „Psalmy Pokoju i Pojednania”	-	Associazione „Fondazione Papaboys Onius”	czerwiec-grudzień 2021	300 000
Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki	Projekt i produkcja dwujęzycznego filmu animowanego na temat „Polska na Targach Lewantyńskich w Tel Awiwie 1932-1936: architektura i propaganda państwa”	Instytut Polski w Tel Awiwie	Urząd Konserwatorski m. Tel Awiw-Jafa; White City Center, Tel Awiw	kwiecień-grudzień 2022	50 000
Instytut Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego	Diplomatic Rescue in the Face of the Holocaust. An Exhibition on the Ładoś Group	Ambasada RP w Waszyngtonie	Institute for the Study of Rescue and Altruism in the Holocaust	luty 2022 – grudzień 2023	375 000 (2022: 50 000, 2023: 325 000)
Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma	Podziemne Archiwum Getta Warszawy – seminarium edukacyjne o losie polskich Żydów w czasie II wojny światowej skierowane do izraelskich nauczycieli i przewodników wycieczek edukacyjnych do Polski	Instytut Polski w Tel Awiwie	Moreshet, Mordechai Anieleych Memorial – Centre for Holocaust Education and Research	marzec 2022 – grudzień 2023	260 000 (2022: 130 000, 2023: 130 000)
Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma	Podziemne Archiwum Getta Warszawy – seminarium edukacyjne o losie polskich Żydów w czasie II wojny światowej skierowane do niemieckich nauczycieli	-	Der Regierende Bürgermeister von Berlin – Senatskanzlei	marzec 2022 – grudzień 2023	250 000 (2022: 110 000, 2023: 140 000)

W sumie: 3 675 075,00 zł

Załącznik 14. Lista projektów sfinansowanych w ramach programów „Groby i cmentarze wojenne w kraju” oraz „Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju” w latach 2021-2022.

Wnioskodawca	Nazwa projektu	Nazwa programu	Kwota dofinansowania (w zł)
Rok 2021			
Gmina Miasto Częstochowa	Remont grobu wojennego ofiar poległych w akcji Ostbahn na cmentarzu żydowskim przy ul. Złotej w Częstochowie	Groby i cmentarze wojenne w kraju	13 500
Gmina Chrześcijańska im. Leona Karcińskiego w Nowym Żmigrodzie	Renowacja mogiły Żydów w Hałbowie – Etap Trzeci	Groby i cmentarze wojenne w kraju	20 000
Fundacja Zapomniane	Upamiętnienie dwóch żydowskich zbiorowych grobów wojennych 1500 ofiar Holocaustu na terenie gminy Szumowo	Groby i cmentarze wojenne w kraju	68 000
Fundacja Dziedzictwa Kulturowego	Budowa upamiętnienia grobu masowego z okresu Getta Warszawskiego na cmentarzu żydowskim w Warszawie	Groby i cmentarze wojenne w kraju	277 000
Gmina Tolkmicko	Przywrócenie godnego wizerunku pomnikowi ku czci więźniów filii KL Stutthof w Nadbrzeżu w Gminie Tolkmicko	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	48 000
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Obchody 77. rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	80 000
Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie	Konserwacja i renowacja obiektów na terenie byłego obozu karno-słedczego w Żabikowie	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	180 000
Fundacja Dziedzictwa Kulturowego	Upamiętnienie indywidualnych ofiar Getta w Warszawie etap I	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	180 000
Gmina Sztutowo	Wykonanie ekspertyz i dokumentacji technicznej dla zabytku tzw. Nowej Kuchni Obozowej w Sztutowie	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	120 000
Rok 2022			
Fundacja Sztetl Mszana Dolna	Remont pomnika Ofiar Zagłady – Żydów zamordowanych 19.08.1942 w Mszanie Dolnej, położony w Mszanie Dolnej, ul. Mroza	Groby i cmentarze wojenne w kraju	11 536
Gmina Chrześcijańska im. Leona Karcińskiego w Nowym Żmigrodzie	Renowacja mogiły Żydów w Hałbowie – Etap czwarty	Groby i cmentarze wojenne w kraju	36 000
Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego	Zabezpieczenie, upamiętnienie i udostępnienie grobów masowych pod Sobiborem (etap 1 z 2 – 2022)	Groby i cmentarze wojenne w kraju	100 080
Gmina Miasto Dębica	Renowacja mogiły żydowskiej w mieście Dębica	Groby i cmentarze wojenne w kraju	108 690,48
Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie	Renowacja cmentarza ofiar obozu zagłady Kulmhof w lesie rzuchowskim ETAP III	Groby i cmentarze wojenne w kraju	210 000
Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie	Renowacja cmentarza ofiar obozu zagłady Kulmhof w lesie zuchowskim ETAP IV	Groby i cmentarze wojenne w kraju	270 000
Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie	Modernizacja i rekonstrukcja obiektów na terenie byłego obozu karno-słedczego w Żabikowie	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	160 000
Politechnika Warszawska	Przywrócić pamięć. Kompleksowe badania interdyscyplinarne na obszarach obozów Treblinka I, Treblinka II oraz Kulmhof	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	44 000
Politechnika Warszawska	Śladami obozów pracy AL Riese – interdyscyplinarne badania naukowe w służbie pamięci męczeństwa ofiar II wojny światowej	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	39 700
Fundacja Dziedzictwa Kulturowego	Upamiętnienie indywidualnych ofiar getta w Warszawie etap II	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	299 524

Wnioskodawca	Nazwa projektu	Nazwa programu	Kwota dofinansowania (w zł)
Rok 2022			
Gmina Miasta Stalowa Wola	Budowa pomnika ofiar zbrodni ludobójstwa obozu pracy dla Żydów w Rozwadowie w 1942 r., obecnie osiedlu Stalowej Woli	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	56 000
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Obchody 78. rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto i 80. rocznicy Wielkiej Szpery	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	220 000
Gminny Ośrodek Kultury i Oświaty w Wisznicach	Upamiętnienie likwidacji getta w Wisznicach	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju	16 800

W sumie: 2 558 830,48 zł

Załącznik 15. Działania zrealizowane w ramach Programu „Wspólnie dla dziedzictwa” w obszarze stosunków polsko-żydowskich w latach 2021 i 2022.

Nazwa wnioskodawcy	Nazwa zadania	Rok	Wysokość dofinansowania (w zł)
Fundacja Pobliskie Miejsca Pamięci Auschwitz-Birkenau	Prace porządkowe byłych magazynów żywnościowych KL Auschwitz-Birkenau tzw. „Ziemniaczarek” (2 segmenty)	2021	72 210
Stowarzyszenie Krotochwile	Inwentaryzacja zabytkowego cmentarza żydowskiego w Koźminie Wielkopolskim – etap II	2021	16 859
Fundacja AntySchematy 2	Radomyśl Wielki – w poszukiwaniu śladów żydowskiej przeszłości	2021	16 939
Fundacja Przestrzenie Dziedzictwa	Identyfikacja i dokumentacja najstarszych grobów i małej architektury sakralnej na cmentarzach Orawy	2021	35 666
Fundacja Sztetl Mszana Dolna	Opowieść o cmentarzu żydowskim w Mszanie Dolnej	2022	45 500
Fundacja Pobliskie Miejsca Pamięci Auschwitz-Birkenau	Prace porządkowe byłych magazynów żywnościowych KL Auschwitz-Birkenau tzw. „Ziemniaczarek” (1 kolejny segment) – kontynuacja prac wykonanych w roku 2021	2022	70 300
Fundacja Dziedzictwa Kulturowego	Koalicja Opiekunów Cmentarzy Żydowskich w Polsce – warsztaty wolontariackie	2022	51 000
Stowarzyszenie Krotochwile	Inwentaryzacja zabytkowego cmentarza żydowskiego w Koźminie Wielkopolskim – ostatni etap	2022	18 400
Karpackie Stowarzyszenie Turystyczno-Kulturalne „Źródła”	Zabytkowe cmentarze, miejsca kultu oraz pamięci w Gminie Ustrzyki Dolne	2022	75 700
Fundacja Ari Ari	Zapomniane cmentarze. Dziedzictwo kulturowe na Kujawach i Ziemi Dobrzyńskiej	2022	72 400
Fundacja „Sfera Harmonii”	WarszeMuzik 2022 – festiwal muzyki kameralnej popularyzujący dziedzictwo polskich kompozytorów	2022	29 600
Stowarzyszenie Nowa Kultura i Edukacja	Kultura menora rozwświetlana. Działania przy III edycji Festiwalu Kultury Żydowskiej w Grodzisku Mazowieckim	2022	71 000

W sumie: 575 574 zł

Załącznik 16. Projekty realizowane przez Centrum Archiwistyki Społecznej.

Lp.	Nazwa projektu / działania	Opis	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
1.	„Suchowola 1941”	Tekst przygotowany w ramach II edycji programu „Małe ojczyzny” realizowanego przez Centrum Archiwistyki Społecznej i Ośrodek KARTA. Tekst zawierający materiały archiwalne dotyczące relacji polsko-żydowskich w Suchowoli został opracowany przez archiwistę społecznego Dawida Gudela i opublikowany w 108 numerze Kwartalnika KARTA.	2021	7 000 zł
2.	Słuchowisko „Będziesz tą, która przeżyje”	Słuchowisko zrealizowane w ramach projektu „Małe ojczyzny” zostało zaprezentowane jako część wystawy poświęconej historii Żydów suchowolskich. W słuchowisku wystąpiła aktorka teatralna i filmowa Maria Maj. Wystawa została otwarta 17 lipca 2021 w Centrum Trzech Kultur, w ramach czwartej edycji Festiwalu Kultur w Suchowoli. Słuchowisko „Będziesz tą, która przeżyje” oparte zostało na relacji Jeannette Geldwert, zarejestrowanej w czerwcu 1996 roku. Relacja znajduje się w zasobach USC Shoah Foundation – fundacji założonej przez reżysera Stevena Spielberga.	2021	6 000 zł
3.	„Historia mówiona na scenie”	Otwarte warsztaty teatralne, czytanie performatywne i dyskusja poświęcona historii mówionej w teatrze. Projekt organizowany był w 80. rocznicę rozpoczęcia Akcji Reinhardt. Punktem wyjścia do pracy warsztatowej i przygotowania czytania performatywnego były relacje dotyczące Zagłady nagrane i zgromadzone w archiwum historii mówionej Ośrodka Brama Grodzka – Teatr NN. Warsztaty prowadziły reżyserka i pedagogka teatralna – Dorota Ogrodzka i kompozytorka i wokalistka – Magdalena Sowul. W dyskusji prowadzonej przez dziennikarkę Radia Lublin – Grażynę Lutosławską, wzięli udział Dorota Ogrodzka i Tomasz Pietrasiewicz – założyciel i dyrektor Ośrodka Brama Grodzka – Teatr NN. Ośrodek był partnerem projektu.	2022	7 500 zł

W sumie: 20 500 zł

Załącznik 17. Projekty realizowane przez Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki.

Lp.	Nazwa projektu / działania	Opis	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
1.	Polska na Targach Lewantyńskich w Tel Awiwie 1932-1936. Architektura i propaganda państwa	Udział Polski w międzynarodowych wystawach i targach w okresie międzywojennym jest tematem słabo rozpoznany. Targi Lewantyńskie (Bliskowschodnie) organizowano na skalę międzynarodową w Tel Awiwie od początku lat 30. XX wieku. W istotny sposób pobudzały one rozwój architektury nowoczesnej w mieście. Polska oficjalnie uczestniczyła w Targach Lewantyńskich od 1932 do 1936 roku, a każdorazowo był to udział znaczący, tak pod względem architektonicznym, jak i propagandowym. Efektem badań, kwerend i konsultacji Działu Naukowego NIAiU jest dwujęzyczna, polsko-angielska książka „Orzeł i skrzydlaty wielbłąd. Polska na Targach Lewantyńskich w Tel Awiwie 1932–1936”, a także udział jej autora w międzynarodowych sympozjach i konferencjach (Jeruzolima 2022, Gdynia 2021).	2021-2022	55 400 zł (dotacja MKiDN + wkład własny)
2.	Przygotowanie i produkcja filmu na temat „Polska na Targach Lewantyńskich w Tel Awiwie 1932-1936. Architektura i propaganda państwa”	Półgodzinny film „Orzeł i skrzydlaty wielbłąd. Polska na Targach Lewantyńskich w Tel Awiwie 1932–1936” łączy narrację dokumentalną z animowaną, zdjęcia i archiwała z trudno dostępnymi kronikami filmowymi z lat 30. XX wieku, pochodzącymi z Jerusalemu Cinematheque. Powstał według koncepcji i scenariusza Artura Tanikowskiego (NIAiU) oraz projektu graficznego Marty Ignerskiej. W filmie ożywają obrazy epoki, miejsce akcji nad Morzem Śródziemnym w delcie rzeki Jarkon oraz postaci jej głównych bohaterów. To ojcowie-założyciele Tel Awiwu, mecenas i pomysłodawcy Targów Lewantyńskich, ale także żydowscy i polsko-żydowscy architekci, planiści i inżynierowie, aktywni przy powstawaniu infrastruktury targowej. Niektórzy z nich dzięki użytym w filmie trudno dotąd dostępnym materiałom archiwalnym powracają z historycznego niebytu – jak łodzianin Władysław Lichtenstein czy warszawianin Hejman Zabłudowski.	2022	48 900 zł (dotacja MKiDN)

W sumie: 104 300 zł

